

DEĞER

AYLIK KÜLTÜR VE YAŞAM DERGİSİ

SAYI
110

ŞUBAT
2023

Yüzyılın Felaketi **06**

Yüzyılın Felaketi **08**

Yüzyılın Felaketi **10**

Canımızın Yarısı
Enkaz Altında Kaldı

Kahraman Doğanlar:
CEKUT

Çocuk ve
Deprem

Ceza ve Tevkifleri
Genel Müdürlüğü Yayınıdır

cte.adalet.gov.tr

cte.adalet.gov.tr

CEZA ve TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Hakan ERDEM

Değer Dergisi Yazı İşleri Müdürü

SAHİBİ

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Adına
Enis Yavuz YILDIRIM
Genel Müdür

YAYIN KURULU

Çelebi YILMAZ
Genel Müdür Yardımcısı
Yayın Kurulu Başkanı

Evren AKBEY
Daire Başkanı

Çiğdem Günay GÖKTAŞ
Tetkik Hâkimi

Hakan ERDEM
Yazı İşleri Müdürü ve Editör

YAZARLAR

A. Gül AŞIK DÖNERGÖZ • Ayşe ÇOLAKOĞLU
Celal CEYLAN • Deniz ÖZYÖRÜK
Dilek DEREBAŞI • Ejder TOPAL
Ferhat ÇELİKER • Gamze BOLATCAN
Gamze ÇALIŞKAN • Gülden YARDIMCI
Hüseyin ÖZTÜRK • İsa TİYEK
Muzaffer KARAGÜVEN • M. Recep KOLCU
Mehmet VARNALI • Muhammed Emin GEYLANI
Murat Ali KIRBIYIK • Nurgül AÇIKGÖZ
Ramazan SAĞIR • Samet YURTTAŞ
Suna ÖĞÜR • Sedat ERDOĞDU
Şirin Ceren GÖMLEKSİZ • Ümmü GÖKDEMİR
Yasin YILMAZ

KONUK YAZARLAR

Güldane ÖZBEY • Sinem SEMİZ
Zehra GAYGISIZ • Kadir SAYAR

FOTOĞRAFLAR

Hüseyin ÖZTÜRK • Cesim ŞEKER
Recep ELAL • Hasan AKBAŞ

İLETİŞİM

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
Hacı Bayram Mahallesi Ağah Efendi Caddesi
No: 12/1 Altındağ/ANKARA
Değer Dergisi Telefon: (0312) 507 05 67
Değer Dergisi Faks: (0312) 223 43 91
E-posta: ctedeger@gmail.com

Grafik Tasarım

BrainTurk Reklam Tanıtım Tasarım Ofisi

Baskı

Ankara Açık ÇiK Matbaası
İstanbul Yolu 15. km Hava Müzesi Karşısı
Şaşmaz/Ankara
Tel: (0312) 278 76 10 Faks: (0312) 278 25 68

Matbaa-Baskı Şefi

Zafer KARAKAYA

Yayın Türü

Yerel Süreli Yayın

Basım Tarihi

27/03/2023

cte.adalet.gov.tr

Değerli Okurlarımız,

6 Şubat sabahı saatler 04.17'de merkez üssü Kahramanmaraş Pazarcık ilçesinde 7,7 büyüklüğünde meydana gelen ve 13.24'te Kahramanmaraş merkezli 7,6 büyüklüğünde 10 ilde hissedilen deprem hepimizi derin bir üzüntüye uğrattı. Cumhuriyet tarihinin en büyük felaketlerinden biri olan hatta dünyada benzeri olmayan bir afetin ardından bütün Türkiye deprem bölgesi için seferber oldu.

Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Malatya, Gaziantep, Kilis, Adana, Osmaniye, Diyarbakır ve Şanlıurfa'da şiddetli şekilde hissedilen depremde, Türkiye genelinde bütün kamu kurum ve kuruluşları, vatandaşlar tüm imkânlarıyla gerek bölgeye giderek gerekse yardım göndererek enkaz altından çıkarılan insanlarımıza destek oldular.

Türkiye, depremin ardından yaşanan ilk 24 saati hiç uyumadan geçirdi. Pazartesi gününün ilk saatlerinden itibaren benzeri görülmemiş bir dayanışma başlatıldı. Milyonlarca vatandaş elinden geldiğince "Ben ne yapabilirim?" düşüncesiyle hareket ederek başta AFAD olmak üzere tüm resmi kurum ve kuruluşlar aracılığıyla yardım tırlarına gıda ve ürün desteği sağladı. Öyle büyük bir felaketti ki bu; yolları, havaalanlarını, geçiş güzergâhlarını dümdüz etti. Enkaz altında kalanları kurtarmak adına Türkiye genelinde birçok asker, polis, infaz ve koruma memuru, sağlık personeli gönüllü olarak afet bölgesine ulaşmaya çalıştı.

CEKUT Deprem Bölgesinde

Genel Müdürlüğümüzün koordinesinde olan CEKUT (Ceza ve Tevkifevleri Arama ve Kurtarma) ekiplerimiz de 326 kişilik gönüllü personel gruplarıyla deprem bölgesinde arama ve kurtarma faaliyetlerine katıldılar. Daha önce orman yangınları, deprem gibi afetlerde görevler için birçok ilde yardıma koşan CEKUT, Kahramanmaraş, Hatay ve Malatya illerinde toplam 41 vatandaşımızı sağ olarak enkaz altından çıkarmayı başardı. AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) koordinasyonunda PAK (Polis Arama Kurtarma), JÖAK (Jandarma Özel Asayiş Komutanlığı) ekipleri de hep birlikte canlarımızı kurtarmak için zamanla yarıştılar.

İnsanlar yaşam mücadelesi veriyor, kediler direniyor, köpekler çabalıyor, ekipler çırpınıyordu. Çünkü enkaz altından çıkarılan her can bir umut, her umut bir candı. Enkaz altında vefat eden her bir vatandaşımız için kahrolurken sağ kurtarılan her bir vatandaşımız için de seviniyor, ümitleniyorduk. Öyle derin hikâyelerle dolu bir afet ki; Ankara'dan, İstanbul'dan, Konya'dan kısacası Türkiye'nin her yerinden bölge için dua ve destek yağıyordu.

Öyle ince düşünülmüş yardımlar vardı ki...

Mesela; Azerbaycan'dan arabasının üstüne yorgan ve yastıklar koyup yola çıkan bir vatandaş hepimizi duygulandırdı. İşte bu yüzden bazı arabaların maddi değeri paha biçilemez. Yüreğini yükler getirirsin ya uzaklardan... Bazı yorganlar daha örtülmeden kalpleri ısıtır. Bazen rota kalbin olur. Tam da öyleydi. Dünyanın birçok ülkesi acımızı paylaşmak ve destek olmak için yanımızda olmaya çalıştılar.

Ve 6 Şubat bize bir şeyi daha hatırlattı;

Gece sevdiklerine sarılıp yatanlar, gündüz tanımadıkları insanların yanına defnedildiler. Hayat böyle işte, bir dakika sonrasının ne olacağını bilemiyorsun. İşte bu yüzden birlik olmak, beraber olmak her zaman çok önemli.

Depremde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı olarak kurtulan vatandaşlarımıza acil şifalar diliyoruz. Allah, bütün felaketlerden ülkemizi korusun ve muhafaza eylesin.

DEĞER İÇİNDEKİLER

ŞUBAT • ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK

Yüzyılın Felaketi

Canımızın Yarısı
Enkaz Altında Kaldı: 06

Kahraman Doğanlar: CEKUT: 08

Çocuk ve Deprem: 10

Deprem Sonrası Travma Hali ve
Uygulanabilecek Yöntemler: 12

Depremi Psikolojik Etkileri: 14

BAŞYAZI: 05

6 Şubat 2023 Pazartesi günü Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen iki deprem bizleri derinden sarstı. Deprem, sadece bölgedeki değil ülkemizin her yerindeki her bir ferdi kalbinde tasavvur edilemeyecek hasarlara sebebiyet verdi. Genel Müdürlüğümüzce AFAD'a bağlı oluşturulan kurtarma ekibimiz CEKUT ile depremin ilk anında bölgedeki arama ve kurtarma faaliyetlerine iştirak ettik. Ayrıca CEKUT dışında birçok personelimizin deprem bölgesinde gönüllü çalışma talepleri de bizleri ziyadesiyle gururlandırdı. Deprem sürecinde hizmetlerin aksamadan yürütülmesini sağlayan isimsiz kahramanlarımızla gurur duyduk.

DEĞER: 16

Bir Garip Varlık: Hz. İnsan

AİLE: 18

Sempatik Tehlike: Abur Cubur Deyip Geçmeyin!

SAĞLIK: 20

Değişim Seninle Başlar

PSİKOLOJİ: 22

Bardağın Hangi Tarafındasınız?

İNSAN: 23

Ebeveynlerin Ekran Bağımlılığı

EDEBİYAT: 24

Tevazu En Büyük Erdemdir

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?: 25

Küpünü Doldurmak

TEKNOLOJİ: 26

Anahtarlarımız Yüzümüz

KİŞİSEL GELİŞİM: 28

Çocuğunuzun Benlik Saygısını
Nasıl Geliştirirsiniz?

MANEVİYAT: 34

Kendi Gerçek Değerin:
"Alçak Gönüllülük"

KÜLTÜR VE GELENEKLER: 36

Kuş Dili (Islık Dili)

GEZİ: 38

Lübnan

SPOR: 46

Hem Popüler Hem İlginç

CANLILAR ALEMİ: 48

Ormanlar Güzeli: Ceylan

DEĞERLİ ŞAHSİYETLER: 50

Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer

TARİHİN ARKA SOKAĞI: 54

Sadrazam Kemankuş
Kara Mustafa Paşa

HİKÂYE: 56

Birinci Dünya Harbi

AYIN ÖNEMİ: 58

Eğitime Adanmış Bir Hayat

MÜZİK: 60

Dön Bak Ayna'ya!

PERSONELİMİZDEN GELENLER: 62

PRATİK BİLGİLER: 63

BULMACA: 64

Siz Neredeyseniz Derginiz Orada!

Değer Dergimiz Turkcell Dergilik ve Türk Telekom e-dergi uygulamalarında. Bütün operatörlerden dergilik uygulamasını indirerek dergimizi okuyabilir, kaydedebilir, paylaşabilirsiniz.

Merhaba Değerli Okurlar,

Şubat sayımızda, insanlara karşı hoşgörülü davranarak mütevazı olan, kibirli olmayan anlamlarına gelen alçak gönüllülük değerini sizlerle buluşturuyoruz.

Konfüçyüs, “Alçak gönüllülük faziletlerin temelidir.” tanımlamasını yapmıştır. Alçak gönüllülük, içerisinde diğer erdemleri de barındıran; eğitim, birikim, kültür gibi kişiye yüklenmiş tüm değerlerin damıtılmasından oluşan sonuçtur çünkü. Tevazu, insana değer vermenin dışı yansıyan halidir ve birey için aynı zamanda gelişmişliğin ve olgunlaşmanın şaşılmaz ölçüsüdür. Tevazunun karşıtı olan “kibir” ise kontrolden çıktığında, tedavisi gereken psikolojik bir hastalık olmaktan başka bir şey değildir.

Yaptığımız görevlerde edindiğim bilgi ve tecrübeleri aktarma gayesiyle kaleme almış olduğum “Yönetme’nin Yöntemi” adlı kitabımda da değindiğim üzere, “Fudayl Bin İyaz tevazuyu; ‘ister cahilden ister çocuktan duyulsa da hakkı tereddütsüz kabul etmektir.’ şeklinde tanımlamıştır. O halde kibir, söylenenden çok söyleyene bakma hatasını da doğuran, iradeyi ifsat eden bir haldir. Kibri bazen tevazu kisvesi altında görürüz ki, kibrin en ikiye bölünmüş en tehlikeli hali budur. Çünkü burada gizlenmiş bir kibride insanları aldatmaya yönelik, gösterişçi bir tevazu vardır. Bu durumu izah için çok güzel bir söz de vardır: “Tevazunun aşırısı kibirdir.” Kibir, sahibinin sadece işitme değil, görme, hissetme dâhil olmak üzere algıyı etkileyen tüm duyularını zayıflatan hatta ortadan kaldıran ağır bir hastalıktır. Kibir; insan sevgisini, kurumsal ya da ülke menfaatlerini değersizleştirir. Her şeyin yaradılışının eksenine sahibini yerleştirir. Kibrin ele geçirdiği bir bünye kendisini çok akıllı çok özellikli zannederken kibrin kölesi haline gelir.”

Değerli Okurlar,

Alçak gönüllü olmak, sahip olunan imkânlar ve iyilikler karşısında gurura kapılmamaktır. Bu kapsamda Genel Müdürlüğümüz bünyesinde görevli her bir personelimiz kendilerine ve birbirlerine emanet olan hükümlü ve tutuklulara karşı kanunların gerektirdiği şekilde görevlerini yaparken, görev maksadının dışında bir duruş göstermeyeceklerine, tevazu içinde ancak kararlı bir şekilde görevlerini yerine getireceklerine olan inancımız tamdır.

Kıymetli Okurlar,

6 Şubat 2023 Pazartesi günü Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen iki deprem bizleri derinden sarstı. Deprem, sadece bölgedeki değil ülkemizin her yerindeki her bir ferdin kalbinde tasavvur edilemeyecek hasarlara sebebiyet verdi. Genel Müdürlüğümüzce AFAD’a bağlı oluşturulan kurtarma ekibimiz CEKUT ile depremin ilk anında bölgedeki arama ve kurtarma faaliyetlerine iştirak ettik. Ayrıca CEKUT dışında birçok personelimizin deprem bölgesinde gönüllü çalışma talepleri de bizleri ziyadesiyle gururlandırdı. Deprem sürecinde hizmetlerin aksamadan yürütülmesini sağlayan isimsiz kahramanlarımızla gurur duyduk.

Türk Milleti olarak nice felaketler yaşadık ancak sahip olduğumuz kardeşlik bağı ile hep bir olduk ve her felaketi daha kuvvetli, birbirimize daha bağlı olarak atlattık. Şüphesiz ülkemiz bu zor günleri de atlatacak güce ve imkâna sahiptir. Cenab-ı Allah’tan bir daha böyle felaketlerin yaşanmamasını temenni eder, vefat eden personelimize ve vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar dilerim.

Gülden YARDIMCI
Erzurum E Tipi Kapalı CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Yüzyılın Felaketi

Canımızın Yarısı Enkaz Altında Kaldı

Yüreğinin yarısı enkazın altında atarken aldığı her nefesten utanıyor insan.

Azar azar alıyor nefesini, enkazdan çıkınca kardeşi de solusun diye.

Utanıyor uykusu gelince, göçükteki kardeşi uykusuna yenik düşerse donarak ölebilir diye.

Yemek yemek, su içmek, çay içmek istemiyor, kardeşleri deprem bölgesinde aç ve susuz diye.

Sıcacık evinde oturmak acı veriyor, kardeşlerinin evleri yerle yeksan olmuşken.

Beklemek, ah o beklemek! Bir can daha hadi bir can daha çıksın enkazdan. Ya Rabbim! Bir yavru daha öksüz kalmasın, bir

ana daha acılanmasın evladının yarasıyla. Anasını kaybeden yavrunun yaşadığı alemde nasıl okşanır kendi yavrunun başı? Nasıl elinden tutulur okula götürmek için ve nasıl kucaklanır şefkatle?

Nasıl nefes alınır utanmadan, Yürek nasıl dayanır en sevdiğinin cesedini sırtında taşıyanı görünce.

Taş olsa ortasından çatlayıverir bu acının karşısında;

Dil susar, kalem susar. Kalem kâğıttan utanır, kâğıt kaleminden.

Böyle günlerde gözden akan yaş değildir, kandır. Soluduğun nefes değildir zehirdir ciğerinde ve göğsünün tam ortasında atan yürek değil ince ince kanayan yaradır.

Yaşamayı güzel kılan sevdiklerinin nefes aldığını bilmekmiş meğer. Bir yerlerde insanlar mutlu olunca yaşamak güzel, bir yerlerde insanlar acı çekiyor-ken yaşamak sanki işkence. Ne büyük felaketle sırandık ülkece. Aklımıza gelir miydi hiç 6 Şubat sabahı yüreğimizin yarısının göçük altında kalacağı? Bir sabah gözümüzü açacağız; sabah sabah değil, gece gece değil. Güneş doğmuyor yurduma. Yakınından haber alamayanların acısı belki daha büyüktü. “Ya yaşıyorsa ya öldüyse ya üşüdüyse ya açsa ya çok korktuysa?”

Arama kurtarma ekiplerinin göçük altından dinleme yaparken “Sessiz olalım!” komutuyla dağ da sustu, taş da sustu. Kimse nefes bile almadı ki bir can betonun altında çaresiz kalmasın.

Minikler kumbaralarında biriktirdikleri paraları gönderdi bölgeye. Bir teyze ayağındaki meshlerini, “Olsun, ben abdest alırım, sizin ayaklarınız üşümesin. Biraz eski ama yenisini alacak param yok.” dedi. Başka bir teyze kambur sırtında bohçaladığı eşyaları getirdi yardım toplama alanlarına. Azeri kardeşimiz arabasıyla evindeki yorganlarını getirdi ülkeye. Milletin efendisi köylü teyzeler sabahlara kadar ekmek pişirdi tandırda depremzedeler için. Elindeki ekmeği ikiye böldü yurdumun güzel insanı, canını dahi ortaya koydu kardeşinin canı olmak için. Evini açtı herkes daha öncesinde tanımadığı depremzedelere.

Aynı ülkede aynı havayı solumanın da akraba olmaya

bahane olduğu bilinciyle. Damarında aynı kanı taşımayan kardeş oldu, kardeş olduğunu hatırladı. Kiradaki evini, otelini, odasını depremzedelere açtı yurdumun vefalı ve merhametli insanı.

Hani hep diyorduk ya “atalarımız bu ülke için canını verdi.” diye. Tarihe not düşülsün! O ataların torunları kardeşlerini en kötü gününde sarıp sarmaladı.

130 saat sonra minik bir bebek çıktı göçükten. Küçük yaramaz, koca koca insanlar dayanamazken soğuğa ve açlığa sen nasıl dayandın? Seni kim koruyup kolladı ölümden? Kim doyurdu karnını ve kim ısıttı sırtını?

Biz en acı günde öğrendik tüm kavgamız kardeşçeymiş

ve birimizin tırnağı kanasa diğerimizin yüreğine ok girermiş. Biz lokmasını birbiriyle paylaşan, birbirinin acısıyla acılanan, aldığı nefesle mutlu olan bir milletiz.

Hangi acı baki kalmış ki bu acı kalsın? Hangi gün güneş doğmamış? Allah büyük, bir çocuğun gülümsemesinde buluruz umudu ya da bir bebeğin kıkırdamasında. Minik bir kedi miyavlar hayatın içine çeker bizi. Bir kuş, bir köpek ile yakalarız yaşamayı. Bayrağımız dalgalanır göklerde "evet, yaşıyoruz." der, rahmet okuruz geride bıraktıklarımıza ve can oluruz emaneti canlara.

Yaşamak, böyle bölük pörçük yaşamak çok acı ama biz yine başaracağız buruk ama güzel gülümsemeyi.

Kahraman Doğanlar: CEKUT

Övülmeye, namına koçaklamalar dizilmeye, türküler yakılmaya layık bir ekip varsa o da her felakette afet bölgesine ilk ulaşanlardan, afetin etkisini bertaraf etmek için canla başla çalışan, fedakârlığıyla ülkeye nam salmış, merhametiyle gönülleri kazanmış kahramanların ekibi CEKUT'tur.

CEKUT, ceza infaz kurumlarının gönüllü personeliyle 2018 yılında kurulan, 2020 yılında yeni gönüllülerin katılımıyla daha da güçlenen, 2021 yılında AFAD ile imzaladığı protokolle birlikte afetlerdeki görev dağılımı resmileşen profesyonel bir arama kurtarma ekibidir.

Ekibin tamamı Ceza Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne bağlı merkez ve taşra teşkilatında çeşitli unvanlarda görevli, olağan zamanlarda kurumlarında mesleğini icra edip rutin işlerini gerçekleştiren, olağanüstü zamanlarda CEKUT ekibi bünyesinde sel, deprem, orman yangını başta olmak üzere afet ve felaketlerle mücadelede en ön sırayı alan 'Kırmızı Yelekli' kahramanlardır.

Kentsel Arama ve Kurtarma Eğitimi, Kış Temel Dağcılığı ve Çığda Arama ve Kurtarma Eğitimi gibi haftalarca süren ve doğal şartlarda tam teçhizatlı ve üniformalı olarak yapılan eğitimler sonucunda ekip afetlere müdahaleye ve afetlerle mücadelede hazırlanmıştır.

326 Personelimiz Enkaz Bölgesinde

Kahramanmaraş Pazarcık ilçe merkezli 7,7 ve 7,6 şiddetli deprem sonrasında 10 ilimizde hasara, yıkıma ve binlerce vatandaşımızın kaybına sebebiyet veren depremde AFAD tarafından Genel Müdürlüğe iletilen destek çağrısına istinaden 19 ilde 21 CEKUT ekibine

“

Depremin 121. saatinde CEKUT ekibi tarafından Kahramanmaraş'ta göçük altından sağ çıkarılan Menekşe teyzeyi hiçbirisi tanımıyordu. Yahut göçük altından çıkarılan küçük çocuğu da...

Yüzyılın Felaketi

kayıtlı 326 gönüllü personelimiz, 28 araç ile AFAD koordinesinde görev almak üzere afet bölgesine ulaşmıştır. Arama kurtarmaya aralıksız devam etmek için vardiyalı çalışan CEKUT aynı zamanda depremzedeler için çadır kurma, bölgeye gelen yardımları dağıtma, afetzedelere psikolojik destek verme ve çocukların yaşadıkları travmayı atlatmaları için onlarla oyun oynama gibi etkinliklere dâhil olmaktadır.

CEKUT ekibinde kadınlardan oluşan personeller de bulunmaktadır. Hepsi birbirinden fedakâr, hepsi birbirinden yetenekli olan bu ekip yaşanan bu felakette de canlarını dişlerine taktılar. Daha felaketin ilk gününde bölgeye gitmek için yola çıkan kahramanlar bölgeye varır varmaz göçükten can kurtarmaya başladılar.

Zor hava şartlarında, gecenin karanlığında, aç, yorgun ama bir an olsun vazgeçmeden yürütülen bu mücadele hiç şüphesiz büyük bir fedakârlık örneğidir. Neticede gönüllülük esasına dayalı kurulan bir ekiptir. Asıl mesleği başka olan personelin kendinden, ailesiyle geçireceği zamandan, evinden ve hayatından fedakârlık etmesi basit bir meziyet midir?

Düşünsenize deprem bölgesine gidiyorlar ve kendi evlatlarını yetim/öksüz bırakma pahasına orada günlerce uykusuz savaşıyorlar. Bu durumu basit birkaç sözcükle anlatmak mümkün müdür? Bu ekip insanüstü gayretleriyle biz meslektaşlarını yine gururlandırdı ve yine mutluluktan ağlattı.

Bir işin en makbulü tanımadığımız insanlar için yaptığımızdır. Depremin 121. saatinde CEKUT ekibi tarafından Kahramanmaraş'ta göçük altından sağ çıkarılan Menekşe teyzeyi hiçbirisi tanıymıyordu. Yahut Hatay'a gönüllü olarak gidip 72 saat boyunca ter dökken ve göçük altından küçücük bir çocuğu çıkaran ceza infaz kurumu personeli o çocuğu tanıymıyordu.

İşyurtlarında sabahlara kadar ter döküp deprem bölgesine tırlar dolusu battaniye ve yardım hazırlayan, kendi aracıyla yardım taşıyan, gelen her güzel haberde bayrammış gibi sevinip her kötü haberde yıkılan, gönüllü olarak deprem bölgesindeki ceza infaz kurumlarına çalışmaya giden personel kahramandır.

Bu felaket bize bir kez daha gösterdi ki Türkiye'nin ve ceza infaz kurumlarının böylesi eğitimli profesyonel ekiplere ihtiyacı her zaman olacaktır. Deprem ülkesinde yaşamamız bizi her zaman tedbirli olmaya yöneltiyor. Doğası gereği çok zor ve mühim bir işte çalışan, ekmeğini alın teriyle yoğuran, pandemide de evlatlarını ve evini arkasında bırakıp vaziyetin gerektirdiği görevlerini yapan ceza infaz kurumu personeli yine yurdunun insanını bu kara gün-de de yalnız bırakmamış ve elinden gelenin en iyisini yapmıştır.

Göçük altından çıkarılan bütün canlar dünyaya yeniden merhaba derken CEKUT ekibi yanlarındaydı. Orman yangınlarında evlerini, hayvanlarını, canlarını kurtarıırken CEKUT ekibi yanlarındaydı. Bundan sonra da nerede, ne vakit ihtiyaç olsa orada olacaklar.

Var olun kahramanlar. Ceza Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ailesi olarak sizinle gurur duyuyoruz. Rabbim sizleri korusun.

Güldane ÖZBEY
Karabük Adli Destek ve Mağdur
Hizmetleri Müdürlüğü Psikolog

Yüzyılın Felaketi

Çocuk ve Deprem

Deprem, yetişkinler için 'anlaşılabilir', çocuklar için ise 'anlamlandırılması güç' bir travmatik olaydır. Çocuklar, doğrudan yaşadığı veya doğrudan tanıklık ettiği bu travmatik olayı yaşarken zihinlerinde cevap arayan büyük bir 'belirsizlik bulutu' taşırlar.

Peki, biz yetişkinler bu belirsizlik bulutunu dağıtabilmek için neler yapabiliriz?

İster doğrudan ister dolaylı olarak şahit olmuş olsun, deprem gibi travmatik olaylar çocukta ilk olarak 'güvende olma' duygusunu zedeler. Bu nedenle çocuk için atılabilecek ilk adım çocuğu afet bölgesinden, yıkıcı görüntülerden, ekranlarda sık sık yer alan haberlerden, videolardan, fotoğraflardan, deprem hakkında diyaloglardan uzak tutmak olmalıdır. Bu haberler ve konuşmalar çocuklar için travmayı tetikleyici olabilir, yinelenen şekilde yıkılan binaların görüntülerinin gösterilmesine anlam veremeyip yeni bir deprem olduğunu düşünebilirler.

Uzak tutmanın mümkün olmadığı, direkt veya dolaylı olarak deprem ile tanışan çocuklar, 'güvende miyim?' sorusuna birçok farklı şekilde cevap arayışına girecektir. Bu noktada çocuklara yaşlarına uygun basit ve anlaşılabilir cümlelerle deprem hakkında açıklama yapmak gerekir. Çocuklar, somut varlıklardır ve soyut kavramların somutlaştırılarak anlatılmasına ihtiyaç duyarlar. Depremi çocuklara açıklarken görsel nesneler, çizimler, ahşap bloklar ve legolar gibi oyuncaklar kullanılabilir. Oyun haline getirilmiş bir canlandırma ile depremin nasıl meydana geldiği anlatılabilir; "Legoları üst üste dizerken bir yandan da yerin altında çok büyük kayalar var, biz yerin üstünde dolaşırken bu kayaları göremesek de dünya bu büyük kayalardan oluşuyor ve bazen bu kayalar çürüyüp parçalanabiliyor. Çürüyen kaya parçası parçalanırken diğer kaya parçaları da yerinden oynuyor, biz de yerin üzerinde sallanabiliyoruz. İşte buna da 'deprem' adını veriyoruz." şeklinde yaşına uygun kısa ve anlaşılır

cümlelerle bilgi verebilirsiniz. Anlattıklarınızın çocuğun zihninde şekillenebilmesi için lego üzerinden canlandırma yöntemi ile devam edebilirsiniz, 'Üst üste dizdiğimiz bu legolar yerin altındaki büyük kaya parçaları olsun.' diyerek sallanmayı gösterebilmek için alttaki lego parçasının birini çekerek ya da sallayarak sallanmanın nasıl oluştuğunu gösterebilirsiniz. İnsanların sallanmayı nasıl hissettiğini anlatabilmek için de legoların en üst kısmına bir ev, insan ya da hayvan figürlerinden oluşan nesneler koyabilir ve bu nesnelerin nasıl sallandığını görmesini sağlayabilirsiniz. Bu aşamada depremin sürekli ve sık sık yaşanmadığını ifade ederek çocuğun rahatlamasını sağlayabilirsiniz.

Depremin nasıl bir şeye benzediğini anlamaya başlayan çocuğun güvende hissetme ihtiyacı devam edebilir, yetişkinler olarak çocuğu deprem anında ve sonrasında koruyacağınıza dair basit söylemler ile şu an güvende olduğunun hatırlatılması çocuklar için anlamlıdır.

Çocuklar yaşadıkları ya da gördükleri hakkında tekrar tekrar sorular sorabilir. Bu aşamada en sık yapılan yanlış davranış çocukların sorularını geçiştirmektir. Çocuklar, kendilerini ikna edebilmek ve rahatlayabilmek için aynı soruları yineleyen şekilde sorabilir, bu noktada yetişkinlerin şefkatli ve güven verici bir ses tonu ile konuşarak, sabırlı ve sakin bir tutumla soruları istikrarlı şekilde cevaplandırması gerekmektedir. Çocuk ile gerçekleştirilen bu konuşma esnasında çocuğun göz seviyesine inerek göz teması kurup tüm ilginizi çocuğa yönlendirdiğinizden emin olarak iletişimi başlatabilirsiniz.

Bir diğer önemli husus ise çocukların deprem hakkında hissettiği duygulara alan açılmasıdır. Çocuklar; anne, baba ve sevdiklerini kaybedeceği, depremin yeniden yaşanacağı, evlerini, yiyeceklerini, giysi ve oyuncaklarını kaybedeceği, yalnız kalacağı gibi birçok düşünce ile korku hissedebilir. Bu aşamada çocuğa 'üzülecek bir şey yok, sen çok güçlüsün, erkek adam ağlamaz.' vb. cümlelerle duygularını özgürce yaşamasını engelleyecek ve hissettiklerini sizle paylaşmasının önüne geçecek cümleler kurmaktan kaçınılmalıdır. Bu cümleler yerine 'Haklısın korkutucu bir

süreçten geçiyoruz, ben de tıpkı senin gibi korktum, şu an güvendesiniz ve bizi güvende tutmak için elimden geleni yapacağım.' şeklinde deprem karşısında korkmasının normal bir duygu olduğu ve yetişkinlerin de tıpkı çocuklar gibi korkabildiği mesajını vererek duygularını ifade etmesine teşvik edebilirsiniz. Hissettiği duyguları somutlaştırabilmesi için resim çizme, öyküleme ya da oyuncaklar yardımı ile duygularını ifade etme yollarına gidebilirsiniz.

Çocuklar, kendi içlerinde travma ile baş edebilecek gücü barındırır yalnızca bu gücü ortaya çıkarırken yetişkinlerin desteğine ihtiyaç duyabilirler. Bu noktada oyunun iyileştirici gücünden fazlasıyla faydalanmak gerekir. Erişkin terapisinde kişinin yaşadığı zorlukları 'konuşarak' anlatması gibi çocuklar da duygu ve sorunlarını 'oyunarak' ifade ederler. Bu yüzden doğrudan ya da dolaylı travma sonrasında çocuğun yönlendirici olmayan oyunlar oynayarak duygularını oyun yolu ile dışarı aktarılması ve açığa çıkarması sağlanabilir. Oyun, çocuk için kendini ifade etmenin en doğal yoludur. Çocuk oyun sayesinde olumsuz duygularla yüzleşir, bunları denetlemeyi öğrenir ve bunlardan uzaklaşır. Bu nedenlerle deprem gibi afetlerden sonra çocuklara serbestçe oyunlar oynayabileceği alanlar oluşturmak anlamlıdır.

Her çocuk birbirinden farklı olduğu gibi travmayı karşılayış şekilleri de birbirinden farklı olabilir. Travma etkisi ile bazı çocuklar ağlama ve içe kapanma davranışı sergileyebileceği gibi bazı çocuklarda hareketlilik, daha çok soru sorma, yalnız kalmayarak daha sık iletişim kurma çabası içerisinde olabilir. Doğal afetler gibi anormal süreçlerde çocukların sergilediği bu davranış şekilleri normal olarak kabul edilmeli ve duygularını yaşamasına, anlamlandırma çabasına izin verilmeli, yalnız olmadığı ve güvende olduğu hissettirilerek çocuklar desteklenmelidir.

Biz yetişkinler, doğal afetler gibi hassas ve travmatik olaylarda çocuklara dokunabilmek için çizimi, masal ve öyküleri, oyunu ve oyuncakları aracı olarak kullanabiliriz. Örneğin; ameliyattan sonra doktor seti ile oynamak, boşanma sürecinde aile figürlerini içeren oyuncaklarla oynamak gibi etkinlikler, çocuğun deprem travmasını çözümleyebilmesi için de yıkılıp yeniden dizilen ahşap bloklarla ya da legolarla oynamak çocuğun iyileşmesine hizmet eder.

Çocuk, güvende olduğunu ve sevildiğini hissettiğinde yaşama cesaretine atılır ve yaşam onun için yeniden neşeli bir macera haline gelir. Hayatı ilginç hale getiren iniş ve çıkışlar karşısında güçlü durur. Çocuklar, onlara yönelen her yardım önerisine tüm kalpleri ile tepki verir.

Kaynaklar: 1. Axline, Virginia M. (2020).Oyun Terapisi. Panama Yayıncılık
2. T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. Afet ve Acil Durumlar Sonrası Çocukların Tepkileri ve Aileler için Öneriler

Sinem SEMİZ
Ceza ve Tevkifleri Genel
Müdürlüğü Sağlık Daire Başkanlığı
Hemşire

Yüzyılın Felaketi

Deprem Sonrası Travma Hali ve Uygulanabilecek Yöntemler

Yer kabuğundaki kırılmalar nedeniyle ani olarak ortaya çıkan titreşimlerin dalgalar halinde yayılarak geçtikleri ortamları sarsma olayına “deprem” denir. Deprem, önlenemeyen bir doğa olayıdır. Ülkemiz jeolojik özellikleri, topoğrafik yapısı ve iklimi nedeniyle doğal afetleri sıkça yaşamaktadır. Maalesef doğal afetlerden olan deprem gerçeğiyle ülkemiz bir kez daha karşı karşıya kalarak çok fazla can ve mal kaybı yaşamıştır.

Yaşanan kayıplar; travma sonrasında akut stres bozukluğu (ASB) ve travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) başta olmak üzere birçok psikiyatrik bozukluğun ortaya çıkmasına neden olabilir. Travma sonrası stres bozukluğu, yaşanan zorlu bir yaşantı sonrası ortaya çıkan fizyolojik, psikolojik ve duygusal yönü olan bir bozukluktur. Travma sonrası stres bozukluğu; travmatik olayı yeniden yaşama, geçirilen travmayı hatırlatan olay, yer, kişiler ve etkinliklerden kaçma veya uzak durma, duygusal tepkilerde donukluk ve aşırı istemsiz uyarılma belirtileri ile kendini gösterir.

İnsanların travmayla başa çıkmalarına yardımcı olacak standart bir yöntem yoktur. Bireyin kişiliğine ve yaşam biçimine uygun, yaşama geçirilebilir nitelikte yöntemler gereklidir. Depremi hemen sonrasında yapılacak psikolojik yardımda kişiye yaşadıklarını ve duygularını rahatça belirtme olanağı vermek, zihinsel ve bedensel rahatlatma ve dinlenmeye olanak sağlamak, ulaşabildiği yakınlarının yardımını istemesi için cesaretlendirmek, travmanın yaratabileceği duygusal sorunlar konusunda aydınlatıcı bilgiler sunmak çok önemlidir. Deprem sürecini yaşayan kişi, konuşmak istemediği takdirde konuşmaya kesinlikle zorlanmamalıdır. Kendisinin arzu ettiği bir zamanda duygu ve deneyimini paylaşabileceğini bildirmek, kişinin rahatlamasını sağlayacaktır. Konuşulduğunda kişinin yaşadıklarını önemsizleştiren, deneyimini anlatmasına ve yaşamasına izin vermeyen, duyguları bastırmaya teşvik eden yorumlardan kaçınılmalıdır.

Travma, kişinin yaşamını yeniden düzenleme konusundaki motivasyonuna zarar verse de çaba sarf etmenin öneminin kavranması psikolojik iyileşme açısından önemlidir. Birey iyileşmeye, çok zor bir yaşam sürecinden geçtiği gerçeğini kabul ederek başlamalıdır. Çünkü yaşanan süreç çok zor bir süreçtir. Travma sonrası stresin yol açabileceği dikkat ve odaklanma sorunları nedeniyle kaza yapma olasılığı artmış olabileceğinden motorlu araç kullanma ve başka dikkat gereken aktiviteler sırasında daha dikkatli olunmalıdır.

Uyku Düzenini Sağlamak Önemli

Beyin, toplam enerji tüketiminin %20-25'inden sorumludur. Psikolojik süreçler beynin beslenmesiyle yakından ilintilidir. Dengeli beslenme, uyuyabilme ve beynin oksijen kaynağını artırmayı hedefleyen hafif egzersizler, duygu durum düzelmesinde büyük önem taşır. Depremi gerçekleştirdiği illerde yeterli beslenme ve kaliteli uyku mümkün olmayacaktır. Bu süreçteki asıl amaçlardan birisi zaman geçtikçe beslenme ve uyku gibi durumları olabildiğince düzene sokarak travmanın vücutta oluşturacağı diğer hasarları da önlemektir. Travma etkisiyle sinir sistemi ajite olduğu için bunu daha da artıracak olan çay, kahve, kola ve sigara tüketimi sınırlandırılmalıdır. Yaşanan ruhsal sıkıntının bastırılmasında alkol ve yoğun ilaç kullanımı ise kısa ve uzun vadede yeni sorunlara yol açabileceğinden bunlardan olabildiğince kaçınılmalıdır.

Rahatlatıcı müzik dinleme, nefes egzersizleri ve gevşeme çalışmaları, anksiyete ve depresyonu hafifletmede başvurulabilecek yan etkisiz ve yararlı yöntemlerdir. Günlük yaşamı düzene koyan bir plan yapılması, belirsizlik endişesini azaltmada yardımcıdır. Rutin çalışma yaşamına dönülemezse bile günlük aktivitelere başlamak, boşluk duygusunu ve onun yaratacağı kısır düşünce döngüsünü azaltmada yararlıdır. Kendisinden daha zor durumdaki insanlara yardımcı olunması, yardım alan için yaşamı kolaylaştırmanın yanı sıra yardım edene de yararlı olmanın getirdiği rahatlatma duygusunu verecek ve kısır düşünce döngüsünden çıkmasına yardımcı olacaktır. Bir günlük tutmak, duygu ve düşünceleri dışı vurmanın güvenli bir aracı olmanın yanı sıra kişinin iç dünyasını yazılı bir gerçekliğe dönüştürerek olumlu değişimler yapılabilir somut bir zemin yaratacaktır. Olay anına zihinsel geri dönüşler yaşamak ve uykuda kâbuslar görmek sıkça karşılaşılan durumlar olmakla beraber, zamanla bu bulguların azalması beklenir. Ancak yaşanan kayıp ve yıkım nedeniyle başa çıkmakta zorlanan kişilere profesyonel destek sağlanması önemlidir. Deprem gibi afetlerden sonra uygulanacak psikolojik destek hizmetlerinin daha önceden ve uzun vadeli planlanması afetler sonrası ortaya çıkabilecek sorunları önlemede etkili olacaktır.

Deprem sonrası keder ve matem kaçınılmazdır. Psikolojik olarak destek alınması gereken bu süreçte kendinizi ve yakınlarınızı olumsuz etkileyecek haberlerden uzak durmak ve ihtiyacı olan bireylere yardım etmek en önemli hususlardan birisidir. Kederi yaşamak için de iyileşmek için de bireylerin kendisine ve yanındakilere zaman tanıması gerekir. Zaman her şeyin ilacıdır.

A.Gül AŞIK DÖNERGÖZ
Kayseri Denetimli Serbestlik
Müdürlüğü Psikolog

Depremi Psikolojik Etkileri

Travmatik olaylar insanların yaşamsal bütünlüğünü tehdit eden veya bozan olaylardır. Depremler ülkemizi en çok etkileyen travmatik durumlardandır. Yıkıcı sonuçları olan depremler, bireysel ve toplumsal ruh sağlığını olumsuz etkiler. Kişiler depremde, kendisinin ve yakınlarının yaşamlarını tehdit eden, ölümle ya da ağır yaralanmalarla sonuçlanabilecek doğal bir afetle karşı karşıyadır. Kişi, depremi kendi yaşamış olabilir ya da deprem bölgesindeki travmatik olaylara tanık olmuş olabilir veya bir yakınının yaşadığını öğrenmiş olabilir. Deprem, kişilerde sıklıkla korku, çaresizlik ve dehşet gibi tepkilere yol açar. İnsanların deprem sonrasında gördüğü travmatik görüntüler, hastane ve tedavi süreçleri, evlerinin ve iş yerlerinin yıkılması, deprem sonrası devam eden sarsıntılar gibi birçok etken tekrarlayıcı travmalar yaşanmasına neden olabilir.

Deprem Travması Psikolojimizi Nasıl Etkiler?

Depremi neden olduğu travmatik etkiler, bireyler arasında farklılık gösterebilir. Depremi büyüklüğü ve süresi, depreme hazırlıklı olup olunmadığı, kişilik özellikleri, baş etme stratejileri, yakınların kaybı, daha önceki deneyimleri, ruhsal travma veya psikiyatrik bozukluk öyküsü, sosyal destek gibi nedenler travmaya verilen tepkileri etkileyebilir. Büyük yıkıma neden olan depremlerden sonra insanların çoğu ağır travma ve zorluk yaşamaktadır. Bu insanların bir kısmı psikolojik ve fiziksel olarak etkilenmekte, belirli bir kısmında psikiyatrik bozukluk gelişmektedir. Deprem sonrasında bireylerin bir kısmı etkilenmiş görünürken bir kısmı travmatik tepkiler gösterebilirler. Dikkat ve konsantrasyon güçlükleri, korku, sık sık olay anını düşünme, donukluk, hissizlik, uyku sorunları, olayı rüyada görme, üzüntü ve öfke gibi duygular travma sonrası ilk günlerde sık görülen tepkilerdendir. İlk değerlendirmelerde ruhsal durumu iyi görünenlerin süreçle iyi baş ettiği veya ruhsal belirtilerin görülmemesinin sağlıklı olduğu düşünülmemelidir. Travma sonrası gelişen ruhsal tepkiler farklı özellikler gösterebilir. Travma sonrası normal kabul edilebilecek tepkiler genelde geçici ve dalgalı bir seyir gösterir. Psikiyatrik bozukluk belirtileri kalıcı ve sürekli, kişinin işlevsellik alanlarında belirgin bozulmalara yol açar. Ruhsal travmalar çeşitli psikiyatrik bozuklukların ve diğer tıbbi durumların gelişme riskini artırabilir.

Travmatik olaylar her zaman olumsuz ruhsal durumlara yol açmayabilir. Yaşanılan olay insanların günlük hayatını bozup yaşamlarını tehdit ettiğinde; bu bireylerin bir bölümünde kendileri, başkaları ve dünya ile ilgili düşüncelerinde ve insanlarla ilişkilerinde olumlu değişiklikler gözlenebilir. Yaşanılan travma sonrasında kişinin gelişim göstermesi ve yaşamının belirli alanlarında işlevsellik düzeyinin artması, travma sonrası büyüme olarak tanımlanmıştır.

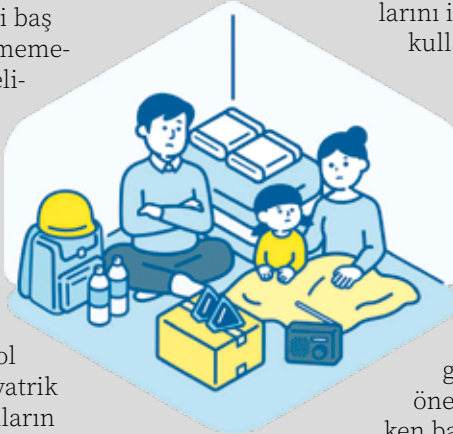
Psikolojik İlk Yardım Nedir?

Deprem gibi travmalarda psiko-sosyal desteğin sağlanması oldukça önemlidir. İlk yardım sadece bedensel sağlık tehlikeye girdiğinde değil, ruh sağlığını etkileyen ani ve beklenmedik olumsuz olaylardan sonra da yapılabilir. Psikolojik ilk yardım olarak tanımlanan bu müdahale ile depremden etkilenmiş kişilerin güvenliğinin sağlanması ve gerekiyorsa bölgeden uzaklaştırılmaları, temel ihtiyaçlarının karşılanması, yakınlarıyla iletişim kurma ve onlar-

dan bilgi alma imkânlarının sağlanması, süreçle ilgili bilgilendirme yapılması, sakinleşmelerine ve güvende hissetmelerine yardımcı olunması, tıbbi destek ve hizmetlere ulaşım sağlanması gibi müdahaleleri kapsar.

Psikolojik ilk yardım, travma sonrası gelişebilecek psiko-sosyal sorunları önleme amacıyla yapılmaktadır. Olay anı ve sonrasında ilk birkaç gün en yıkıcı ve zor görüntülerin olduğu ve psiko-sosyal desteğin yeterince sağlanamadığı, artçı sarsıntıların devam ettiği bir dönemdir. Bu dönemde kişiler başkalarına yapılan müdahalelere tanık olma gibi yeni travmatik olaylarla karşılaşabilirler. Etkilenmeyi azaltabilmek için yaralıların hızla olay yerinden uzaklaştırılması gerekmektedir. Temel ihtiyaçların karşılanması, güvenliğin sağlanması, tıbbi bakımın yapılması ve sosyal desteğin sağlanması bu dönemde önceliklidir. Travma sonrasında kişilerin ağrı hissi ve yaraları ile ilgili farkındalıkları düşük olabilir. Bu nedenle yeterli tıbbi bakım ve tedavi alamayabilirler.

Suçluluk düşünceleri nedeniyle temel ihtiyaçlarını ihmal etme, beslenmeme, ilaçlarını kullanmama gibi belirtiler görülebilir.

Temel ihtiyaçlar ve tıbbi bakım sağlanırken aynı zamanda travmanın ruhsal etkileri hakkında bilgilendirmeler yapılmalıdır. Deprem sonrasında görülebilecek ruhsal belirtiler, bu belirtileri tetikleyen olası durumlar, baş etme yolları, tedavinin ne zaman gerektiği hakkında bilgi verilmesi önerilmektedir. Bilgilendirme yapılırken basit cümleler kurulmalı, afet sonrası gösterilen tepkiler hastalık olarak tanımlanmamalıdır. Yaşadıklarının travma sonrası sık görülen belirtiler olduğunu ve bu belirtilerin olağanüstü bir olay karşısında verilen olağan tepkiler olduğunu duymak bireylerin rahatlamalarını sağlayacaktır.

Depremden etkilenen bireylerin yaşadıkları hakkında istedikleri kadar konuşmalarına fırsat tanınmalı ancak kişiler ayrıntılı bilgi almak için zorlanmamalıdır. Etkilenen birçok kişinin kendi baş etme stratejileri ve uyum süreçleri ile ilk ay içinde iyileşme göstermesi beklenir. Erken dönemde görülen belirtiler günlük yaşamdaki işlevselliği etkilemiyorsa tedaviye başlamadan gözlenmesi ve bir ay sonra kontrol görüşmesi yapılması, bu dönemde psikolojik ilk yardım ilkelerinin uygulanması önerilmektedir. Erken dönemde görülen belirtilerin şiddetli olması ve kişinin işlevselliğini bozması, bir aydan uzun süren travma sonrası stres belirtilerinin olması, önceden var olan veya travmayla ortaya çıkan bir psikiyatrik bozukluk olması durumunda etkilenen kişilere psikolojik destek sağlanması için uzman yönlendirmesi yapılmalıdır.

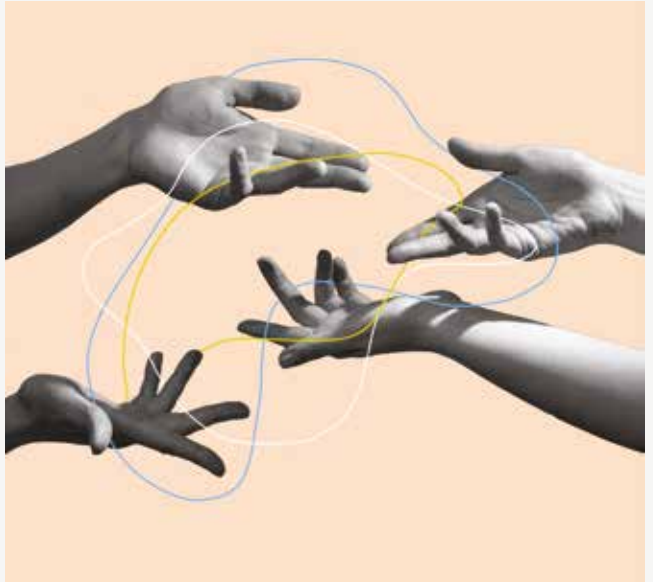
M. Emin GEYLANI
Van T Tipi Kapalı CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Bir Garip Varlık: Hz. İnsan

İnsan, kâinatın varlığı karşısında kendisini sorgulamalı ve varlığının bu kadar varlık içerisinde neye teka-bül ettiği noktasında iyi düşünmelidir. Basit gibi görünen insan yapısı neden karmaşıktır? Nedir onu bunca sıkıntıya katlanmasına razı eden dürtü ve kendi merkezinden uzaklaştıran bunca hırs? Tüm bu sorular, insanın kendi hakikati hakkında düşünmesi gereken yönlerle doludur. Çünkü insan, küçük olmasına rağmen büyük bir âlem misalidir. Âlem bu kadar büyük olmasına rağmen içindekilerle birlikte bu küçük insanın hizmetindedir. Daha da ilginç insanın bu gerçek karşısında derinlemesine tasavvurlarda bulunması gerekirken küçük olan yapısını vazgeçilmez ve çok önemli saymaya devam etmesidir. Öyle ya insan bu...

“

İnsan, merkez noktasındadır. Yaratılış itibarıyla üstünlük sağlayacak bazı erdemlerle donatılmıştır.

Değer

İnsan, nankörlüğü ilk olarak Rabbine yaptı. Verdiği ahdi misakı çiğnedi. Umut elçisiyken hep kötüye meyyal olan nefsiyle yola çıktı, yoruldu, zaman zaman nefesi kesildi, ümitsizliğe kapıldı ama kendisine hayran olan bu aciz ve zayıf bünye haddi aştı ve aştıkça haddi kendi hududunu tanımaz, tanıtamaz oldu. Ne ekerse onu biçecekti insanoğlu. Kibir ekmişti kırılmayı biçecekti; hırs, nefret, bencillik gibi kişinin iç dünyasını yıkan ve onu kitleler arasında yalnızlığa mahkûm eden kendisine dahi sınırlı faydası olan şeyler ekmişti. Biçeceği faydasız ve faydasız olduğu kadar da zararlı şeylerdi.

Varlık âleminin merkez noktasını teşkil eden insanın varlıkla olan ilintisindeki tavrı, yolunda gitmeyen ve düzeltilmesi gereken bazı şeylerin var olduğunu göstermektedir. İnsan merkez noktasındadır elbette. Yaratılış itibarıyla üstünlük sağlayacak bazı erdemlerle donatılmıştır. Hakikat bu iken bu erdemleri diğer insanlarla olan ilişkisinde kendisinin yegâne olduğunu ve gerçekten üstün olduğunu iddia ederek yaratılış gayesine ihanet içerisine girmiştir.

İnsan, yaratılmışlar içerisinde büyük bir değere sahiptir. Yaratılış kodlarına uygun davrandığı müddetçe âlemdeki terakki ve terfi ödülü her daim aktif olacaktır. İnsana düşen kendisini dev aynasında görmeden gününe, yarınan anlam katacak işler sergilemektir.

Beslendiği kaynak, sürekli olarak kusuru kendisinde aramasını telkin ederken insan yeni bir iddia ile ortaya çıkmaktadır. Öyle bir iddia ki kendisi dışındaki her şeyde eksiklik ve problemin olduğuna inandırılmaktadır. Oysa özü toprak olan, topraktan beslenen ve yine toprağa dönecek olan bu varlık ne kadar da aldanmıştır. Aldanmıştır çünkü herkesin ayak bastığı bir maddeden yaratıldığı halde Allah'ın tevdi ettiği hilafet makamının hakkını ifa edememiştir. Islah ile memur iken en basit düzlemde tökezlemiştir. Değerine değer katacağı bir

çizgi yerine kendisini değersizleştirecek bir yola girmiş ve onurundan taviz veren eylemler zincirine katılmıştır. Ne olursa olsun hüsn-ü zan elçisi olması gerekirken başkalarının yükünü sırtlanmayı göze alarak su-i zan işçisi olmuştur. Ahlak zirvesi bir medeniyetin varisi iken ahlakın, ahlak kurallarının hâkim olmadığı bir yaşam sergilemiştir. Özü sözü bir olması gerekirken günü kurtaracak manevraların cambazı olmuştur. Okyanus içerisinde bir nokta kadar bile değilken kaptan-ı deryalığa soyunmuştur. Hâsılı zerre iken büyüklük iddiasına girişmiş garip bir yolcu öğüdünden nasipsiz kalmıştır.

Netice itibarıyla insan yaratılmışlar içerisinde çok büyük bir değere sahiptir. Yaratılış kodlarına uygun davrandığı müddetçe âlemdeki terakki ve terfi ödülü her daim aktif olacaktır. İnsana düşen kendisini dev aynasında görmeden hakikatin avcısı olmak ve gününe, yarınan anlam katacak işler sergilemektir. Bunu yaparken vardığı her güzergâhta çıkış istasyonunu hatırlayarak ne kadar zayıf olduğunu unutmamalıdır. Çünkü unutulmamalıdır ki başaklar doldukça eğilmekte ve insana yükü, değeri arttıkça takınması gereken tavır noktasında örnek teşkil etmektedir. Ne mutlu büyüdüğüne küçülenlere...

Dilek DEREBAŞI

Karabük T Tipi Kapalı CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Aile

Sempatik Tehlike: Abur Cubur Deyip Geçmeyin!

Abur cuburlar; renkli ve cezbedici paketleri ile her yaş grubu tarafından tüketilen kilo aldırıcı, bağımlılık yapan ve besin değerleri olmayan gıda grubudur. Çocuklar tarafından aşırı tüketimin zararlı olduğu uzmanlar tarafından sürekli belirtilmektedir. Uzmanlar düzenli abur cubur tüketen çocukların obezite, kronik rahatsızlıklar, benlik saygısında düşüklük ve depresyona kadar uzanan birçok sağlık problemi yaşayabileceği hakkında anne babaları uyarmaktadır.

“

Çocuğa yasak getirmek doğru değildir. Çocuk cips de yiyecek, şekerleme de tüketecektir. Önemli olan bunları hangi miktarda ve ne sıklıkta tükettiğidir. Dondurma, pasta, çikolata, meşrubat gibi ürünler asla ödülle ilişkilendirilmemelidir.

Aile

Çocukluk dönemi; yaşam boyu devam edecek olan alışkanlıklarımızın temelinin atıldığı dönemdir. Beslenme alışkanlıklarımızın temeli de çocukluk döneminde atılır. Anne ve babaların;

- Çocuklarına “Bunu asla yiyemezsin!” gibi yasaklar koyması
- Evde moda haline gelmiş bir abur cubur çekmecesi oluşturması
- Evde yapılması mümkün olan yiyecekleri yapmak yerine hazırını alması
- Çocukların televizyon izlerlerken, oyun oynarken bir şeyler yemesine izin vermesi
- Yemek yeme konusunun anne, baba ve çocuk arasında pazarlık haline gelmesi

çocukların beslenme alışkanlıklarını olumsuz etkileyecektir. Bu durum yetişkinlikte yaşam şekli olacaktır. Bu sebeple anne ve babalara büyük iş düşmektedir.

Uzmanlar düzenli abur cubur tüketen çocukların obezite, kronik rahatsızlıklar, benlik saygısında düşüklük ve depresyona kadar uzanan birçok sağlık problemi yaşayabileceği hakkında anne babaları uyarmaktadır.

Türk Böbrek Vakfı Başkanı Timur Erk, akranlarına göre aşırı kilolu, az hareket eden, sürekli abur cubur yiyen çocukların obeziteye giden yolun başında olduğunu belirtmiştir.

Okulda öğretmenlerin, evde ebeveynlerin dikkatli olması gerektiğini vurgulayan Erk: "Çocuğa yasak getirmek doğru değildir. Çocuk cips de yiyecek, gazlı içecek de içecek, şekerleme de tüketecektir. Önemli olan bunları hangi miktarda ve ne sıklıkta tükettiğidir. Dondurma, pasta, çikolata, meşrubat gibi ürünler asla ödülle ilişkilendirilmemelidir. Çocuk mutluluk ve başarıyı yemekle ilişkilendirirse gelecekte ciddi beslenme bozukluklarıyla karşılaşabilir." diyerek bu konu hakkındaki düşüncelerini dile getirmiştir.

Okul Başarısı Dikkat ve Odaklanma

Okul çağındaki çocukların abur cubur olarak değerlendirilen fast food tarzı yiyecekler tüketmelerinin dikkat ve okul başarısı üzerinde olumsuz etkileri olduğu saptanmıştır. 12.000 öğrenci ile yapılan bir araştırmada haftada 4-6 kez bu yiyecekleri tüketen çocukların okuma ve matematikteki başarısının fast food tüketmeyen çocuklara göre daha düşük olduğu ortaya konmuştur.

Kronik Hastalıklar

Uzmanlar abur cubur tarzı beslenmenin; tip 2 diyabet, yüksek tansiyon, astım ve kalp hastalıkları gibi kronik hastalıklarda artışa sebep olacağını belirtmişler ve bu konuda dikkatli olunması için anne babaları uyarmışlardır.

Depresyon ve Öz Saygı

Büyüme döneminde olan çocuklar için insanın kendine olan saygısı ve güveni çok önemlidir. Doğru ve dengeli beslenme, beden sağlığı kadar ruh sağlığı için de büyük önem taşımaktadır. Sağlıklı beslenmek beyni olumlu etkileyerek pozitif bir ruh hali ve enerji verir. Yapılan araştırmalar hızlı yemeklerle beslenen çocuklarda şişmanlık, depresyon, kaygı ve umutsuzluk hissini arttığını ve öz saygının azaldığını ortaya koymuştur.

Zehra GAYGISIZ
Spor Uzmanı

DEĞİŞİM SENİNLE BAŞLAR

Yaşamın kendisidir spor. “Her insan kendi vücudunun mimarıdır.” aslında. Birey olarak nasıl görünmemiz gerektiğine (anatomik, kalıtsal ya da hastalıklar dışında) biz karar veririz.

Değerli Okurlar, hayatın koşuşturmacası içerisinde spor yapmaya vakit ayırmayı ihmal edebiliyoruz. Avrupa ülkelerinde spor eğitiminde küçük yaşlarda kas-kemik gelişimi devam ederken jimnastik, yüzme, futbol gibi alışkanlıklar kazandırılır. Bizde ise gerek sosyo-ekonomik sebepler gerekse zamansal sorunlar sebebiyle bu alışkanlıkları geç kazanma eğilimi vardır. Hayattaki önceliklerimizi başka alanlarda başarılı olmaya ayırırken bedensel gelişimimizi geri plana atabiliyoruz. İlerleyen dönemlerde rahatsızlıklar baş gösterdiğinde ya da aşırı kilo alımı gerçekleştiğinde doktorların, fizyoterapistlerin tavsiyesi ile bir şekilde kendimizi spor salonunda buluyoruz.

Hareket Et!

Birçok hastalığın nedenleri arasında hareketsizlik yatmaktadır. Çünkü vücudumuzun yakıtı harekettir. Yanı başımızda olan markete dahi araba ile gidebiliyor, ofislerde tüm gün hareket etmeden oturabiliyoruz. Hareketsizliğe alışan vücudumuz yavaş yavaş aktifliğini kaybediyor. Aslında tam tersi koşmalıyız, bisiklet sürmeliyiz, spor yapmalıyız ki kalp-nabız hızımızın artmasıyla kandaki oksijen oranımız da artsın.

Vücudumuzun iki ana taşıyanı vardır: Birincisi omurgamız ikincisi ise “quadriceps” dediğimiz kaslarımızdır. Sırtımızdaki kaslar zincirin birer sıralı halkası gibidir. Sürekli çanta taşımak, masa başı çalışmak gibi durumlar sebebiyle zamanla omurgamızda kaymalar, eğilmeler meydana gelebilir. Hatta sonrasında bel fıtığı, fibromiyalji, skolyoz gibi rahatsızlıklar ortaya çıkabilir.

Zaman geçiyor, gün 24 saat. Neden sen de bir günü üç gün gibi yaşamak varken günün yarısını uyumakla geçiriyorsun? Zaman hareket zamanı, adım atma zamanı.

Peki, bu durumu önlemek için neler yapmalıyız?

Pilates sporu, duruş bozukluklarından kurtulmak için çok faydalıdır. Sağlıklı kasların oluşumuna da katkı yapan pilates, sırt üstü yüzmelerle birlikte yapıldığında ankilozan spondilit rahatsızlığından kurtulmak adına destekleyici bir spordur. Pilates sayesinde iltihaplı omurga rahatsızlığı olan kişiler suyun da sağladığı dinginlikle beraber bu rahatsızlığından kurtulabilir. Bir diğer rahatsızlık çeşiti olan skolyoz durumunda ise sırt ya da bacak ağrısı olduğunu hissettiğimizde öncelikle hekimimize başvurmali sonrasında sakıncalı bir durum görülmezse kısa kalan kası farklı ağırlıklarla (sağ-sol kol ya da bacağı) çalıştırmalıyız.

Çocukluk çağından hızlı büyüme dönemine geçişte birden fazla faktöre bağlı olarak ortaya çıktığı düşünülen bu karmaşık omurga patolojisi genellikle ağrısız, asemptomatik (belirti göstermeden) seyreder. Bu nedenle zor fark edilir. Erken dönemde tanı alınmadan ilerleyen akut kronik sırt ve bel ağrıları ortaya çıkarabilir. Fiziksel hareket kısıtlılığı görülebilir ve yaşam kalitemiz düşebilir. Bu nedenle skolyozda omurgayı güçlendirmek çok önemlidir. Boyun fıtığı düzleşmesi, çalıştırılmayan boyun kasları zamanla tabiri caizse yumuşama yaşar. Başın ağırlığını taşıyamayan boynumuzdaki kasları özellikle “yoga, direnç, total body” ismi verilen antrenmanlarla kuvvetlendirmeliyiz ki sinirlere baskı yapmadan kuvvetlenme sağlanabilsin.

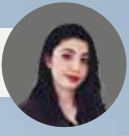
Diğer bir konu ise kilolar. Fazla kilo alımı sebebiyle zamanla iskelet sistemimiz vücudumuzu taşıyamaz hale gelebilir. Bu durumu yaşamamak için vücudumuzda ne kadar kas varsa çalıştırmalıyız. Özellikle alt bacak kaslarını güçlendirirsek eklemlere yük binmesini önlemiş oluruz.

Stres Atmak İçin Yoga Birebir

Stres, hayatımızın her anında karşılaştığımız bir kavram. Vücutta strese bağlı salgılanan laktik asit kas ağrılarına da sebebiyet vermektedir. Masaj, sıcak su vb. uygulamalarla ağrıları azaltmak mümkün olsa da stresten kurtulmanın en pratik yolu kardiyovasküler hareketler ve yogadır. Yoga, hiç hareket etmeyen kaslarımızı harekete geçirir, denge ve koordinasyonla beraber beynin sağ ve sol lobunu farklı şekilde kullanmamızı sağlar. Ayrıca pratik düşünme ve sorunlarla daha aktif mücadele edebilme yetisi de kazandırır. Yogayla kendinizi daha iyi hissedebilir ve kafanızda sizi meşgul eden durumlardan kurtulabilirsiniz.

Zaman geçiyor, gün 24 saat. Neden sen de bir günü üç gün gibi yaşamak varken günün yarısını uyumakla geçiriyorsun? Zaman hareket zamanı, zaman adım atma zamanı. Her şey ertelenebilir ancak söz konusu senin hayatın. Tercih senin ve hiçbir şeye geç kalmadın. Hayat bir gün, o gün bugün. Neden olmasın?

Hadi şimdi ayağa kalk ve başla!

Bardağın Hangi Tarafındasınız?

Hepimiz aynı dünyada yaşamamıza rağmen dünyayı farklı algılarız. Çünkü her bireyin kendine özgü bir iç dünyası vardır. Birey her ne kadar sosyal hayat içinde olumsuz yaşam koşulları ile karşı karşıya kalsa da olumlu bakış açısı, içinde bulunduğu durum ile baş etmesini kolaylaştırmakta ve hayatına devam edebilmesine olanak sağlamaktadır. Pozitif bakış açısına sahip, çevresinde olup bitenleri bu bakış açısı ile değerlendirebilen ve diğerlerine oranla daha çok pozitif deneyime sahip olan bireyler genellikle daha başarılı olmakta, etkinliklerinde kendilerini daha enerjik ve daha mutlu hissetmektedirler. İnsan olarak hepimiz, hangi şartlarda yaşarsak yaşayalım mutlu olmak üzerine kurgulanmışızdır. Araştırmalar Latin Amerika'nın yoksul halklarının dünyanın en mutlu insanları arasında olduğunu göstermektedir. Bir diğer deyişle Latin Amerikalılar yaşama bardağın dolu kısmından bakabildikleri için daha mutlulardır.

Olumlu düşünme becerilerinin ne denli önemli olduğu son yıllarda gelişen pozitif psikolojinin de etkisiyle bilinen bir gerçektir. İnsanların bakış açıları kişilik özelliklerine göre değişmektedir. Olaylara olumlu bakanlar sorunların üstesinden rahatlıkla gelebilirken, olumsuz bakış açısıyla bakanların ise sorunların üstesinden rahatlıkla gelemedikleri gözlemlenmiştir. İnsanlar için stres kaynağı oluşturan böyle durumlarda genellenmiş beklentiler önemli rol oynamaktadır. Bu genellenmiş tepkilerden en önemlisi de iyimserliktir. Bu konuyla ilgili Mevlana: "Kötü yormak ve vehim yapmak, insanı derdi yokken bile hasta eder. Onun için olaylara iyi bak. Kötü bir işe düşünce ibret al, üzüntüye düşme. Fayda ve zarar zamanında da gülmeye bak. Gülün yapraklarını tek tek koparsan da sana gülümser o. Bir dikenden niye gama düşersin? Diken olmasa gül olur mu?" sözleriyle pozitif psikolojinin önemini yüzyıllar öncesinden dile getirmiştir.

Gandi: "Düşünceleriniz pozitif olsun çünkü düşünceleriniz sözleriniz olur. Sözleriniz pozitif olsun, çünkü sözleriniz davranışlarınız olur. Davranışlarınız pozitif olsun çünkü davranışlarınız alışkanlıklarınız olur. Alışkanlıklarınız pozitif olsun çünkü alışkanlıklarınız değeriniz olur. Değeriniz pozitif olsun çünkü değeriniz kaderiniz olur." sözleriyle pozitif düşüncenin önemini vurgulamaktadır. Pozitif düşüncenin gücü sadece hayali bir dilek değildir. Ancak vücudun hastalıklara karşı savaşma yeteneği üzerinde ölçülebilen, somut bir faktör olduğunu biyoteknolojik araştırmalar da göstermektedir.

Kendi iç sesimizden şüphe duymamız kolay değildir. Ancak depresyona girdiğimizde olumsuz duygularımızdan doğan düşüncelerimizin çoğunlukla hakikati yansıtmadığını aklımızdan çıkarmamamız gerekiyor. Elbette duygularımız gerçektir. Ama beynimizin bize fısıldadığı sözler bizi utandıran, küçük düşüren, aptal yerine koyan; sanki dünyanın en beceriksiz, en akılsız, en hatalı, en bozuk insanıymışız gibi hissettiren sözler çoğu zaman yanılsamadır.

Yazımızı Mevlana'nın güzel mısralarıyla bitirelim;

"Kardeşim sen düşünceden ibaretsin.
Geriye kalan et ve kemiksin,
Gül düşünürsün, gülistan olursun,
Diken düşünürsün dikenlik olursun."

Suna ÖĞÜR
İzmir 1 No.lu F Tipi Yüksek
Güvenlikli Kapalı ÇİK, Psikolog

Ebeveynlerin Ekran Bağımlılığı

Günümüzde her birey, yaşı fark etmeksizin zamanının çoğunu ekran başında geçirmektedir. Ekran bağımlılığı denilince sürekli çocuklardan söz edilse de onları eğiten yetişkinlerin de zamanının birçoğunu internette geçirdiği fark edilmektedir. Çocuklar büyürken aileyi gözlemleyerek her şeyi öğrendiği için ailenin bu durumda olumsuz bir rol model olacağı düşünülmektedir.

Telefonda geçirilen zaman süresince ebeveynin çocuğunu görmezden gelmesi ilişkiyi sekteye uğratmaktadır. Çocuk bu gibi durumlarda farkında olmadan aileden uzaklaşabilmektedir.

Uzmanlar ekran bağımlılığını; sürekli ekrana bakma davranışı, ihtiyacı olmadığı halde ekranda uzun saatler geçirmek olarak tanımlamışlardır. Özellikle teknolojinin ilerlemesiyle birlikte akıllı telefonların rahat ve kolay ulaşılabilir olması internette geçirilen sürenin sıklığını arttırmıştır. Akıllı telefonların getirdiği kolaylıklar yanında aynı zamanda kişilere başka getirileri de olmuştur. İnsanlar sosyal medya sayesinde istedikleri imajı çok kolay yaratabilmekte ve günlük hayatın sorunlarından kaçabilmektedirler. Haberleşme, alışveriş gibi başka pek çok amaçla da kullanılan ekranlar en çok eğlence, oyun gibi nedenlerle tercih edilmektedir. Farklı nedenlerle de olsa ekranda geçirilen sürenin artması ebeveynle çocuk arasındaki ilişkiyi olumsuz anlamda etkilemektedir. Telefonda geçirilen zaman süresince ebeveynin çocuğunu görmezden gelmesi ya da dinlememesi ilişkiyi sekteye uğratmaktadır. İhmal edildiğini hisseden çocuklarda hırçınlık, öfke patlamaları, yerinde duramama gibi davranış sorunları görülebilmektedir. Çocuk bu gibi durumlarda farkında olmadan aileden uzaklaşabilmektedir. Ekrana tercih edildiğini düşünen çocuklar daha kırılgan ve alıngan bir dönem geçirebilmektedirler. Özellikle ergenlik döneminde bir çocuğunuz var ise bu gibi davranışlardan sonra zararlı alışkanlıklar edinerek mutlu olmaya çabalayabilir. Bu nedenle ebeveynlerin de ekranda geçirdiği süreye dikkat etmesi faydalı olacaktır. Aksi durumda şöyle olumsuzluklar ortaya çıkabilmektedir:

- Çocuk ve ebeveyn arasındaki iletişim kalitesinin bozulması
- Çocuğun dil ve konuşma gelişiminin olumsuz etkilenmesi
- Çocuğun ekranda geçirilen süreyi normal görmeye başlayıp bağımlılık geliştirmesi
- Çocukta davranış problemlerinin görülmesi

Artık çocuk için sokağın güvenilir olmaması nedeni ile ebeveynler ekranları daha güvenilir bulsa da ekranda geçirilen sürenin kontrollü olması gerekmektedir. Aynı şekilde yetişkinler de çocuklardan bekledikleri her şeyin önce kendilerinde olup olmadığını düşünüp sorgular ise bu durum çocuk için daha faydalı olacaktır.

Murat Ali KIRBIYIK
Kurumsal İletişim Daire Başkanlığı
Memur

Tevazu En Büyük Erdemdir

“Yükselmek isteyen mütevazı olmalı, yücelik damına çıkmak için alçak gönüllülükten başka merdiven yoktur.” Sadi Şirazi’nin asırlar öncesinden söylemiş olduğu bu güzel sözden de anlaşılacağı üzere bu ay alçak gönüllülük üzerine hasbihâl edeceğiz sizlerle.

“Her şey zıddıyla kaimdir.” düsturuna göre bir şey en güzel zıt olanı ile anlaşılır. Bu sebeple alçak gönüllülüğü anlayabilmek için önce kibre değinelim. Kibir, “kendini herkesten büyük tutmak.” demektir sözlükte ama bu kadar kısa ve basit değildir aslında. Kibir, insanlığın imtihanına sebep olan şeytanın hasletidir. Şeytan kibrinden secde etmemiştir Hz. Adem’e. Şeytan kendini büyük görmüştür ve demiştir ki: “Beni ateşten yarattın onu topraktan ben ondan üstünüm ve ona secde etmeyeceğim.” bu sözler kibrin korkunç boyutlarını da göstermektedir bizlere. Hz. Allah’a karşı gelebilecek bir hale getirmiştir şeytanı. Şeytan bu sözlerinden sonra lanetlenmiş ve cennetten kovulmuştur. Divan edebiyatında Muhibbi mahlasıyla şiirler yazan Kanuni Sultan Süleyman bununla ilgili şöyle bir beyit söylemiştir:

Eyleme kibr ü hased merdûd olan şeytana bak

Zühdüne tayanma gel gör n’oldu Bel’am-ı Ba’ûr

(Ey İnsanoğlu! kibir ve hasetten uzak dur, kibirden kovulan şeytana bak ne haldedir. Sakın mertebene güvenme Bel’am-ı Ba’ûr’u görüyorsun hali nice oldu.)

Bu beyitin daha iyi anlaşılması için kibrin, gururun ete kemiğe bürünmüş hali olan Bel’am-ı Ba’ûr’u tanıyalım. Bel’am-ı Ba’ûr, Musa aleyhisselam zamanında yaşamış İsm-i Azamı bilen, her duası kabul olan büyük bir âlimdi. İlmi o derecede yüksekti ki, sözlerini yazmak için iki bin kişi yanında bulu-

“

Kibir değil mi şeytanı cennetten kovduran? Tevazu değil midir en büyük erdem? Tevazu sahipleri her zaman değer görürler oysaki kibirli insan başarılı da olsa gönüllere giremez.

nurdu. Şöhreti her yere yayılmıştı. Bulunduğu Belka şehrinin Valisi Belak, Hazret-i Musa’nın askerlerinin şehre girmemesi için ondan dua etmesini istedi. Ölüm ile tehdit etti. Can korkusu ve halkın verdiği rüşvete aldanarak Hz. Musa’ya beddua etti. Akabinde dili göğsüne kadar sarkıp yapıştı. Hz. Musa’nın askerleri tarafından öldürüldü. Müminlere beddua ettiği için ilahi gazaba uğradı.

Kıssadan hisse; “Bir adamcağız kötü yoldan para kazanıp bununla kendisine bir inek alır. Neden sonra yaptıklarından pişman olur ve hiç olmazsa iyi bir şey yapmış olmak için bunu Hacı Bektaş Veli’nin dergâhına kurban olarak bağışlamak ister. Durumu Hacı Bektaş Veli’ye anlatır ve Hacı Bektaş Veli helal değildir diye bu kurbanı geri çevirir. Bunun üzerine adam Mevlevi dergâhına gider ve aynı durumu Mevlana’ya anlatır Mevlana ise bu hediyeyi kabul eder. Adam ineği Hacı Bektaş Veli’ye de götürdüğünü ama onun bunu kabul etmediğini söyler ve Mevlana’ya bunun sebebini sorar. Mevlana şöyle der:

- Biz bir karga isek Hacı Bektaş Veli bir şahin gibidir. Öyle her leşe konmaz. O yüzden senin bu hediyeni biz kabul ederiz ama o kabul etmeyebilir. Adam üşenmez kalkar Hacı Bektaş dergâhına gider ve Hacı Bektaş Veli’ye, kendisinin kurbanı kabul etmeyip Mevlana’nın kabul ettiğini söyler ve bunun sebebini sorar.

Hacı Bektaş da şöyle der:

- Bizim gönlümüz bir su birikintisi ise Mevlana’nın gönlü okyanus gibidir. Bu yüzden bir damlayla bizim gönlümüz kirlenebilir ama onun engin gönlü kirlenmez. Bu sebepten dolayı o senin hediyeni kabul etmiştir.”

Kibir değil mi şeytanı cennetten kovduran? Tevazu değil midir en büyük erdem? Tevazu sahipleri her zaman değer görürler oysaki kibirli insan başarılı da olsa gönüllere giremez. Alçak gönüllülük insanı Allah’a yaklaştırır.

Aşk ve gönül dilimiz olan Yunus Emre’nin şu beyitleri aslında her şeyi özetler gibi:

“Yol odur ki doğru vara

Göz odur ki Hakkı göre

Er odur alçakta dura

Yüceden bakan göz değil”

“Alçak gönüllülük kişiyi yüceltir.” buyurmuş Peygamber efendimiz. Alçak gönüllülüğün hiç eksilmediği, kibrin zerresinin kalbinize düşmediği bir yaşamınızın olması dileğiyle...

Ayşe ÇOLAKOĞLU
Erciş A Tipi Kapalı CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Bunları Biliyor Musunuz?

Küpünü Doldurmak

Başkalarının sırtından haksız kazanç sağlayan kişiler için “Küpünü doldurdu.” denir. Bu deyim daha çok hukuk sisteminin yanlış uygulamalarında geçerlidir. Yargıçlar tahsil görmüş, saygın, bilgili, tecrübeli, güvenilir kişilerdir. Devlet dairesinde çalışan devletin resmi görevlileridir. Osmanlı devrinde bu kişilere ‘kadı’ adı verilirdi ve kadılık çok saygın bir meslekti. Bunun yanında kadılık istismara açık bir meslek olarak da görülüyordu. Kadılar, vicdanları doğrultusunda hüküm verdikleri için bu kişilerin imanı, dürüstlüğü, nefsi çok önemliydi. Bir de kadılara hesap soran olmayınca kadı ne fetva verirse o kabul görürdü. Böyle olunca da halk kadıdan köşe bucak kaçardı. Hatta Osmanlı’nın son dönem kadıları için ‘Davacın kadı olursa yardımcın Allah olsun.’ derlermiş. Rivayete göre ‘Küpünü doldurmak’ deyiminin hikâyesi şöyledir: Osmanlı’da Rumeli’ye bir kadı tayin olur. Kadı kısa zaman içinde zulme ve soygunculuğa başlar. Halk isyan ettirir. Halk da İstanbul’a bir yetkili gönderek şikâyetlerini bildirir. Padişah kadıyı görevden alır. Kadı eşyalarını kağınlara yüklerken halk da sanki onu uğurlamaya gelmiş gibi dışarıda izler. Kasabaya çulsuz gelen kadının üç dört kağını eşyası çıkar. Son olarak da evin gizli bir bölmesinden bir küp çıkarır. Adamlar küpü zorlukla taşıırken kadı küpü yere koydurarak halka:

- “Yaklaşın yaklaşın size bir şey göstereceğim.” demiş.

Halk merakla yaklaşarak küpe bakmış. Bakmışlar ki küpün içinde altın dolu. Tabii ki bu altınlar kendilerinden alınan altınlar. Halk şaşkınlıkla küpe bakarken kadı demiş ki:

- “Ey millet! Size acıyorum. Geleceğiniz çok kötü. Şu küpün dolmasına iki parmak kalmıştı. Biraz sabre demediniz. Benden sonra gelecek olan kadı boş küple gelecek. Oysa ben küpümü doldurmak üzereydim. Küpümü doldurduktan sonra sizin için çalışacaktım. Hizmetimden kendinizi mahrum bıraktınız.”

Saman Altından Su Yürütmek

Vaktiyle köyün birinde ahalinin tarlalarını ve meyve sebze bahçelerini suladığı bir su kaynağı varmış. Bu kaynak köyün ortak malıymış. Cıvarda başkaca su kaynağı olmadığından bütün köylü arazisini bu kaynaktan sıra ile sularmış. Kimin ne vakit ne kadar su kullanacağı belliymiş ve herkes kendi sırasını takip eder, komşularının hakkına da saygı gösterirmiş. Ancak bu köyde açıkgöz bir adam varmış. Bahçesi su kaynağının hemen yakınında bulunan bu adam herkes gibi sırası geldiğinde gider, kaynaktan suyunu almış ama bununla yetinmeyip su yolunun üzerini taşla tahtayla kapatıp üstüne de saman balyaları yığmış. Su, diğer vakitlerde de bu saman altından aka aka açıkgözün tarlasına kadar gidermiş. Yaz ortasında herkesin tarlası susuzluktan yanıp kavrulurken onun fidanları boy üstüne boy atar, yemyeşil bir halde olurmuş. Üstelik bostanın ortasındaki sulama havuzu da her zaman silme doluymuş. Köylüler, “Bu işin içinde bir iş var.” diyerek araştırmışlar ve kısa bir süre sonra da bu uyanığın saman altından su yürüttüğünü fark etmişler. Bu deyim ‘gizlice iş görmek, kimseye fark ettirmeden işler çevirmek’ anlamında kullanılır.

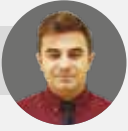

İki Dirhem Bir Çekirdek

Keçiboynuzu çekirdeği doğada ağırlığı değişmeyen tek tohumdur. Tohumlu bitkilerden yalnız keçiboynuzu uzun süre suda bekletildikten sonra filiz verebilir. Keçiboynuzu çekirdeğinin çok çabuk kuruyup, meyvesinden çıktıktan sonra ağırlığının sabit olması sebebiyle bu çekirdek Araplar, Selçuklular ve Osmanlılar döneminde ağırlık ölçüsü olarak kullanılmıştır. Keçiboynuzunun tohumu yıllarca elmas ölçmek için kullanılmıştır. Elmaslar, keçiboynuzu tohumları ile tartılıp satılmış.

Keçiboynuzu, kırat veya karat dediğimiz ölçü birimine isim babalığı yapmış. Okka 1283 gramdır. Okkanın dört yüzde birine “dirhem” denir. Dört tane keçiboynuzu bir dirhem eder. Dirhem 3 gram ağırlığa eş kabul edilir. Satıcı, iki dirhemlik bir şey satarken (sekiz çekirdek) deyip bu da benim ikramım olsun derse müşterisinin saygın ve itibarlı olduğunu gösterirmiş.

Çok şık ve gösterişli giyinen kişilere ‘iki dirhem bir çekirdek’ denmesinin kökü buymuş.

Yasin YILMAZ
Beşikdüzü T Tipi Kapalı ÇİK,
Kâtip

Anahtarlarımız Yüzümüz

Evimize, arabamıza, iş yerimize ya da birçok yere girmek için anahtarları kullanırız. Günlük hayatta yanımızdan ayırmayacağımız en önemli nesnelerden biridir anahtarlar. Artık bunların hepsi mazide kalıyor. Yüz tanıma teknolojinin gelişmesiyle artık yüzlerimiz sanal anahtarlarımız oluyor. Peki, nasıl çalışıyor bu yüz tanımlar? Yüz tanıma yazılımı yüzünüzün geometrisini oluşturuyor. Anahtar faktörler ise gözleriniz arasındaki mesafe, alından çeneye olan mesafe, burun ile ağız arasındaki mesafe, dudak, kulak ve çene kontürü, elmacık kemiklerinin şekli. Sonuç olarak yüz imzanız ortaya çıkıyor.

Yüz tanıma üç aşamadan oluşuyor:
Algılama, analiz ve tanıma.

Algılama

İstenilen yüzü bulma sürecidir. Bilgisayar görüşünün imkân sağladığı yüz tanıma bir veya daha fazla kişinin yüzünü içeren bir görüntüdeki yüzleri tek tek algılayarak tanımlayabilir. Hem ön hem de yan profildeki yüz verilerini algılayabilir.

Analiz

Yüz tanıma sistemi daha sonra yüzün görüntüsünü analiz eder. Yüz geometrisinin ve yüz ifadelerinin haritasını çıkarır, okur. Bir yüzü diğer nesnelerden ayırt etmek için önemli olan yüz özelliklerini tanımlar. Anahtar faktörler ise gözleriniz arasındaki mesafe, alından çeneye olan mesafe, burun ile ağız arasındaki mesafe, dudak, kulak ve çene kontürü, elmacık kemiklerinin şekli. Sonuçta yüz imzanız ortaya çıkar. Sistem sonrasında yüz tanıma verilerini yüz kaydı adı verilen bir dizi sayı veya noktaya dönüştürür. Herkesin parmak izine benzer bir yüz kaydı vardır.

Tanıma

Yüz tanıma, iki veya daha fazla görüntüdeki yüzleri karşılaştırarak ve yüz eşleşme olasılığını değerlendirerek bir kişiyi tanıyabilir. Örneğin; cep telefonu kamerası tarafından çekilen bir özçekim görünen yüzün, ehliyet veya pasaport gibi resmi bir kimliğin görüntüsündeki yüzle eşleştiğini ve ayrıca özçekimde görünen yüzün daha önce çekilmiş yüz görüntüleri koleksiyonundaki yüzlerle eşleşmediğini doğrulayabilir. Yüz tanıma sistemleri hayatımızın farklı alanlarında kolaylıkları beraberinde getirmektedir.

Kayıp kişilerin bulunması: Yüz tanıma, kayıp kişileri ve insan kaçakçılığı kurbanlarını bulmak için kullanılabilir. Kayıp kişilerin veri tabanına eklendiğini varsayalım. Bu durumda bu kişiler ister havaalanı ister mağaza ister kamuya açık başka bir alanda olsun yüz tanıma tarafından tanındığı anda emniyet güçlerine haber verilebilir.

Mağaza suçlarının azaltılması: Yüz tanıma; bilinen dükkân hırsızları, organize mağaza suçluları veya dolandırıcılık geçmişine sahip insanları mağazalara girdiklerinde onları tanımak için kullanılır. Potansiyel olarak tehdit oluşturan müşteriler mağazaya girdiğinde kayıp önleme ve mağaza güvenliği yetkililerinin haberdar edilebilmesi için kişilerin fotoğrafları geniş suçlu veri tabanlarıyla eşleştirilir.

Mağaza deneyiminin iyileştirilmesi:

Yüz tanıma teknolojisi, müşterilerin bayi deneyiminin iyileştirilmesi için bir potansiyel sunar. Örneğin; mağazalardaki danışma ekranları müşterileri tanıyarak satın alma geçmişlerine bağlı ürün önerilerinde bulunabilir ve müşterilere ürünün yerini gösterebilir. "Yüzle ödeme" teknolojisi, müşterilerin yavaş ödeme yöntemlerinin kullanıldığı uzun kasa kuyruklarını atlamasına olanak tanıyabilir.

Bankacılık: Biyometrik çevrim içi bankacılık yüz tanımanın diğer bir faydasıdır. Müşteriler, tek seferlik parolalar kullanmak yerine akıllı telefon ya da bilgisayarlarına bakarak işlemleri onaylayabilir. Yüz tanıma sayesinde korsanların ele geçirebileceği bir parola olmaz. Korsanların fotoğraf arşivinizi ele geçirmesi durumunda biyometrik örnek kaynağının canlı bir insan mı yoksa sahte bir temsil mi olduğunu belirlemek için kullanılan "canlılık" algılama tekniği, fotoğraflarınızın sizi taklit etme amacıyla kullanılmasını (teoride) engeller. Yüz tanıma teknolojisi, banka kartlarını ve imzaları mazide bırakabilir.

Sağlık: Hastaneler, hasta bakımına yardımcı olması için yüz tanımayı kullanır. Sağlık uzmanları; hasta kayıtlarına erişmek, hasta kaydını kolaylaştırmak, hastalardaki duyguları ve acıyı algılamak hatta belirli genetik hastalıkları tanılamaya yardımcı olması için yüz tanıma teknolojisinin kullanımını test etmektedir. Bir şirket, hastaların ilaçlarını reçeteye uygun şekilde aldığından emin olmak için yüz tanımayı kullanan bir uygulama geliştirdi. Biyometrik teknolojinin ucuzladıkça sağlık sektöründe daha fazla uygulanması bekleniyor.

Öğrenci ve çalışan devamsızlığını izleme:

Öğrencilerin dersleri asmadığından emin olmak için tabletlerle öğrencilerin yüzleri taranıp veri tabanındaki fotoğraflarla eşleştiriliyor ve kimlikleri doğrulanıyor. Daha geniş çaplı olarak yüz tanıma teknolojisi, işverenlerin çalışan devamsızlığını takip edebilmesi için çalışanların iş yerine giriş ve çıkışında kullanılıyor.

Peki, yüz tanıma sistemi güvenli mi?

İnsan yüz tanıma sistemleri biyometrik verileri depolamak için benzersiz matematiksel modeller kullanır. Dolayısıyla bu sistemler biyometrik teknolojide en güvenli ve etkili kimlik doğrulama yöntemleri arasındadır. Canlılık tespit teknolojisi canlı kullanıcıları yüz görüntülerinden ayırt eder. Bu da sistemin bir kullanıcının fotoğrafıyla kandırılmasını önler.

Ümmü GÖKDEMİR
Erzurum Hüseyin Turgut Personel
Eğitim Merkezi Psikolog

Çocuğunuzun Benlik Saygısını Nasıl Geliştirirsiniz?

Ben de Varım Çocuğumla Varım

Benlik saygısının doğru değerlendirilebilmesi için üzerinde düşünülmesi gereken ince bir çizgiden bahsetmek konunun daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. Nedir bu ince çizgi der gibisiniz... Hemen bakalım:

1. Çocuğun sağlıklı gelişimi için ailenin ve aile büyüklerinin rolü ne olmalıdır?
2. Doğru davranış biçimleri nelerdir?
3. Çocuklarla iletişim nasıl olmalıdır?

Benlik kavramı; insanın kendini algılaması ve bunun sonucunda yaptığı değerlendirmelerdir. Benlik kavramı;

- Bireyin algıladığı benlik
- Başkalarının gözündeki benlik
- Gelecekte olmak istediği ideal benlikten oluşmaktadır.

Benlik kavramı; diğer insanlarla etkileşimden, kendi iç konuşmalarımızdan, anne-babamızdan, başarı ve başarılarımızdan oluşan bir süreçtir. Bir bebek doğduğunda benlik kavramı daha yoktur. 4-5 yaşlarına geldiği zaman çevresini fark etmeye, keşfetmeye başlar. 5-6 yaşına geldiği zaman fiziksel görünüşü, kim olduğu kısaca kendisiyle ilgili meraklı bir sürece başlar.

18 yaşına geldiği zaman birçok kişilik özelliği ve benlik kavramı büyük ölçüde oturur. Benlik kavramını değerlendirme durumuna göre benlik saygısı oluşmaya başlar. Benlik saygısının oluşmasında çevresel faktörler önemli bir etkene sahiptir. Çevresi tarafından sürekli aşağılanan, eleştirilen bir çocuk kendisine karşı olumsuz duygular besleyeceği için benlik saygısında da azalma olacaktır.

Aslında benlik saygısı, benliğin duygusal yanıdır. Benlik duygumuzu etkileyen iki faktör vardır. Birinci faktör elimizdeki fiziksel, ruhsal nitelik ve yetenekleri kendi yaşantılarımız yoluyla tanımak. İkinci faktör ise çevremizin bizim hakkımızdaki yansıtıp belirttikleri duygu ve kanılar.

Çocuk, benlik saygısının oluşumunda sevgiye ihtiyaç duymaktadır. Bu sevgi ailede başlar. Önceliği sevgiye dayanan benlik kavramını ilerleyen süreçte ideal benlik takip eder.

Kişisel Gelişim

Çocuk benlik saygısının oluşumunda sevgiye ihtiyaç duymaktadır. Bu sevgi ailede başlar. Önceliği sevgiye dayanan benlik kavramını ilerleyen süreçte ideal benlik takip eder. İdeal benlik durumunun gerçekleşmesine göre yüksek veya düşük benlik oluşur. Benlik kavramını olumsuz etkileyen faktörleri maddeler halinde sıralayabiliriz:

- İstenmeyen cinsiyet veya gebelikler
- Aşırı korumacı davranış ve tutumlar
- Çocukların belirli sıfatlarla vasıflandırılmaları
- Çeşitli nedenlerle çocukların özgürlüklerini kısıtlamalar
- İnsanların kültür yapısındaki farklılıklar
- Çocuklardaki yanlış yapmaya yönelik korkular
- Ailelerin çocuklarla ilgili yüksek beklentide olmaları
- Ebeveynin çocuğun yaptıklarını beğenmeyip tekrar yapması ya da beden dili ile verdiği eleştirel mesajlar
- Çocuğun dışlanma korkusu ile istediği gibi davranamaması
- Problemlerin çözümü için çocuğa fırsat tanı-mama
- Kişilerin dış görünüşüne önem verilen bir ortamda yetişmek
- Ebeveynin çocuğa güvendiğini dile getirip davranışla desteklememesi gibi...

Benlik saygısı, benliğin duygusal yanıdır. Benlik duygumuzu etkileyen iki faktör vardır. Birinci faktör, elimizdeki fiziksel, ruhsal nitelik ve yetenekleri kendi yaşantılarımız yoluyla tanımak. İkinci faktör ise çevremizin bizim hakkımızdaki yansıtıp belirttikleri duygu ve kanılar.

Kişisel Gelişim

“

Çocuğunuza birlikte hedef belirlemelisiniz. Küçük hedefleri büyüterek ilerlemesine yardımcı olarak, motive edici ifadeler kullanarak, hedefe ulaştığında ödüllendirme yaparak aile tarafından gerekli destek sağlanmalıdır.

Bu tutum ve davranışlar nedeniyle çocuklarda düşük öz benlik oluşur. Çocuğumuzun düşük öz benliğe sahip olduğunu nasıl anlarız?

- İçer kapanıklılık
- Bağımlılık (Eşyaya, bir insana...)
- Tikler
- Yaptığı iyilik veya aldığı sorumluluklar ile kendini değerli kılmaya çalışma
- Yaptığı faaliyetlerde kâğıdının tamamını kullanamama
- Çok küçük yazma
- Çok kısık sesle konuşma
- Sorumluluk almaktan çekinme (Misafire hoş geldin demeyi dahi büyük bir problem haline dönüştürebilir.)
- Yapmaları gereken işlerden bir biçimde kaçmaya çalışma, kaçamazlarsa da içinde bulundukları durumu büyük bir gerilim haline getirme gibi davranışlarla kendisini gösterir.

Bu davranışları fark ettiğimiz zaman nasıl davranmalıyız?

- Düşüncelerinize dikkat etmelisiniz. Davranışlarına yönelik abartı, genelleme, reddetme ve tahminde bulunmayınız.
- Tutumlarınıza dikkat etmelisiniz. Eksikleri olsa da olumlu taraflarını ön plana çıkartarak değerlilik hissi oluşturabilirsiniz.
- Elinizin altındaki cevherin özelliklerini doğru fark etmelisiniz. Yeteneklerini ortaya çıkarması için destekleyiniz.
- Sorumluluklar verebilirsiniz. Yaptığınız işlere ortak edebilir, odasını toplaması gibi küçük sorumluluklar verebilirsiniz.
- Rahatlatıcı imkânlar sunabilirsiniz.
- İletişimde değerlilik hissi çok önemli bir etkidir. İletişimde eleştiri yapılması gerektiği durumlarda insanın kişiliği değil davranış eleştirilmelidir. Bu eleştiri arkadaş ortamında değil birebirken yapılmalıdır.
- Problemlere çözüm yolları geliştirmeyi öğretebilirsiniz. Beklenmedik bir durumla karşılaş-tıklarında duygu ve düşünceleriyle baş etme yöntemleri anlatılmalıdır.

Hem bireysel hem kişilik olarak olduğu gibi kabul edilmelidir ki çocuk bir birey olduğunun, değerli olduğunun farkına varabilsin.

- Duygularını ifade etmesine yardımcı olmalısınız. Duygularını doğru bir şekilde ifade etmeleri için duyguların isimleri öğretilmelidir.
- Çocuğunuza birlikte hedef belirlemelisiniz. Küçük hedefleri büyüterek ilerlemesine yardımcı olarak, motive edici ifadeler kullanarak hedefe ulaştığında ödüllendirme yaparak aile tarafından gerekli destek sağlanmalıdır. Hedeflerini belirlemesi konusunda yardımcı olmak için hedefine uygun hayal kurma saati yapabilirsiniz. Hedeflerinde çocuğunuzu kıyaslayacağınız kişi yine çocuğunuzun kendisi olmalıdır.
- Çevre ile desteklemelisiniz. 3 yaş itibarıyla sosyalleşen çocuğunuzun arkadaş ortamını tanıyın.
- Kişisel gelişimini fark etmelisiniz. Yapmış olduğu çalışmaları biriktirerek belli aralıklarla gelişimi fark etmek amacıyla çizimlerini, resimlerini karşılaştırın.
- Yanlış yapma korkularını aşmasına yardımcı olabilirsiniz. Kaç yaşında olunursa olunsun insanın hata yapabileceği anlatılarak hatalarından ziyade olumlu tarafları ön plana çıkarılmalıdır.
- Dengeli olmalısınız ki çocuğunuz yalnız olmadığının bilerek hareket etsin. Davranışlarınızda dengeli ve tutarlı olun ki yaptığı davranışlarda tutarlı davransın. Evet dediğiniz evet olarak hayır dediğiniz hayır olarak kalsın.

İletişimde değerlilik hissi çok önemli bir etkindir. İletişimde eleştiri yapılması gerektiği durumlarda insanın kişiliği değil davranışı eleştirilmelidir. Bu eleştiri arkadaş ortamında değil birebirken yapılmalıdır.

Bu davranışların dışında;

- Çocuklarınıza onları ne kadar sevdiğinizi söyleyin.
- Onu koşulsuz sevdiğinizi vurgulayın.
- Çocuklarınızın, yaşamınızdaki olumlu etkilerini onlarla paylaşın.
- Onların düzeyine inmeyi bilin.
- Kendilerine dikkat etme ya da kendilerini besleme konusunda onları teşvik edin.
- Kendilerini aşağılamalarını engelleyin.
- Bırakın güçlü oldukları konularda çocuklarınız size yardım etsinler.
- Yaptığı işe karışmayarak duyduğunuz güveni belli edebilirsiniz.
- Ona zaman ayırarak onu önemsedığınızı kanıtlayın.

- Her bir çocuğun gereksinimine göre zaman ayırın.
- Haksızlıkla karşılaştığında onun tarafını tutun ve onu koruyun.
- Sözcüklerinizi çok dikkatli seçerek çocuğunuzun benlik saygısını arttırabilirsiniz.

Aile tutumlarına göre özetlersek;

Demokratik-Kendini kabul

Otoriter-Silik kişilik, pire için yorgan yakan

İlgisiz-Başarısız, kendine güveni düşük

Tutarsız-Kişilik bozukluğu, ikiyezlülük

Geç kaldım diye düşünmeyin. Bulunduğunuz yerden başlayarak, çocuklarınıza destek olarak içlerindeki umudu yitirmelerine engel olun. Benlik saygısı yüksek çocuklar yetiştirmek ümidiyle...

Yüzyılın Felaketi

Yüzyılın Felaketi

Muzaffer KARAGÜVEN
Bolvadin Denetimli Serbestlik
Müdürlüğü Manevi Rehberlik Birimi
Kurum Vaizi

Kendi Gerçek Değerin: “Alçak Gönüllülük”

“Tevazu ile gelsin kimde erlik var ise
Merdivenden iterler yüksekten bakar isen
Kim ki yüksekte gezer er geç yolundan azar
Dış yüzüne o sızar içinde ne var ise.”

Yunus EMRE

Hepimiz doğduğumuz andan itibaren hayat serüvenine başlamış oluyoruz. Bu serüvende yüce dinimiz İslam, hayatı anlamlandırma ve yaşama konusunda bizlere yol göstermiştir. Rahmet elçisi (sav) efendimiz bizler için numune-i timsaldir. Onun örnekliliğinde kendimizi ve yaşantımızı şekillendiririz. Hz. Peygamberimiz kendi amacını bizlere bakın ne güzel tarif etmiştir: “Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim.” O, güzel ahlakı içinde özümsemiş, söz ve davranışlarıyla ideal bir mümin vasfını oluşturma gayretinde olmuştur.

İslam ahlakı inanç, amel ve yaşantı arasında bir tutarlılık bir uyum hedefler. Sözler davranışlara dönüştüğünde bir anlamı vardır. Özü ve sözünde zıtlık bulunan kişinin hayatında her zaman kırılmalar yaşanır. Aynı zamanda bu kişi inandırıcı olmadığı gibi güvenilir de değildir. Yüce kitabımız Kur'an da Hz. Peygamberin şahsında “dosdoğru ol” ilahi emri tüm müminleri de ilgilendirir. Yani Müslüman inanç, davranış ve doğru dünyasında bu ilke ile hareket etmeli, dosdoğru olmalıdır.

Furkan Suresi 63 ve 64. ayeti kerimesinde Rabbimiz şöyle buyurur: “Rahmân'ın has kulları yeryüzünde vakarla yürüyen, cahiller onlara laf attığı zaman “selâm” deyip geçen kullardır. Gecelerini Rablerine secde ederek, huzurunda durarak geçirirler.” Allah-u Teala bu ayette geçen “Rahmanın has kulları” ifadesiyle alçak gönüllü ve tevazu sahibi kişileri tarif ediyor. Allah'ın azameti karşısında kendi acziyetinin farkında, ona boyun eğerek kulluğunun bilincinde olanlar alçak gönüllüdür. Hz. Mevlana toprak gibi mütevazı olmayı öğütler ve der ki; “Baharların tesiriyle taş yeşerir mi? Toprak ol ki renk renk çiçekler bitiresin.”

Dinimizde alçak gönüllük en güzel erdemlerden birisidir. İnsanın sosyal statüsü, ekonomik durumu, makam ve mevkisi ne olursa olsun herkese Allah'ın yarattığı olarak bakması gerekir. İnsan böbürlenip, kibirlenmeden kendisinde olan tüm vasıfların Rab-bimizce verilen bir lütuf olduğunu bilmelidir. Aksi takdirde zenginlik, makam gibi nimetler insanın kendini beğenmesine ve büyülenmesine sebep olan şeyler haline gelir. Kişi, hangi pozisyonda olursa olsun alçak gönüllü ve mütevazı kalabilmelidir. Alçak gönüllülük, insanlara gönül gözüyle bakmaktır. Gönül gözüyle bakan kişi kendini bilir, kendini bilen de Rabbini bilir.

Alçak gönüllülük, ahlaki olgunluk bakımından zirvedir. Alçak gönüllü kişi bilir ki gerçek üstünlük ve değer maddi kazançlar veya makamda değil, takvada yani Rabbine kullukta ve helal-haram duyarlılığındadır. İnsan-ı kâmil olma yolunda alçak gönüllü olabilmek hedeflenen bir erdem olmalıdır. Bu erdemin zıddı olan kibir, gurur, kendini üstün görme, başkalarına karşı tepeden bakma ve hor,

**Alçak gönüllülük
Müslüman olmanın
gereklerindendir.
Çünkü Müslüman kişi
kendi izzet ve şerefini
korumakla mükelleftir.
Kendisini küçümseyen
ve kibirli davranışlarda
bulunan kişilere
karşı vakar ve kararlı
duruşuyla saygınlığını
korumalıdır.**

hakir görme gibi dinimizce yasaklanan şeylerden de kaçınmak gerekir. **Nisa Suresi** 36. ayette Rab-bimiz şöyle buyurur: “Allah’a kulluk edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaşına, yolcuya, ellerinizin altında bulunanlara iyi davranın. Allah kendini beğenen ve böbürlenip duran kimseyi asla sevmez.” Rahmet el-çisi (sav)’de, “Allah bana, mütevazı olup birbirinize karşı övünmemenizi ve birbirinize karşı haddi aşan davranışlarda bulunmamanızı vahyetti.” buyurmuştur.

Alçak gönüllü kişi, Allah’ın kendisini yarattığını ve kendisine sunulmuş tüm nimetlerin O’na ait olduğunun farkındadır. Allah’ın rızası doğrultusunda hayatını idame ettirir. **Hac Suresi** 34-35. ayetlerde şöyle buyrulur: “Sen de Allah’ın buyruklarına içtenlikle teslimiyet gösteren kimseleri (alçak gönüllüleri) müjdele! Onlar öyle kimselerdir ki, Allah anıldığında kalpleri titrer, başlarına gelen musibetlere sabrederler, namazlarını özenle kırlar ve kendilerine verdiğimiz rızıklardan Allah yolunda harcarlar.”

Peygamber Efendimiz’in (sav) ahlakı Kur’an ahlakı idi. O, yaşadığı hayatla tüm Müslümanlara en nadide örnektir. Kur’an ahlakını yaşayarak göstermiş, alçak gönüllü ve tevazu dolu hayatını saha-be efendilerimize öğretmiştir. Âlemlere rahmet olarak gönderilen Kutlu Nebi, beşer olduğunu asla unutmamış, Allah’ın kendine verdiği onca üstün özelliklere rağmen asla büyüklenmemiştir. Kibir yani büyüklenmekten kaçınmak gerektiğini ısrarla

İnsan böbürlenip, kibirlenmeden kendisinde olan tüm vasıfların Rabbimizce verilen bir lütuf olduğunu bilmelidir. Aksi takdirde zenginlik, makam gibi nimetler insanın kendini beğenmesine ve büyüklenmesine sebep olan şeyler haline gelir.

vurgularken insanları alçak gönüllü olmaya davet etmiştir. Bir hadisinde şöyle buyurmuştur: “Müslüman kardeşini küçük görmesi, kişiye kötülük olarak yeter.”

Alçak gönüllülük, Müslüman olmanın gereklerindenidir. Her şeyde olduğu gibi tevazu konusunda da aşırıya kaçmamak gerekir. Çünkü Müslüman kişi kendi izzet ve şerefini korumakla mükelleftir. Kendisini küçümseyen ve kibirli davranışlarda bulunan kişilere karşı vakar ve kararlı duruşuyla saygınlığını korumalıdır. Bunu yaparken tek ölçümüz kitap ve sünnettir. Kur’an-ı Kerim **İsra Suresi** 37. ayeti kerimede şöyle buyrulur: “Yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Çünkü sen yeri asla yaramazsın, boyca da dağlara erişemezsin.” Kibir zaafına yakalananlar toplum içinde asla sevilmezler. Değer verildiğini zannedenler olsa da bu ancak yapmacıktır. Bu kişiler makam ve mevkilerini kaybettiklerinde çevresindeki dost gördükleri tarafından terk edilirler ve yapayalnız kalırlar.

Öyleyse geliniz her şeyin sahibinin Allah olduğunu, zenginliğin, makam ve mevkinin, mülkü veren ve alanın da Allah olduğunu idrak edelim. Allah’ın bahsettiği nimetleri tüketirken büyüklenmenin bizi alçaltacağını unutmayalım. Bize yakışan, itidal üzere olup herkesin güvendiği, sevip saydığı bir kişiliğe sahip olmaktır. Bunu gerçekleştirdiğimizde Allah’ın emrini yerine getirdiğimiz gibi insanlar arasında da saygınlığa kavuşmuş oluruz.

Yazımızı Lokman (as)’ın oğluna verdiği öğüde kulak vererek sonlandıralım;

“Gurura kapılarak insanlara burun kıvrırma, ortalıkta çalım satarak yürüme unutma ki Allah gurura kapılıp kendini beğenen hiç kimseyi sevmez. Yürüyüşünde ölçülü ol, sesini yükseltme çünkü seslerin en çirkini eşeğin sesidir.” Selametle kalın...

Derleyen: Mehmet VARNALI
Silifke M Tipi Kapalı ve Açık Çık,
Uzman Öğretmen

Kültür ve Gelenekler

Kuş Dili (Islık Dili)

Islık dili; parmak, dil, diş, dudak ve yanaklar yardımıyla oluşan "ıslık"ın kelime değeri kazanmasıyla kurulan iletişim sisteminin adıdır. Çeşitli yörelerimizde ıslık dili 'ışıklı dil' olarak da adlandırılır.

Türkiye'nin Doğu Karadeniz Bölgesi'nin dağlık ve engebeli yapısı özellikle konut yerleşimlerinin birbirinden uzak olmasına yol açmış dolayısıyla bölge insanı günlük hayattaki iletişimini, uzaktan uzağa ıslığın çıkarmış olduğu yüksek ses hacminden yararlanmak suretiyle gerçekleştirme yolunu bulmuştur. Islık sesi, tiz olduğu için uzaklara ulaşmaktadır. Yapılan araştırmalara göre uygun bir coğrafyada, iyi bir ıslık tekniği ile ıslık sesi kilometrelerce uzağa varabilmektedir. Parmaklar yardımıyla ya da parmaklar kullanmadan da ıslık dili konuşulur ancak parmak yardımıyla çalınan ıslık daha kuvvetlidir ve daha uzak mesafeden duyulabilmektedir. Islık sesinin frekansı 1000-4000 Hz arasına inmektedir.

Islığın uzak mesafelerden duyulabilmesi veya gürültülü bir yerden işitilebilmesi bu frekans aralığıyla ilgilidir. Islık dilinin ne zaman kullanılmaya başlandığı ile ilgili herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Türkiye'de ıslık dili

ilk kez dil bilimci Prof. Dr. Doğan Aksan tarafından ayrıntılı olarak incelenmiştir. Prof. Dr. Doğan Aksan'ın 1966 yılında yaptığı araştırmalar Giresun'un Güce ilçesi ile Trabzon'un Şalpazarı ilçesi arasındaki dağlık kesimde yer alan pek çok köyde ıslık dili konuşulduğunu ortaya çıkarmıştır.

Bu dilin ortaya çıkışı, kullanılması ve geliştirilmesi ihtiyaca bağlı olarak coğrafi koşulların etkisi altındadır. Günlük hayatın ihtiyaçlarının karşılanmasında işlevsel olan ıslık dili, böylece insan yaratıcılığının bir örneği olup ezgisel ve ritimsel niteliği ile de estetik bir boyut kazanmaktadır. Islık dili, kullanıcılarının kültürel kimliklerinin belirgin bir parçasıdır ve ilgili topluluk tarafından kültürel kimliklerinin yansıması, kişiler arası iletişim ve toplumsal dayanışmanın pekiştirici unsurlarından birisi olarak görülmektedir. Islık dili, herhangi bir yaş ve cinsiyet ayrımı olmaksızın kadın, erkek, yaşlı, genç, çocuk olmak üzere toplumun tüm kesimlerinde kültürel bir ifade aracı olarak uygulanmaktadır. Islık dilinin uygulayıcıları günlük hayatlarının önemli bir bölümü doğada geçen tarım topluluklarıdır.

“

Bu dilin ortaya çıkışı, kullanılması ve geliştirilmesi ihtiyaca bağlı olarak coğrafi koşulların etkisi altındadır. Günlük hayatın ihtiyaçlarının karşılanmasında işlevsel olan ıslık dili, böylece insan yaratıcılığının bir örneği olarak görülmektedir.

Fransız biyoakustik mühendisi Julien Meyer' in tahminine göre dünyada altmışa yakın ıslık dili kullanılmaktadır. Ona göre ilke olarak konuşulan her dil ıslık sesine dönüşebilmektedir ve ıslık dili, halkın ortaklaşa kullandığı bazı seslerin birleşiminden oluşan kalıplara sahiptir. ıslık diliyle herhangi bir yörenin, herhangi bir topluluğun herkesçe bilinen ortak konuları, sorunları konuşulabilir. Meyer'in araştırmalarına göre Huautla Jimenez bölgesinde ıslık dili pazarda, evden eve, bir dükkândan diğerine haberleşmede kullanılacak kadar günlük yaşamın içerisinde. Tayland'da ise sevilen kişiye ilgi gösterme amacıyla kullanılır. Kanarya Adaları'ndan La Gomera adasının geleneksel ıslık dili Silbo Gomero, 2003'te ilkokullarda zorunlu ders olmuştur. Ayrıca 2005 yılında ıslık dili konusunda doktorasını tamamlayan Meyer Türkiye'de Doğu Karadeniz'de olduğu gibi Doğu Anadolu Bölgesi'nde de bu dilin konuşulduğunu belirtmiştir.

Current Biology'de yayımlanan bir makale ıslık diliyle ilgili çarpıcı sonuçlar ortaya koymuştur. Araştırmada Kuşköy'de yaşayan ve ıslık dili ile iletişim kurabilen 31 birey incelenmiştir. Katılımcılara Türkçe heceler dinletilerek ne duydukları sorulduğunda katılımcılar büyük oranda sağ kulağına söylenen heceleri duyabildiklerini ifade etmişlerdir. Aynı deney ıslık diliyle yapıldığında ise katılımcıların sağ ve sol kulağına söylenenlerin birbirine yakın oranda anlaşıldığı ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada Dr. Onur Güntürk'ün ilk kez beynin her iki lobunun kullanıldığını ifade etmiştir. Dil alanının beynin sol lobu ile ilgili olduğu düşünülürse Current Biology' deki yazının yeni çalışmalara ışık tutacağı ifade edilebilir. Ayrıca ıslık dilinin sadece kilometrelerce öteden duyulabilir olması açısından değil beynin iki lobunu dengeli olarak çalıştırmasıyla öğrenme, algılama ve hatırlama becerisini arttırması açısından da ayrı bir öneme sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Prof Dr. Özcan Başkan "Türkçe ıslık Dili" adlı makalesinde Türkçedeki harfler ıslık diliyle söylenmiş olduğundan köylülerin herhangi bir Türkçe kelimeyi ıslık çalarak ifade edebileceğini ancak kelimeler yabancılaştıkça köylülerin anlama oranında azalma görüldüğünü ifade etmiştir. ıslık dilini "Türkçenin güdük bir şekli" olarak gören Prof. Dr. Başkan haberlerin anlaşılmasında ıslık dilinin güdüklüğünden meydana gelen eksikliğin anlamaya engel olacak derecede iletişimi etkilemediğini ifade etmiştir. Kuşköy'de kullanılan ıslık dilinin "i, ö, o, f, ç, k" sesleri üzerine örüldüğü görülmektedir. Örneğin; "Yarın sabah geleceğim." cümlesinin ıslık dilinde karşılığı "çoçoç çofof köçöçöçif"dir.

Günümüzde Türkiye'nin Doğu Karadeniz Bölgesinde 10.000'e yakın insanın ıslık dilini konuşabildiği tahmin ve/veya anlayabildiği tahmin

edilmektedir. ıslık dilinin, başta Giresun ili ve özellikle Çanakçı ilçesinde olmak üzere Ordu ve Gümüşhane'nin kırsal alanlarında yaşayan topluluklar tarafından yaşatıldığı gözlemlenmiştir. Yerel halkın bu dili yaşatmasının yanı sıra, dilin yaşatıldığı alandaki valiliklerin, kaymakamlıkların, belediyelerin, üniversitelerin, muhtarlıkların idari ve finansal katkı sunmaları ayrıca Çanakçı ilçesi Halk Eğitim Merkezi'nin eğitim programları ve Kuş Dilini Yaşatma Kültür ve Turizm Derneği'nin gerçekleştirdiği proje ve etkinlikler dilin korunmasında aktif rol almaktadır.

Bir iletişim sistemi olarak geliştirilen ve sürdürülen unsur, insanoğlunun kendini ifade tarzının farklı örneklerinden biri olarak bilişsel zenginlik ve kültürel çeşitliliğe katkıda bulunur. Bilimsel araştırmalarla kanıtlandığı üzere; ıslık dilini kullanan insanların beyinlerinin hem sağ hem de sol loblarını eşit derecede kullanabilmesinin insan yaratıcılığına olumlu katkısı olduğu ilgili topluluk tarafından düşünülmektedir.

ıslık Dili, 4-9 Aralık 2017 tarihleri arasında Güney Kore'nin Jeju Adası'nda gerçekleştirilen Somut Olmayan Kültürel Miras Hükümetlerarası Komite 12. Olağan Toplantısı'nda ülkemiz adına UNESCO Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listesine kaydedirilmiş.

**ıslık dili,
kullanıcılarının
kültürel
kimliklerinin
belirgin bir
parçasıdır ve
ilgili topluluk
tarafından kültürel
kimliklerinin
yansıması, kişiler
arası iletişim
ve toplumsal
dayanışmanın
pekiştirici
unsurlarından
birisidir olarak
görölmektedir.**

Celal CEYLAN
Devrek Açık CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

LÜBNAN

Kuzeyi ve doğusu bir hilâl şeklinde Suriye topraklarıyla kuşatılmış olan Lübnan, güneyde 60 kilometrelik bir sınırla İsrail'e komşudur; batıda ise Akdeniz'e açılır. Başkenti Beyrut'tur.

Tarihi

İbrânice Lebānon, Süryânice Lebnān, Arapça Lübnān, Grekçe Libanos, Latince Libanus ve günümüz bazı Batı dillerinde Lebanon şeklinde kullanılan Lübnan kelimesinin Sâmi dillerde “beyaz” anlamında lbn kökünden geldiği, karla kaplı dağların beyaz görüntüsünden dolayı bölgeye bu adın verildiği kaydedilmektedir.

Tarihi MÖ 3000 yıllarına kadar götürülebilen Lübnan Fenikeliler, Asurlular, Bâbilliler, Persler ve Makedonya Krallığı gibi birçok kavim ve devletin ardından MÖ 64'ten itibaren Roma İmparatorluğu'nun daha sonra da Bizans'ın hâkimiyeti altına girmiştir. Hem Akdeniz ticaretinin hem de Suriye üzerinden bütün Asya ticaretinin yönlendirildiği

Lübnan toprakları Roma ve Bizans İmparatorluğu'nun da en hareketli bölgeleri arasında yer almıştır. Avrasya ticaretinin önemli temas noktalarından birini oluşturan sahil şehirleri İslâm döneminde de aynı işlevini sürdürmüştür.

Bizans İmparatoru Herakleios'un yenilgiye uğratılmasıyla sonuçlanan Yermük Savaşı'ndan sonra İslâm orduları günümüz Suriye, Lübnan, Ürdün ve Filistin topraklarına hâkim oldular. Mekkeliler'in ticaret kervanlarını Suriye'ye bağlayan yol Lübnan topraklarından geçiyordu. Hz. İsâ Sûr (Tyre) ve Sayda (Sidon) şehirlerine ayak basmış havarilerden Aziz Pavlus Sûr'da bir kilise inşa etmişti. Bölge, Hz. Ömer döneminde 635 yılından itibaren sürdürülen fetihler neticesinde Ebû Ubeyde b. Cerrâh'ın başkumandanlığında Yezîd b. Ebû Süfyân ve kardeşi Muâviye'nin kumandasındaki ordular tarafından İslâm topraklarına katıldı. Bir dönem Abbasilerin daha sonra ise Memlûklerin hâkimiyetine girdi.

Lübnan, XIV. yüzyıldan itibaren güçlü Memlûk hâkimiyeti altında istikrarlı bir dönem geçirmiştir. Bu dönemde Venedik, Ceneviz, Amalfi, Pisa ve Kıbrıslı tüccarların gemilerle Lübnan'ın sahil şehirlerine geldikleri, Beyrut'ta bu tâcirlere ait hanlar olduğu bilinmektedir. Beyrut milletlerarası ticaret merkeziydi ve Trablus'la birlikte doğu-batı yönündeki baharat ticaretinin ana limanlarının başında yer alıyordu. Şehirde bir gümrük idaresi vardı. Venedik ve Cenevizlilerin Haçlılar devrinde bölgede açtıkları konsolosluklar, hanlar ve kiliseler Memlûkler döneminde de faaliyetlerini sürdürmüştür. Memlûkler, Hristiyanlarla yaptıkları ticarî anlaşmalarla onların haklarını koruyacaklarına ve kutsal mekânlarına zarar vermeyeceklerine dair menşurlar akdetmişlerdir. Lübnan, 1516 yılında Yavuz Sultan Selim'in Suriye-Mısır seferi sırasında Osmanlı hâkimiyetine girmiştir.

Lübnan 1918 Ekim ayı başında İngiliz ve Fransız kuvvetlerince işgal edildi. Son Osmanlı mutasarrıfı Mümtaz Bey idareyi Müslüman eşraftan Ömer Dâûk'a bırakmıştı. Kısa süre sonra Suriye'de bulunan Faysal'ın temsilcisi Şükrü Paşa el-Eyyûbî bir askerî birlikle Beyrut'a geldi ve Şerîf Hüseyin'e bağlı Arap hükümetini ilân etti. Ancak 8 Ekim 1918'de Fransız Generali de Piepape, Lübnan yönetimine el koyarak bir haftalık Arap hükümetine son verdi. Nisan 1920'de yapılan San Remo Konferansı'nda Lübnan Suriye ile birlikte Fransa manda yönetimine devredildi. Fransa Eylül 1921'de Büyük Lübnan Devleti'nin kurulduğunu ilân etti.

Türkiye-Lübnan İlişkileri

Lübnan iç savaşı ve bölgedeki istikrarsızlıklar nedeniyle Türkiye ile Lübnan arasındaki ilişkilere hâkim olan durağan seyir, 2000'li yılların başından itibaren değişmiş ve Lübnan eski Başbakanı Refik Hariri'nin 2004 yılında ülkemizi ziyaretıyla ivme kazanan ikili ilişkilerimiz, karşılıklı ziyaretlerle günümüze değin güçlenmeye devam etmiştir. Türkiye, Lübnan'ın istikrarını hedef alan her türlü teşebbüsün karşısında durmaya devam ederek dost ve kardeş Lübnan halkının birliği ve dirliği ile iç barışın muhafazasına attığı önem doğrultusundaki katkılarını sürdürmektedir.

Fiziki ve Beşeri Coğrafyası

Oldukça sade bir görünüm sergileyen yüzey şekillerinin ana çizgilerini Lübnan dağları belirler. Bu dağlar kuzey-güney doğrultusunda 160 kilometre uzunluğunda olmak üzere ülkeyi baştan başa kat edip toplam yüzölçümünün yaklaşık yarısını kaplar. Kuzeye doğru gidildikçe yüksekliği ve genişliği artan kalker yapılı Lübnan dağlarının kuzey kesiminde 3088 metreye erişen Kurnetüssevdde zirvesi ülkenin en yüksek noktasıdır. Lübnan dağlarıyla Akdeniz'in arasına doğu-batı doğrultusundaki genişliği yer yer 40 kilometreyi bulan dar bir kıyı ovası girer.

Ülkenin iklimi kıydan içeriye doğru gidildikçe değişiklik gösterir. Kıyı kesiminde Akdeniz iklimi hüküm sürer. Burada kışlar yumuşak ve yağışlı, yazlar sıcak ve nemlidir. Lübnan dağlarının batı yamaçlarında yağışlar boldur, yüksek kesimlerine ise yağış kar şeklinde düşer. İki dağ sırası arasında bulunan Bikâ vadisinde karasal hatta çöl iklimi özellikleri taşıyan bir iklim hâkimdir. Kıyı şeridinde 900 milimetreye kadar olan ortalama yıllık yağış tutarı Lübnan dağlarının bazı yüksek kesimlerinde 1500 milimetreye kadar çıkmaktadır.

Bitki örtüsünü teşkil eden sedir ormanlarının yoğun biçimde Lübnan dağlarında bulunması, bu ağaç türünün bitki coğrafyasında "Lübnan sediri" olarak anılmasına yol açmıştır. Lübnan dağları halen Orta Doğu'nun en sık bitki örtüsüyle kaplı kesimidir. Ülkede genellikle Lübnan dağlarının yamaçlarından doğarak Akdeniz'e ulaşan kısa boylu fakat suyu bol akarsulara rastlanır. Lübnan sınırları içerisinde denize dökülen Leytani (Leontes) nehriyle kuzeye doğru akan ve Lübnan'dan sonra Suriye topraklarından geçip Türkiye sınırları içinde Akdeniz'e ulaşan

Lübnan sediri, Lübnan'ın ulusal amblemidir.

Asi (Orontes) nehri diğerlerinden daha uzun ve daha önemlidir.

Kıyı bölgelerinde turuncgillerle muz ve zeytin, Lübnan dağlarının kıyı ovasına bakan alt yamaçlarında -taraça ziraatı sistemiyle- elma, armut, şeftali, üzüm ve Bikâ vadisinde tahıl, patates, kavun ve çeşitli sebzeler üretilen Lübnan'ın ekonomisi çoğunlukla tarıma dayanır. Tarımın yanı sıra hayvancılık da yapılır.

Yer altı zenginlikleri bakımından fakir olan ülkede (az miktarda linyit ve demir) sanayi faaliyetleri daha çok besin, dokuma, yapı malzemeleri imalatı ve petrol rafinajı üzerinedir. Başlıca limanlarından petrol, zeytinyağı, işlenmiş yün ve özellikle işlenmiş mücevher ihraç edilir.

Kültür ve Medeniyet

Lübnan'ın jeopolitik konumu ve kozmopolit etnik yapısı ülkenin tarihine olduğu kadar kültürel yapısına da damgasını vurmuştur. Fethinden itibaren bütün sahil şehirleri, Bizans saldırılarına karşı koymak veya Bizans'a karşı yapılan seferlere katılmak üzere sahâbe ve gazilerin yerleştiği ribâtlar şeklinde teşkilatlanmıştır. Bu durum, Emevî ve Abbasî dönemi boyunca bölgenin kültürel yapısının şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. Fatimiler döneminde belirgin bir şekilde artan ticaret hac-

mine ve zenginliğe paralel olarak kültür hayatı da canlanmıştır. Bu devirde başta Trablus olmak üzere Lübnan şehirlerinde pek çok kütüphanenin kurulduğu bilinmektedir. Fatimilerin ardından Lübnan'ı topraklarına katan Memlükler, genel siyasetlerine paralel olarak bölgede açtıkları medreseler yoluyla Sünniliğin yeniden yaygınlaşmasında önemli rol oynadılar. Orta Çağ'da Lübnan'ın en önemli şehri olan Trablus'ta Memlük döneminden günümüze ulaşan medreselerin sayısının fazlalığı da bunu göstermektedir.

Osmanlılar devrinde eğitim özellikle cami ve kiliselerin bitişindeki medreselerde yapılırdı. XVII. yüzyılda Mârûniler tarafından açılan bir medresede dinî ilimlerin yanı sıra matematik, coğrafya, dil ve edebiyat da öğretiliyordu. Bu dönemde her mezhebin kendine ait medreseleri olduğu anlaşılmaktadır. XVII. yüzyılda bölgeyi ziyaret eden Evliya Çelebi, Beyrut'ta on yedi medrese ve sekiz sıbyan mektebinin bulunduğunu ifade eder.

Lübnanlılar, Arap dünyası içerisinde en yüksek okuma yazma oranına sahip toplumlardan biridir. Kozmopolit yapısı, Batı'yla tarihten gelen ilişkileri sebebiyle Arapça'nın yanı sıra Fransızca ve İngilizce oldukça yaygın olarak konuşulmaktadır. Ülkede Arapça eğitim veren devlet okullarının yanı sıra İngilizce ve Fransızca eğitim veren özel okullar da mevcuttur.

Gezi/Lübnan

Lübnan'ın Tarihi ve Turistik Yerleri

Orta Doğu'nun en etkileyici turizm destinasyonlarından biri olan Lübnan, tarihi dokusu ve kültürel zenginlikleriyle bölgeye giden turistleri kendine hayran bırakıyor. Yaşanan acı dolu savaş dönemi sonrasında hızlı bir toparlanma sürecine giren ülke, Orta Doğu'nun Paris'i olarak anılan Beyrut'un yanı sıra Sayda, Tripoli, Sur, Zahle, Biblus gibi birbirinden önemli şehirleriyle göz alıyor.

Baalbek

Ülkenin doğusunda Beka Vadisi'nde yer alan Baalbek tapınak şehrinin geçmişinin günümüzden beş bin yıl önceye dayandığı düşünülüyor. Tarih boyunca Fenikeliler, Yunanlılar ve Romalılar tarafından kutsal olarak kabul edilen bu şehirde çok sayıda tapınak görebilirsiniz.

Baatara Gorge Şelalesi

Baatara Gorge Waterfall (Baatara Gorge Şelalesi), Baatara Çukuru Şelalesi ismiyle de biliniyor. 225 metre derinliğindeki bir mağaraya düşen sularıyla gizemli ve etkileyici bir görüntü oluşturan bu şelalenin çevresindeki doğal köprüler ise bu manzarayı kusursuzlaştırıyor. Bu şelaleyi görmek için en uygun zaman kar sularının eridiği mart-nisan ayları arasındaki dönemdir.

Beyrut Ulusal Müzesi

Birinci Dünya Savaşı'ndan itibaren bir araya getirilen çok sayıda arkeolojik eserin sergilendiği Beyrut Ulusal Müzesi, ülkenin en çok ziyaret edilen yerlerinden. 1942 yılında açılan bu müze Beyrut'ta bulunuyor.

Roma Hamamı Kalıntıları

Beyrut'ta yer alan Roma Hamamı Kalıntıları, arkeolojik gezilere meraklı olan turistler için oldukça cazip bir yerdir. Romalılar döneminden günümüze dek gelen bu hamam kalıntılarını görmek isteyenler Parlamento binası yakınlarındaki bu arkeolojik alanı mutlaka ziyaret etmeliler.

Mzaar Kfardebian

Aralık ve nisan ayları arasında karın yoğun olarak görüldüğü Mzaar Kfardebian, Lübnan'a kayak turizmi için gelen turistlerin gözdesidir. Başkent Beyrut'a yaklaşık bir saat uzaklıkta olduğu için ulaşım konusunda da sorun yaşamayacağınız bu yer, Orta Doğu coğrafyasının en büyük ve önemli kayak merkezlerinden biri olarak biliniyor.

El Ömer Cami

Eski bir Haçlı kilisesi olan El Ömer Cami, günümüzde İslam mimarisinin en değerli örnekleri arasında kabul ediliyor. Beyrut şehrinde yer alan ve mimarisiyle göz alan bu dini yapının geçmişi 12. yüzyıla dek uzanıyor.

Baalbek

Baatara Gorge Şelalesi

Mzaar Kfardebian

Nicolas İbrahim Sursock Müzesi

Nicolas İbrahim Sursock Müzesi

Beyrut şehrinde sanatsal bir gezi yapmak isteyenlerin uğrak ziyaret adresleri arasında bulunan Nicolas İbrahim Sursock Müzesi eski bir konaktır. Lübnanlı koleksiyoncu Nicolas Sursock'un müze olması için bağışladığı ve 1961 yılında Nicolas İbrahim Sursock Müzesi ismiyle ziyarete açılan bu müzede çok sayıda çağdaş sanat eseri sergileniyor.

Jeita Mağarası

Hemen hemen 9 kilometre uzunluğa ulaşan karstik oluşumlu mağara Lübnan'ın başkenti Beyrut'un 18 kilometre kuzeyindeki Nahr El Kalb Vadisi'nde yer almaktadır. Geçmiş tarih öncesi dönemlere kadar uzanan mükemmel mağara William Thomson tarafından 1836'da keşfedilmiştir. Dünya'nın en değerli doğa harikalarından biri olarak gösterilen Jeita Mağarası Lübnan'ın da en turistik yerlerinden biridir. Mağaraya gelen yerli ve yabancı turistlerin bu alanı sandalla gezmesine izin verilmektedir. Ayrıca mağaradaki su kaynağı ülkenin içme suyu ihtiyacının beşte birini karşılamaktadır.

Byblos Kalesi

Ülkenin Jbeil kentinde yer alan Romalıların eski yapılarının kalıntıları ve kalker ile oluşturulmuş bir Haçlı savunma kalesidir. 12. yüzyılda inşa edilen kalenin etrafına hendekler kazılmıştır. Lübnan'ın tarihi yerlerinden biri konumundaki askeri yapı Cenevizlilerin Embriaco ailesine aitti. 1188 yılında Eyyubiler tarafından şehirle beraber ele geçirilmiş ve duvarları tahribata uğratılmıştır. Byblos Kalesi'nin yakınlarında Fenike Kraliyet Nekropolü ve Roma amfiteyatrosu gibi farklı dönemlere ait tarihi yapılar da bulunuyor. Lübnan gezi rehberinize Byblos Kalesi'ni mutlaka dâhil etmelisiniz.

Büyük Serail

Bölgede Osmanlı döneminin en önemli mimari eseridir. 1832 ve 1858 seneleri arasında inşa edilen saray niteliğindeki yapı Beyrut şehir merkezine hâkim tepelerden birine konuşturulmuştur. 39.700 metrekarelik alanı kapsayan bina yanındaki 80 metre yüksekliğindeki Hamidiyye Saat Kulesi ile mükemmel bir görüntü oluşturuyor. Her köşesinde Osmanlı izlerine rastlayabileceğiniz bu tarihi bina Lübnan gezi rehberinizde mutlaka yer almalıdır.

Rene Moawad Bahçesi

Beyrut'un Sanayeh olarak bilinen bölgesinde 1907 yılında hizmete açılan bir kamu bahçesidir. I. Dünya Savaşı yıllarında Osmanlı'nın Altıncı Ordu Komutanı Halil Paşa'nın emriyle oluşturulmuştur. Sanayeh Bahçesi ismiyle faaliyete başlayan halk parkına 22 Kasım 1989'da bir suikaste kurban giden Lübnan Cumhurbaşkanı Rene Moawad'ın ismi verilmiştir. 22 bin metrekarelik alanı kapsayan bahçe ağaçlık alanlar içerisinde yürüyüş yolları ve kafelerin bulun-

Byblos Kalesi

El Ömer Cami

Gezi/Lübnan

duğu Lübnanlılar'ın eşsiz dinlence mekânlarından biridir.

Platin Kulesi

Beyrut'un Ahmad Chawki Caddesi üzerinde yer alan 153 metre yüksekliğindeki modern yapı, tam 34 katlıdır. Ünlü mimarlar İspanyol Ricardo Bofill ve Lübnanlı Nabil Gholam'ın ortak tasarımıdır. Lübnan sınırları içerisindeki en yüksek bina olması bakımından değerli olan Platin Kulesi, Aziz George Koyu'nda yer almaktadır. 2008 ve 2009 seneleri arasında inşa edilen modern yapı, kısa sürede Lübnan'ın simgelerinden biri olmayı başarmıştır. Deniz kenarındaki rezidans, ülkedeki otellerin merkezi durumundadır.

Aziz George Maruni Katedrali

Bölgede bulunan Hristiyan Katolik Süryani halkının ibadethanesi olan kilise Beyrut'un başpiskoposluk merkezidir. İtalya'nın başkenti Roma'daki Santa Maria Maggiore Bazilikası model alınarak tasarlanan manevi yapı, 1884 ve 1894 seneleri içerisinde oluşturulmuştur. Yapımında kumtaşı,

mermer, kalker ve granit gibi farklı materyallerin kullanıldığı ibadethane Neo-Klasik mimari stiliyle oluşturulmuştur. Ülkenin iç savaş yıllarında (1975-1990) ağır şekilde tahrip edilmiş ve içindeki sanatsal çalışmalar yağmalanmıştır. Savaşın sona ermesinden yaklaşık 10 yıl sonra restore edilerek 2000 senesinde yeniden ibadete açılmıştır. Beyrut'un görülmesi gereken yerlerinden biri olan Aziz George Maruni Katedrali, şehre gelen gayrimüslimlerin en fazla ilgi gösterdiği dini yapılarındandır.

Piegon Rocks (Güvercin Kayalıkları)

Yürümek için oldukça güzel olan Güvercin Kayalıklarında keyifli zamanlar geçirebilirsiniz. Ünü dışında pek bir önem arz etmese de gidilip görülmesi gereken yerlerden biridir. 300 metre gerisinde yer alan lunaparkta güzel vakit geçirebilirsiniz. Lübnan gezilerinizde yürümek isterseniz burayı tercih edebilirsiniz. Hatta havalimanına yakın olduğu için ilk gidebileceğiniz yerlerden biri olabilir. Hemen hemen en bilindik kartpostal fotoğraflarını gözlerinizle gördüğünüzde gerçekten hayran kalacaksınız.

Platin Kulesi

Jeita Mağarası

Aziz George Maruni Katedrali

Güvercin Kayalıkları

Falafel

Tabboule

Lübnan'ın Yöresel Lezzetleri

Doğu Akdeniz'in kıyısında yer alan Lübnan, bir Orta Doğu ve Arap ülkesi olması sayesinde hem Doğu hem de Batı kültüründen izler taşıyor. Söz konusu izlerin etkilerini Lübnan'ın yemek kültüründe de açıkça görmek mümkün. Ülkenin zahter kokusuyla sarıp sarmalanan sofraları, birbirinden ünlü ve lezzetli yemekleriyle misafirlerini ağırlıyor.

Falafel

Vegan veya vejetaryen beslenenlerin de gönül rahatlığıyla tüketebileceği bir köfte çeşidi olan falafel nohuttan yapılıyor. Falafel tarifinde nohuta soğan, sarımsak, taze otlar ve baharatlar da eşlik ediyor. Yalnızca Lübnan'da değil birçok Orta Doğu ülkesinde yaygın olarak tüketilen bu lezzet, süzme yoğurt ve tahin kullanılarak hazırlanan ferahlatıcı bir sosla birlikte servis ediliyor.

Falafel kimi zaman tabakta kimi zaman ise Lübnan mutfağının en ünlü ekmeklerinden biri olan pita ekmeğinin içinde bir sandviç şeklinde tüketilebiliyor. Misafirlerinize Beyrut'un en klasik lezzetlerinden birini sunmak isterseniz bu falafel olmalıdır.

Lebeniye

Ülkemizin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde de yaygın olarak tüketilen bir lezzet olan lebeniye aslında bir çeşit yoğurt çorbasıdır. Lübnan, Türkiye'den sonra en çok yoğurt tüketen ikinci ülke olabilir. Tıpkı bizim yemek kültürümüzde olduğu gibi Lübnan mutfağında da yoğurt mezelerden çorbalara kadar birçok reçetede ön plana çıkıyor. Lebeniye de ilk bakışta yayla çorbasını andırıyor. Ancak bu özel lezzetin içinde minik köfteler gizli.

Tabboule

Tabboule aslında bir salata çeşitidir. Ne var ki içinde ince bulgur olması nedeniyle rahatlıkla doyurucu bir ana yemek yerine de geçebiliyor. Tabboule'yi de kısra benzetebiliriz. İçinde ince bulgurun yanı sıra domates, taze nane, taze soğan, maydanoz ve çeşitli otlar bulunuyor. Ancak tabboule reçetesinde kullanılan nane ve maydanoz oranı kısra kıyasla çok daha fazladır.

Fattuş

Geçelim doyuruculuk oranı sayesinde ana yemek kategorisinde değerlendirilebilecek bir diğer salataya: Fattuş! Fattuş tarifinde

yeşilliklere, taze otlara ve çiğ sebzelere kızarmış pita parçaları eşlik ediyor. Salatanın sosunda ise nar ekşisi ve sumak kullanılıyor. Elbette zeytinyağından söz etmeden geçmek olmaz. Lübnan mutfağında zeytinyağının oldukça sık kullanılması, bu ülkenin yemek kültürünün Akdeniz esintileri de taşıdığının en belirgin göstergelerinden biridir.

Babagannuş

Hatay mutfağının gözdelelerinden olan babagannuş, Lübnan yemek kültüründe de oldukça önemli bir yere sahiptir. Közlenmiş patlıcan, tahin, limon suyu, zeytinyağı ve sarımsak kullanılarak hazırlanan bu lezzetli meze genellikle ince kıyılmış taze nane ve taze soğan ile birlikte servis ediliyor.

Mamul Kurabiyesi

Mamul kurabiyesi, içi Antep fıstıklarıyla dolu, kıyır kıyır bir lezzettir. Onu diğer kurabiyelerden ayıran temel fark ise reçetesinde un yerine irmik kullanılmasıdır. Kurabiye'nin portakal çiçeği suyuyla zenginleştirilen iç harcı, tatlı düşkünlerine farklı ve lezzetli bir alternatif sunuyor. Mamul kurabiyesinin bademli ve hurmalı versiyonları da bulunuyor.

Ferhat ÇELİKER
Van T Tipi Kapalı CİK,
Öğretmen

Spor

Hem Popüler Hem İlginç

Her geçen gün hayatımızda gerek teknolojinin etkisiyle gerekse sosyal etkileşimle birçok şeyin değiştiğini, geliştiğini görmekteyiz. Bilimin ve teknolojinin yardımıyla daha önce olmaz dedığımız düşüncelerin hayal olmayıp gerçeğe dönüştüğüne şahit olmuşuzdur. Bu değişim ve gelişim döngüsünün yaşamımızın neredeyse tamamına etkisi olmuştur. İnsanın hayata bakış açısı ve ihtiyaçları bu değişimin en önemli nedenlerinden biridir. İnsanın bedenlen, ruhen ve sosyal açıdan gelişmesine katkı sağlayan spor da bundan nasibini almıştır. Gerek adrenalin tutkusu gerekse insanların ihtiyaç ve merakları yeni spor dallarının oluşmasına sebebiyet vermiştir.

“

Çılgın bir hızda oynanan ve tam bir temas oyunu olan SlamBall'da takımların başarılı olabilmesi için oyuncuların fiziksel olarak dinç olması ve uyumlu bir takım çalışması gerekir.

Adrenalin-macera tutkunlarının icat edip geliştirdikleri sporlar, ekstrem sporlar olarak adlandırılmakta ve dünyanın en tehlikeli sporları arasında yer almaktadır. Uluslararası düzeyde en çok yapılan ekstrem spor dallarını:

- Base Jumping
- Heli-Skiing
- Su Altı Dalışı
- Mağara Dalışı
- Boğa Rodeosu
- Büyük Dalga Sörfü
- Dağ Tırmanışı
- Sokak Kızağı
- BMX
- Rafting şeklinde sıralayabiliriz. Bu ekstrem sporların dışında fazla bilinmeyen ilginç spor dalları da mevcuttur.

Kabaddi

Kökeni Hindistan'a dayanan ve Uzak Doğu'da yaygın şekilde oynanan ilginç bir spordur. 1990 yılında yapılan uluslararası bir organizasyon olan Asya Oyunları'ndan sonra giderek yaygınlaşmıştır. Oyunun amacı, bir oyuncunun rakip sahaya girerek rakibin oyuncularına değmesi ve kendi sahasına geri dönmesi esasına dayanır. Ancak oyuncu bu esnada nefesini tutmak zorundadır. Bu nedenle Türkçe'de "nefessiz vur-kaç" olarak da adlandırılır. 12'şer oyuncudan oluşan 2 takım ile oynanan kabaddide, bir takım aynı anda 7 oyuncu ile sahada olabilir. Rakip sahaya hücum için giden oyuncuya "akıncı" denir. Akıncı, rakip oyunculara bir ya da daha fazlasına değip kendi sahasına geri döner. Bu esnada kesinlikle nefes alamaz. Nefes almadığını kanıtlamak için ara vermeksizin "kabaddi" diye bağırır. Bir anlık bile ara vermesi nefes aldığının göstergesidir ve rakip takıma bir sayı verilir. Defans yapan takım, sahasına geri dönmeye çalışan oyuncuyu vücudundan (saç ve elbiseden tutmak yasaktır) yakalayarak engeller. Yakalanan oyuncuya güreş benzeri hareketler yapılabilir. Takımlar birbirlerine sırasıyla hücum ederler.

fazla olduğu bir oyun haline gelmesi SlamBall ile sağlanmıştır. Basketbol ve akrobasi karışımı olan SlamBall, bir takımın rakiplerinden daha fazla puan kazanması ve aynı zamanda rakibin puan almasını engellemek üzerine kurulmuştur. Çılgın bir hızla oynanan, tam bir temas oyunu olan sporda takımların başarılı olabilmesi için oyuncuların fiziksel olarak dinç olması gerekmektedir. Uyumlu bir takım çalışması sağlanırsa oyun daha da eğlenceli hale gelmektedir. SlamBall sporunun fiziksel mücadeleleri kimi zaman bizlere Amerikan futbolunu da hatırlatmaktadır. Bu sporun mucidi ise Mason Gordon'dur.

Cycleball

İkişer kişilik takım halinde oynanan bisiklet futbolunda kuralların birçoğu bildiğimiz futbol oyunuyla aynıdır. Kalelerde kaleci yoktur ve golü engellemek dışında topa elle temas yasak olup temas olması halinde bu faul olarak kabul edilmektedir. Futbolda olduğu gibi bu oyunda da penaltı, faul gibi oyun kurallarının olduğunu görmekteyiz. Bu bisiklet futbolunda oyunu tamamen bisiklet üzerinde oynamak şarttır. Yedi dakikadan oluşan iki devre halinde

Sepak Takraw (Ayak Voleybolu)

Basketbol, futbol, voleybol gibi sporlardan sıkılmış insanlar için yeni ve farklı spor arayışında olan sporseverlere göre bir spor olan ayak voleybolu, Tayland ve Malezya merkezli bir oyundur. Ayak voleybolu ilk olarak 15. yüzyılda ortaya çıkmıştır. Tayland ve Malezya'da oldukça sevilen ayak voleybolu zamanla Avrupa'nın da ilgisini çekmiş ve birçok insanın severek yaptığı bir spor haline gelmiştir. Normal voleybol el ile oynanırken aynı zamanda ayakla da top karşılanabilmektedir. Ancak ayak voleybolunda ayak dışında vücudun herhangi bir yeri ile vurmamak yasaktır.

SlamBall

SlamBall basketbol oyununa çok yakın, dünyanın en heyecan verici ve dinamik sporlarından biridir. SlamBall'ın bilgisayarda oynanan basketbol oyunlarından ilham alındığını söyleyebiliriz. Bilgisayar oyunlarında oyuncuların çok fazla havaya zıplayarak smaç yapmaları, gerçek hayatta trambolinlerin yardımıyla gerçekleştirilmektedir. Burada basketbolun daha eğlenceli ve fiziksel aktivitenin daha

oynanan oyunda devre arasında takımların kaleleri yer değiştiriyor. Fren ve serbest tekerlek sistemi olmayan, sabit vitesli bisikletler kullanılmak zorunda. Futbol kurallarından farkı maç boyunca bir bisiklet üzerinde olmak zorundasınız ve vücudunuzun herhangi bir yerini kullanamazsınız.

Bo-Taoshi

Japonca Bo-Taoshi ya da "direk devirme" kitlesel ölçekte bir takım sporu olarak öne çıkıyor. 75 oyuncu hücumda, 75 oyuncu da savunmada olmak üzere her takımda 150 oyuncu bulunuyor. Rakip takımın 3,5 ile 4 metre arası uzunlukta olan direğini devirmek daha doğrusu direği 30 derecelik bir açıyla eğmek de rakibi yenmeye yetmektedir. Oyun her ne kadar kitlesel karmaşa içinde bedenlerin üst üste tırmandığı bir zombi saldırısı gibi görünse de aslında bu sporun amacı askerleri savaşa hazırlamaktır. İlk kez İkinci Dünya Savaşı'nın yaşandığı tarih olan 1945 yılında oynandığı düşünülmektedir. Oyunda belirli rollere sahip oyuncuların taktiksel hamleleri oyun içinde dengeleri önemli bir şekilde değiştirmektedir.

Ramazan SAĞIR
Devrek Açık CİK,
Öğretmen

Canlılar Âlemi

Ormanlar Güzeli CEYLAN

Değerli Okurlar, bu sayımızda gözlerinin güzelliği ile edebiyata da konu olmuş olan ormanlar güzeli ceylan hakkında sizlere genel bilgiler vermeye çalışacağız.

Ceylan, keçiden küçük olan ve gözlerinin güzelliği ile bilinen bir antilop çeşididir. Daha çok çöllerde yaşar. Çoğu sarı kum rengindedir. Boynuzları yay biçimindedir. Erkeklerinin boynuzları dişi ceylanlardan daha kuvvetlidir. Göz pınarlarından üst dudağa doğru inen siyah çizgiler ceylanın gözlerini olduğundan daha da güzel gösterir. Bundan dolayı ceylan, gözünün güzelliğiyle şiiirlere geçmiştir. “Ahu” ve “gazal” gözlü gibi. (Ahu Farsça, gazal Arapça ceylan demektir.)

Ceylanın ana vatanı Kuzey Afrika'dır. Bazı Batı Asya bozkırlarında da bulunur. Çoklukla sürüler halinde yaşarlar. Erkek, dişi ve yavrudan meydana gelen topluluklar halinde yaşadıkları da görülür. Yırtıcı hayvanlara karşı korunmak için erkek ceylanların 50-60 tanesi bir arada sürüler halinde gezerler. Ceylanın rengi bulunduğu yerde gizlenmesini sağlar. Avrupalı avcılar ceylan sürülerini ancak bir kilometre uzaktan fark edebilirler. Yerliler 7-8 kilometre uzaktan da ceylan sürüsünü seçebilirler.

Ceylanlar öğleden sonraları geviş getirirlerken içlerinden birini nöbetçi bırakırlar. Bu ceylan hem otları hem de etraftaki düşmanları kollar. Tehlikeyi sezince ceylanlar kaçarak kendilerine bir sığınak ararlar. Ceylan çok hızlı koşar. Dişi ceylanın gebeliği 5-6 ay sürer ve bir tek yavru doğurur. Yavruyu 6 ay emziren ceylan yavrusunu bir yıl yanından ayırmaz. Ceylanın avlanma şekilleri bölgelere göre farklılık göstermektedir. Kuzey Afrika'da ateşli silahlarla avlanılabilen ceylan Orta Afrika'da tuzaklarla, İran'da da kuş ve köpeklerle avlanır.

Ortalama 10-15 yıl yaşayan ceylanların ağırlıkları 17-30 kg ve boyları da 115-150 cm kadardır.

Erkek ceylanlar boynuzludur. Daha çok çöllerin kenarlarında ve steplerde yaşarlar. Vadi tabanlarından ve nehir kenarlarından hoşlanmazlar. İhtiyaçları olan nemin çoğunu besinlerinden sağlarlar. Susuzluğa dayanıklıdır.

Ceylanın ana vatanı Kuzey Afrika'dır. Bazı Batı Asya bozkırlarında da bulunur. Çoklukla sürüler halinde yaşarlar. Erkek, dişi ve yavrudan meydana gelen topluluklar halinde yaşadıkları da görülür.

Sıcakkanlı her canlı, ısı kontrolü için birçok mekanizmaya sahiptir. Afrika'nın hızlı koşan ceylanı sık sık düşmanlarından kaçmak için koşmak zorunda kalır. Bu sürat koşusu ceylanın vücut ısını yükseltir. Fakat ceylanın hayatta kalabilmesi için beyninin vücudundan daha serin tutulması gerekir. Ceylan, beynini serin tutmak için başının sağ tarafında kendine has bir soğutma sistemine sahiptir. Ceylanların ve benzer hayvanların soluk alma kanallarının ardında uzanan büyük kan birikintilerinin içerisinde yayılan yüzlerce küçük atardamar vardır. Soluklanmış hava burna ait bu gölcüğü soğutur. Bu yüzden küçük atardamarların içerisinde geçen kan soğumuş olur. Sonra küçük atardamarlar kanı beyne taşıyan tek bir kan damarı içerisinde bir araya gelir. Ceylan, günümüzde soyu tükenme tehlikesi olan türler arasındadır.

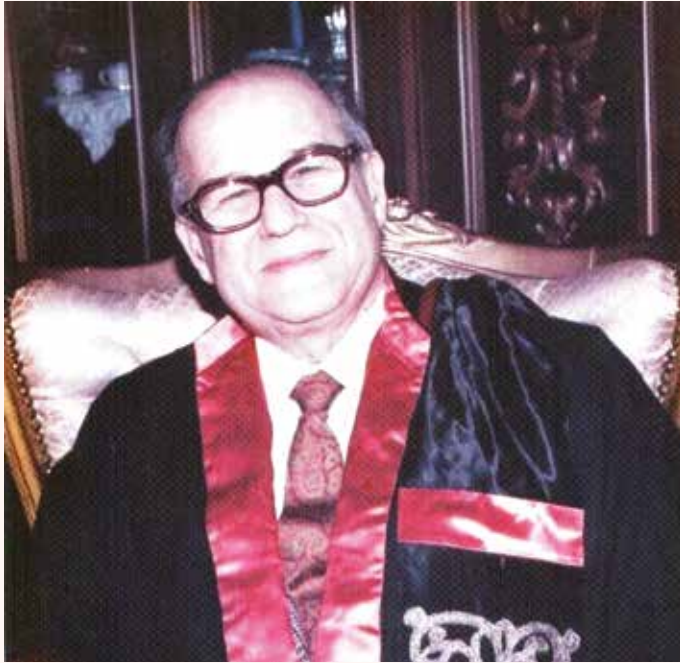

Ejder TOPAL
Kahramanmaraş E Tipi Kapalı ve
Açık CİK, Öğretmen

Değerli Şahsiyetler

Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer

Cumhuriyet tarihimizin önde gelen hukukçusu, sosyal bilimcisi, akademisyen, hocaların hocası; hayatını ilme, hukuka ve hizmete adanmış, binlerce öğrenci ve hoca yetiştiren her övgüyü fazlasıyla hak eden Türk hukuk ve ilim insanı.

Sulhi Dönmezer, 1949 yılında profesör olmuş, 1957 yılında Ordinaryüs Profesörlüğe terfi etmiştir. 1953 yılında Hukuk Fakültesi dekanlığına seçilmiş, İstanbul Hukuk Fakültesini uzun süre üniversite senatosunda ve üniversiteler arası kurulda temsil etmiştir. Dönmezer, 1943 yılında İstanbul Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku ve Kriminoloji Enstitüsünün kurulması çalışmalarına katılmış, bu hususta görevli komisyonun raportörlüğünü yapmıştır. 1955 yılında aynı enstitünün müdürlüğüne seçilmiş ve bir yıllık süre hariç bu araştırma merkezinin 1985 yılına kadar başında bulunmuştur. Bu enstitünün rektörlüğe bağlı bir yüksekokul olmasından sonra da bir süre sosyoloji dersini okutmuştur. 1961 yılında İstanbul İktisadî ve Ticarî Bilimler Akademisinde sosyoloji dersini okutmaya başlamış ve bu görevi 1980 yılına kadar sürdürmüştür. Aynı akademiye bağlı Gazetecilik Yüksek Okulunda basın hukuku, sosyoloji, ceza hukuku derslerini okutmuştur. Enstitü ve araştırma merkezinin Dönmezer'in müdürlüğünde en parlak dönemini yaşadığını, yayınlanan araştırma sonuçları, eserler,

Hayatı ve İlmî Faaliyetleri

Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer 10 Şubat 1918 tarihinde İstanbul'da doğmuştur. Babası istihkâm binbaşı öğretmeni Cemal Dönmezer ve annesi Fatma Hanım'dır. Tam adı Osman Sulhi Dönmezer'dir. Çocukluğunu ve gençlik yıllarını İstanbul'da yaşamıştır. İlköğrenimi tamamladıktan sonra İstanbul Erkek Lisesine başlayan Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer 1934-1935 ders yılında İstanbul Erkek Lisesinden birincilikle mezun olmuştur. Yükseköğrenimi için İstanbul Hukuk Fakültesine başlamış ve 1937-1938 eğitim-öğretim yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden yine birincilikle mezun olmuştur. Mezuniyetinin hemen akabinde Ceza Hukuku Kürsüsü asistanı olarak atanmış, 1941 yılında pekiyi derece ile Hukuk Doktoru unvanını almış ve 1942 yılında Ceza Hukuku doçentlik unvanı almıştır.

1946-1948 yıllarında ziyaretçi öğretim üyesi olarak Amerika'nın Illinois Üniversitesine gönderilmiş ve meşhur Prof. Donald Taft ile birlikte çalışarak Kriminoloji dalında uzmanlık kazanmıştır.

“

**Sulhi Dönmezer,
İstanbul Hukuk
Fakültesinde 1955
yılından 1985 yılına
kadar Ceza Hukuku
ve Ceza Usul
Hukuku kürsüsü
direktörlüğünü
yapmıştır.**

tertiplenen sempozyumlar, yıllık tartışmalı konferanslar ve milletlerarası toplantılarla dünya ilim âleminde itibarlı bir kurum niteliğini kazandığını belirtmek gerekir. Dönmezer, İstanbul Hukuk Fakültesinde 1955 yılından 1985 yılına kadar Ceza Hukuku ve Ceza Usul Hukuku kürsüsü direktörlüğünü ve Yüksek Öğretim Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra Ana Bilim Dalı Başkanlığını ve Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Bölüm Başkanlığını yapmıştır. Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde ceza hukuku genel ve özel hükümler, kriminoloji ve ceza muhakemeleri usulü derslerini, İktisat Fakültesine bağlı Gazetecilik Enstitüsünde basın hukuku derslerini okutmuştur.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde 47 yıl hizmet verdikten sonra 1985 yılında yaş haddi sebebiyle resmi olarak emekli olan Dönmezer, emekliliğinden sonra da eğitim-öğretim hocalığına devam etmiştir. 1995 yılına kadar İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde kriminoloji, Siyasal Bilgiler Fakültesinde toplumbilim ve Türkiye'nin sosyal bünyesi derslerini vermiştir.

Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi ve Yargı Yüksekokulu ile İstanbul İktisadi ve Ticari Bilimler Akademisi, Marmara Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi, Galatasaray Üniversitesi ve Kadir Has Üniversitesinde de derslere girmiştir. Yurt dışında da Fransa, Hollanda, Portekiz, ABD, İran, Pakistan'da çeşitli üniversitelerde dersler ve konferanslar vermiştir.

Uzmanlık ve Komisyon Faaliyetleri

Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer, 1975-1980 yılları arasında Avrupa Konseyi Kriminolojik Bilimler Konseyi üyeliğine seçilmiştir. 1988-1994 yılları arasında Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulu üyeliği de yapan Ord. Prof. Dr. Dönmezer, 1988 yılında Atatürk Dil ve Kültür Merkezine bağlı Atatürk Araştırma Merkezi üyeliğinde bulunmuştur.

Devlet tarafından teşkil edilen uzmanlık komisyonlarında yerine getirdiği birçok faaliyetleri olmuştur. Dönmezer hukuk metinlerini hazırlamak veya geliştirmek maksadıyla kurulan bu komisyonların raportörlüğünü ve çoğunun başkanlığını yapmıştır. Bu hususta bir iki misal vermek gerekirse şunlara işaret edilebilir: Dönmezer 1950 yılında "antidemokratik kanunları ayıklamak" maksadıyla kurulan bakanlıklar arası komisyonun raportörlüğünü yapmıştır.

Basın Kanunu'nun hazırlanması ve geliştirilmesi amacıyla muhtelif tarihlerde kurulmuş komisyonların başkanlığını yapmıştır. Ceza kanunlarını tâdil komisyonlarında bulunmuştur. 1961 Anayasa tasarısını hazırlayan İstanbul Komisyonunu kurmuş, basın ve ceza hukukuna ait hükümlerin hazırlanmasıyla görevlendirdiği komisyonun başkanlığını yapmıştır. 1951 ve 1961 Af Kanunlarını hazırlayan komisyonların raportörlüğü görevini üstlenmiştir.

Dönmezer, emekliliğinden sonra da eğitim-öğretim hocalığına devam etmiştir. 1995 yılına kadar İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde ders vermiştir.

Değerli Şahsiyetler

1950-1957 tarihleri arasında mevzuatı geliştirmek maksadıyla kurulan bütün komisyonlarda yer almıştır. 1982 Anayasası hakkında İstanbul Hukuk Fakültesinin görüşlerini hazırlayan komisyona başkanlık etmiştir. 1982 Anayasasının hükümlerini Basın Kanunu'na yansıtmakla görevlendirilen bakanlıklar arası komisyona katılmıştır. 1985 yılında Yeni Türk Ceza Kanunu Ön Tasarısını hazırlamakla Adalet Bakanlığınca görevlendirilen büyük komisyonun başkanlığına seçilmiş ve bu komisyon tarafından aralıklarla yapılan çalışmalar sonucu hazırlanan "Türk Ceza Kanunu 1997 Ön Tasarısı", Bakanlar Kurulunca "Türk Ceza Kanunu Tasarısı" olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderilmiştir.

“

Dönmezer, muhtelif tarihlerde Amerika, Kanada, Fransa, Hollanda, İran, Pakistan üniversitelerinde konferanslar vermiştir. "Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulu" üyeliği yapmıştır.

Dönmezer, Milletlerarası Kriminoloji Derneği İdare Kurulu üyeliğine, Milletlerarası Sosyoloji Derneği üyeliğine, Monaco Adli Tıp Komisyonu üyeliğine seçilmiştir. Avrupa Konseyi Bilimsel Kriminolojik Konsey üyeliğine, konseyin yetkili organınca seçilmiş ve 1975-1980 yılları arasında bu görevi yerine getirmiştir. Avrupa Konseyince "Polis ve Suçun Önlenmesi" konulu milletlerarası konferansı tertiplemekle görevlendirilmiş ve bu konferansa başkanlık etmiştir. Dönmezer'in ayrıca davet olduğu çok sayıda milletlerarası kolokyum ve sempozyum vardır. Bu toplantılarda başkanlık görevini de yerine getirmiştir.

Merhum Dönmezer bilimsel çalışmalarını, öğretim faaliyetlerini, devlete verdiği istişare görevlerini, milletlerarası alandaki etkinliklerini, yayın faaliyetlerini eksilmeyen bir enerji ile yaşamının son dönemlerine kadar sürdürmüştür. Vefatından sonra da eserleri halen birçok üniversitemizin Hukuk Fakültelerinde faydalanılmaktadır.

Merhum Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer, Uluslararası Ceza Hukuku Derneği ile Türk Ceza Hukukçularını bir araya getiren, birbirleri ile tanıştıran bu anlamda önemli adımlar atan; saygın, değerli, lider bir hukukçudur. Türk Ceza Hukuku hayatına yeni bir soluk getirmek amacıyla ilk olarak 28 Nisan 2000 tarihinde Galatasaray Üniversitesinde yapılan daha sonra "Türk Ceza Hukuku Derneği" adı altında somutlaşan çalışmaların başlangıcını teşkil eden toplantıya ve derneğin kuruluşundan sonra düzenlenen sayısız toplantılara da başkanlık etmiş ve üye sayısının 100'ü aşmasını sağlamıştır.

Saygınlığı

Dönmezer hocamıza, ilmi faaliyetleri ve yayınladığı eserleriyle İstanbul Üniversitesi tarafından "hukuk" dalında, Marmara Üniversitesi tarafından "toplum bilim" dalında "Fahri Doktor" unvanı verilmiştir. Aydınlar Ocağı tarafından da İstanbul Üniversitesinde düzenlenen törenle "Şeyhül Müderrisin" (Hocaların Hocası) unvanı verilmiştir. Yurtdışı ve yurt dışında birçok çalışmanın, heyetin ve komisyonun başkanlığı veya üyeliği verilmiştir. Devletimiz ve necip milletimiz

de yapmış olduğu çok değerli hizmetleri için hocamızın her fırsatta, her platformda hakkını vermiş, hizmetlerini minnetle yâd etmiştir. Adalet Bakanlığı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer İstanbul Eğitim Merkezi, onun ismini taşımaktadır. İlmi çalışmalarda adına paneller ve etkinlikler düzenlenmektedir. Yetiştirmiş olduğu ilim insanları, devlet adamları ve hukukçular onun öğrencisi olmaktan gurur duyduklarını, övündüklerini, onun düşüncesi ve kanaatlerini benimsediklerini belirtmektedirler.

Türk Ceza Hukuku'nun ülkemizdeki kurucularından olan ve binlerce hukukçu yetiştiren Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer 3 Ağustos 2004 tarihinde 86 yaşında vefat etti. Dönmezer, 5 Ağustos'ta devlet töreni ile İstanbul Edirnekapı Şehitliği'nde toprağa verildi.

Eserleri

Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer'in, Prof. Dr. Sahir Erman ile birlikte hazırladıkları "Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku" başlığını taşıyan üç ciltlik eseri Türk hukuk tarihinde önemli bir yere sahiptir. "Şahıs ve Mal Aleyhine İşlenen Cürümler", "Genel Adap ve Aile Düzeni Aleyhine İşlenen

Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer Eğitim Merkezi

Cürümler", "Genel Ceza Hukuku Dersleri", "Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri", "Ceza Hukuku Meseleleri", "Ceza Usul Hukuku Meseleleri", "Kriminoloji", "Basın Hukuku", "Sosyoloji" diğer eserleridir. Sulhi Dönmezer imzasını taşıyan ceza hukuku alanındaki kitapların sayısı 100 civarındadır. İstanbul Hukuk Fakültesi Mecmuasında, Baro Dergisi'nde, Adalet Dergisi'nde, diğer yerli ve yabancı hukuk mecmualarında, kolektif eserlerde Fransızca, İngilizce ve Türkçe olarak yayınlanmış yüzlerce inceleme, araştırma ve makalesi bulunmaktadır. Dönmezer 1938 yılından itibaren günlük gazetelerde, güncel konular üzerinde hukuki ve sosyal meselelerde düşünce, analiz, sentez ve değerlendirmeleri yayınlamıştır.

Hocamızı; saygı, rahmet ve minnetle yâd ediyoruz. Toprağı bol, kabri nur olsun.

Kaynaklar: 1. <https://www.hukukihaber.net> 2. <https://hukukbook.com> 3. www.adaletyayinevi.com.tr 4. <https://www.tchd.org.tr>

“

Hocamızın hizmetlerini her fırsatta minnetle yad ediyoruz. Adalet Bakanlığı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer İstanbul Eğitim Merkezi, onun ismini taşımaktadır.

Abdullah KAYA
Nazilli E Tipi Kapalı ve Açık CİK,
Öğretmen

Sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa

Dünya tarihinin en önemli yüzyıllarından olan 17. yüzyıl büyük değişimlerin ve gelişimlerin yaşandığı bir yüzyıldı. Rönesans ile aydınlanan Avrupa, coğrafi keşiflerle zenginleşmiş ve bu zenginlikle silah üretiminde ilerleme sağlamıştı. Bu yüzyılda hâlâ dünyanın en büyük devletlerinden biri olan Osmanlı İmparatorluğu maalesef yaşanan ilerlemeye tam olarak ayak uyduramamıştı. Anadolu'da yer yer çıkan isyanlar, yeniçeri ve tımar sisteminde yaşanan aksaklıklar, doğu sınırında İran ile yaşanan çatışmalar devletin ilerlemesini engellemekteydi. İşte böyle bir durumda yeniçeri ocağına asker olarak kaydolun ve cesareti, askeri dehası ve sert mizacı ile yüklendiği tüm görevlerini başarıyla yerine getirerek sadrazamlığa yükselen Kemankeş Kara Mustafa Paşa ıslahat hareketlerini başlatan devlet adamlarımızdan biri olarak tarihimizdeki yerini almış oluyordu. Peki, tarihimizde önemli bir yeri olan Sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa kimdir?

“

Kemankeş Kara Mustafa Paşa, devletin en zorlu yıllarında 5 yıl görev yaptı. Kaynaklarda cesur, hayırsever ve sert mizaçlı yapısı ile tasvir edilir. Cami, çeşme, hamam ve mektep yaptırmıştır. Hayırsever yapısı birçok kaynakta ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

Avlonya'da doğan Mustafa Paşa toprak sahibi bir babanın oğlu idi. Bir süre sonra İstanbul'a gelerek yeniçeri ocağına yazıldı. Ok atmadaki mahareti sebebiyle kemankeş unvanını alan Kemankeş Kara Mustafa Paşa yeniçeri ocağında sırasıyla çorbacı, kul kethüdası, sekbanbaşı ve yeniçeri ağası oldu. Yeniçeri ocağında en alt görevden en üst görev ve hızlı bir yükselme göstererek Kaptan-ı Derya görevine getirildi. Keskin zekâsı ve teşkilatçı yapısı ile devrin devlet adamlarından sıyrılan Kemankeş Kara Mustafa Paşa, Sultan IV. Murad döneminde Bağdat Seferi'ne katıldı. Bu sefer sırasında büyük kahramanlıklar gösteren Kemankeş Kara Mustafa Paşa, sefer sırasında sadrazam olan Tayyar Mehmet Paşa'nın şehit olması nedeniyle sadrazamlık makamına getirildi.

Bağdat Seferi'nde sadaret makamına getirilen Mustafa Paşa, Bağdat'ın fethinden sonra üç ay boyunca Bağdat'ta kalarak Safeviler ile barış antlaşması çalışmalarını yürüttü. Başarılı bir barış antlaşması imzalayarak İstanbul'a geldi. Bizzat padişah ve halk tarafından büyük teveccühle karşılanan Kemankeş Kara Mustafa Paşa ara vermeden çalışmalarına başladı. Sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa İstanbul Galata'da çıkan büyük bir yangına müdahale çalışmalarını bizzat koordine etmiş en önde yangın söndürme çalışmalarına katılmıştı. Bu esnada yüzünün bir kısmı yanmış ve üç ay boyunca tedavi

görmüş, görevini yürütememişti. İyileşmesinin ardından görevinin başına dönen sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa Venediklilerin Osmanlı'ya ödemediği vergi borçlarını tek tek ödetti. Birkaç yılda Rusların işgal ettiği Azak Kalesi'ni Ruslardan geri alarak Osmanlı topraklarına kattı. Lehistan ile yapılan barış antlaşması yenilenerek bu ülke ile ilişkiler düzeltildi. Avusturya, Fransa ve İngiltere ile görüşmeler gerçekleştirilerek ülke ilişkileri geliştirildi.

Tarihler 1640'ı gösterdiğinde Osmanlı İmparatorluğu üç kıta yedi iklimde hüküm süren, dünyanın en büyük devletlerinden biriydi. Dış işlerde her şey yerli yerinde görünüyordu ama iç yönetimde işler istenilen seviyede değildi. Ülke toprakları inanılmaz derecede büyümüş ve bazı bölgelerde otorite sorunları yaşanmaya başlamıştı. Bu dönemin en önemli sorunlarından biri asker sayısının oldukça fazla olması idi. Asker alım işlerinde yapılan usulsüzlükler nedeniyle gerçekte asker olmayan birçok vatandaş devletten maaş almaktaydı. Bu da Osmanlı İmparatorluğu'na maaş ödemelerinde sıkıntı yaratıyor ve bazen ayarı düşük paradan maaşlar dağıtılıyordu. Bu durum alım gücünün düşmesine neden oluyor ve ülke topraklarında halk arasında hoşnutsuzluklar yaratıyordu. Mustafa Paşa ilk bu duruma el attı. Paranın ayarında gerekli düzenlemeleri yaptı.

Sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa yeniçeri ve sipahi sayısının oldukça fazla olduğunu görmüştü. Bunun için gerekli düzenlemeleri yaparak asker sayısını üçte bir indirdi. Bu durum maaş giderlerinde hazineye bir rahatlama getirdi. Eyaletlerde vergi işlemlerine büyük yenilikler getirerek vergi alım işlerini düzene soktu. Böylece eyaletlerden alınan

vergilerde büyük artışlar sağlandı. Tezkire usulünü kaldırarak devlet gelir ve giderlerinde düzen kurulmasını sağladı. Paranın ayarında yapılan düzenlemeler halka olumlu şekilde yansdı. Bu dönemde ürünlerin fiyatlandırılmasında gerekli düzenlemeler yapıldı. Bu düzenlemeler sayesinde Osmanlı topraklarında ürünlere ulaşmadaki problemler çözüldü ve Osmanlı pazarlarında ürünler bollaşarak ucuzladı. Sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa'nın bu faaliyetleri neticesinde hazinenin gelir ve gideri denk hale geldi. Devlet ekonomik alanda büyük bir tasarruf sağladı. Bu olumlu çalışmalar daha sonra Osmanlı Devleti'nde denk bütçe yapan Tarhuncu Ahmed Paşa'nın çalışmalarına örnek teşkil etti.

Kara Mustafa Paşa'nın bu çalışmalarını olumlu karşılayanlar kadar olumsuz karşılayanlar da oldu. Devletin getirdiği yeni vergilerin olmasını istemeyenlerle eski düzene dönmek isteyenler Sadrazam'a karşı ilk isyan bayrağını açtı. Sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa'nın taşradaki vezirlerden tuğra çekme hakkını kaldırması bazı vezirlerce tepki ile karşılandı. Erzurum Beylerbeyi Nasuh Hüseyin Paşa duruma tepki göstererek "Tuğrakeşlik bana mirastır." deyip isyan etti. İsyanı bastırıldı. Ama Sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa için artık zor bir dönem başlamıştı.

Sadrazam Mustafa Paşa karşısında onu tasvip etmeyen ve çalışmalarını sert şekilde eleştiren Padişah İbrahim'in akıl hocası Cinci Hüseyin Efendi'yi buldu. Paşa'nın ayrıca çok sert bir mizacı vardı. Bu sert mizacı bazı durumlarda padişah ile karşı karşıya kalmalarına neden olmuştu. Bir gün divanda, harem odun ihtiyacının karşılanması için çağırılması üzerine "Böyle basit işler için veziriazam divandan kaldırılmaz." diye tepki göstermiş ve bu durum padişahın hiç hoşuna gitmemişti. Hüseyin Efendi'nin kışkırtmaları da bunun üzerine eklenince Padişah, Sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa'ya karşı soğumuştur. Rakipleri arasında iyice yalnızlaşan Sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa yeniçerileri kışkırtma suçlaması ile görevden azledildi ve idam edildi.

Islahatçı yapısı, oldukça sert mizacı ve Devlet-i Aliye'ye üstün hizmetleri ile tarihimizdeki yerini aldı. Yeniçeri ocağına er olarak girerek devletin en üst tabakası olan sadrazamlığa yükselen Kemankeş Kara Mustafa Paşa devletin en zorlu yıllarında 5 yıl görev yaptı. Kaynaklarda cesur, hayırsever ve sert mizaçlı yapısı ile tasvir edilen Sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa görev süresi boyunca birçok cami, çeşme, hamam ve mektep yaptırmıştır. Hayırsever yapısı birçok kaynakta ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

Kaynak: Diyanet İslam Ansiklopedisi

“

Bağdat Seferi'nde sadaret makamına getirilen Mustafa Paşa, Bağdat'ın fethinden sonra üç ay boyunca Bağdat'ta kalarak Safeviler ile barış antlaşması çalışmalarını yürüttü. Başarılı bir barış antlaşması imzalayarak İstanbul'a geldi.

Sedat ERDOĞDU
Kartal H Tipi Kapalı CİK,
2. Müdür

BİRİNCİ DÜNYA HARBI

Şifrede tam bir “tehdit” vardı. Grup Kumandanlığına gelen telgrafta silâh kullanma emrinin hemen geri alınması, mütarekenin (ateşkes) tatbikinde zorlukların (ateşkes) tatbikinde zorlukların çıktığı fakat bu zorlukların kabul ettiren şeyin gaflet değil, “katî mağlubiyetimiz” olduğu bildirilmekte ve siyâsî teşebbüslerde bulunulduğu da ilâve edilmekteydi. Telgrafta; “Grubun kaldırılması, karargâha Dördüncü Ordu Karargâhı unvanı verilmesi muvafık görüldüğü fakat vazife başında bulunanların bundan

kaçınmayacaklarına güvenildiği” de bildirilmekteydi. Mustafa Kemal’in 7.11.1918 tarihli cevabında şunlar yazılıydı:

“İskenderun’a çıkacaklara ateşle karşı konulması hakkındaki emrimin maddesi şudur: İngilizlerin muhtelif bahanelerle yedinci ordu kıtalarını müşkül vaziyete sokmak istediklerini anlıyorum. Buna meydan vermemek üzere Üçüncü Kolordu’dan İskenderun’a kuvvet çıkarılmasını, Yirminci Kolordu için beşinci maddede zikrolunan harekât nihayet

buluncaya kadar icap ederse ateşle men edecektir. Bu harekât nihayet bulmuş olduğundan silâh kullanma hakkındaki emrin de tatbik edilmesine lüzum kalmamıştır.” Telgrafta Mustafa Kemal Paşa, siyâsî teşebbüslerde bulunulduğu fıkrası ile hemen hemen alay ediyordu sanki:

“Mazhar-ı eltaf-ı süphâniyye olmanızı tazarru ederim.” dedi. Karargâhtaki görevine devam etmesi fıkrasına da şu kâhince cevabı verdi:

“Cephedeki hareketlerin tara-

fımdan ifasında izhar buyurulan emniyetin samimiyetine şüphe etmem. Bu samimiyet ve teveccühe itimadımın derecesi, memleketin kurtulması için uhde-i âcizane-me muhavvel vazifelerin tatbik-i fiiliyatında sübut bulacaktır.” Devletinin durumu hakkındaki ihtarları aynı telgrafta şöyle karşılamıştı: “Bugünkü vaziyetin nezaketini bütün mahiyeti ile takdir edebileceğimde tereddüt etmeniz kadar beni müteessir edecek bir şey olamaz. Vazife yaparken yalnız memleket selâmetini hedef edinen icraatımın ve bunun lüzum gösterdiği ricalarımın su-i telâkkiye uğramamasını rica ederim.” Mustafa Kemal’in sezindiği tehlikelerde nasıl doğru gördüğü hemen meydana çıkmıştı. İşte o şifreleşmeler nihayet Mustafa Kemal Paşa’nın; “Mütareke ahkâmına uymayacağım, kendi karakterime uyanı yapacağım!” şifresi ile son bulmuştu. Mustafa Kemal Paşa 7-8 Kasım 1918 günü son şifresini yazdırmak için emir subayını çağırdı: “Yaz çocuk!” dedi. Odada genç subaylar da vardı. Mustafa Kemal Paşa o şifreyi yazdırırken elini sarı saçları arasında dolaştırdı. Ali Fuat Bey ve Altay Bey’e bakarak onların duygularını anlamak istiyordu. Şifrenin bir bölümü şöyleydi: “Eğer böyle olursa ileride bütün Anadolu işgal edilecektir. İzmir dâhil işgal altına alınacaktır. Hatta hükümetleri bile İngiltere tayin edecektir.” Mustafa Kemal Paşa bu şifreyi yazdırırken yüz hatları gerildi. Ali Fuat ile Altay Bey yerlerinden kıpırdamıyorlardı. Çünkü bu bir isyan şifresi idi. Padişah’a ve Düvel-i Muazzama’ya kafa tutuluyordu. Mustafa Kemal Paşa’nın sert sesi karargâh odasının duvarlarında yankılanıyordu. Mustafa Kemal Paşa o sert ifadeleri kullandıkça genç subayların yüzlerinde memnuniyet ifadeleri okunuyordu. Mustafa Kemal Paşa şifrenin her satırını yazdırırken sanki yeniden hayat bulur gibiydi. Mustafa Kemal Paşa duruyor, şifre subayına “oku çocuk!” diyor ve

sonra devam ediyordu yazdırma-ya. Ve işte o tarihi andaki “tarihi şifrenin” son satırları: “İçtihatlarıma (inanma esaslarıma) uymayan hususlarda memleketin selameti için nefsimi alıkoymaya muktedir değilim. Kendi karakterime uyanı yapacağım.” Adana’daki karargâhında teslimiyeti kabul etmediğini, İskenderun’a çıkacak düşman kuvvetlerine ateş açılması için ordusuna emir verdiğini 7 Kasım 1918 günü Sadrazamlığa bildiriyordu Mustafa Kemal Paşa. Nihayet olan olmuş, Sadrazam Ahmet İzzet Paşa’dan son şifre gelmişti. Bu şifrede, Mustafa Kemal Paşa’nın emrindeki Yıldırım Orduları Grubu’nun lağvedildiği (ortadan kaldırıldığı) bildirilmekte ve kendisi İstanbul’a çağrılmaktaydı. 8.11.1918 tarihli bir telgrafi ile İzzet Paşa şunları bildirmekteydi: “Bugün Britanya Hükümeti tarafından aldığı emir üzerine Visamiral Galtrop İskenderun şehrini, General Allenby tarafından bildirilecek müddet içinde teslimini talep etmiş ve kabul olunmazsa generalin şehri cebren işgal edeceğini bildirmiştir. Bu bapta mütarekenamenin yedinci, onuncu, on birinci maddelerine göre şehrin teslim teklifine hakkı ve salahiyeti olduğu ve harbe devam etmekten mutlak surette âciz bulunduğumuza göre güç hâl ile akdettiğimiz mütarekenin İskenderun şehri için feshedilebileceği, onun için teklifin kabul edilmesinin zaruri olduğu ilâve edilmektedir.” Telgrafta Mustafa Kemal’i sinirlendiren, İskenderun Limanı’ndan ve Halep şosesinden istifade edebilecekleri teklif edilmiş iken böyle dehşetli bir cevap karşısında sadrazama mütareke defterindeki son şahsî cevabı şu olmuştu: “İskenderun Limanı’ndan ve Halep şosesinden istifade etmeleri hakkında İtilâf devletlerinin ilk müracaatlarına tarafımızdan sert ve soğuk cevap verilmiş olduğu telâkkisinin sebebi anlaşılmamıştır. Bilâkis oradaki kumandanımızın

İngilizlere cevapları çok nazikâne olmuştur. İngilizlerin “dehşetli” bulduğunuz en son müracaatlarının sebeplerini başka yerde aramak lâzımdır ve tedricen bütün memleketimizi istilâ etmeye kadar varacak olan böyle dehşetli müracaatların tekrarlanacağına şüphe olmadığından, asıl sebeplerin muhakeme edilmesi lüzumunu arz etmeği vazife addederim. İngilizlerle anlaşılan mütarekenin imza altındaki şekli devletin sıyanet ve selâmetini muhafaza eder mahiyette değildir. Bu mütareke maddelerinin, niyet ve tuzaklarını bir an evvel tespit etmek lâzımdır. Yoksa İngilizlerin tekliflerine bugüne kadar olduğu gibi mukabele edilmekte devam olunursa şimdi Kilis-Payas hattına kadar olan araziye isteyen İngilizlerin yarın Toros’a kadar olan Kilikya mıntikasını ve daha sonra Konya-İzmir hattının işgali gibi tekliflerin birbirini takip edeceği ve ordumuzun kendileri tarafından sevk ve idare hatta vükelâmızın Britanya hükümeti tarafından intihap edilmesi gibi teklifler karşısında kalmaklığımız ihtimalden uzak değildir! Acımız ve zaafımız derecesini pekiyi bilirim. Bununla beraber devletin yapmaya mecbur olduğu fedakârlığın derecesini de tayin ve tahdit etmek lâzım geleceği kanaatini muhafaza ederim. Yoksa Almanya ile ittifak hâlinde sonuna kadar harbe devam edilerek büsbütün bozguna uğradığımızı göre İngilizler’in elde etmek istediklerini onlara kendi yardımımızla bahşetmek tarihte Osmanlılık için bilhassa bugünkü hükümet için pek kara bir sayfa vücuda getirir. Vatanın âkibeti ile endişeli olmaksızın mütevellit ve samimî olduğuna şüphe edilmemek lâzım gelen iş bu mütalâalarının münakaşa mahiyetinde telâkki edilmemesini rica ederim. Bilhassa sizce yakından malûm olmuştur ki, acizleri her ne hâl ve her ne vasıfta bulunursam bulunayım doğru olduğuna kani bulduğum ve icap edenlere bildirilmesini memleket selâmeti icabı saydığım içtihatlarıma bağlı kalmaktan nefsimi menetmeğe muktedir değilim.”

Samet YURTTAŞ
Edirne Kapalı CİK,
Öğretmen

Eğitime Adanmış Bir Hayat

Hasan Ali Yücel, Cumhuriyet Dönemi'nde kültür, eğitim ve sanat alanında yaptığı atılımlar ve yeniliklerle adından bahsettirmeyi başaran eğitimci ve siyaset adamıdır. Yedi yıl boyunca Millî Eğitim Bakanlığı yapan Hasan Ali Yücel klasikleşen birçok eserin tercümesini yapmış ve Köy Enstitüleri'nin açılmasına da öncülük etmiştir.

17 Aralık 1897'de İstanbul'da doğan Hasan Ali Yücel'in babası Ali Rıza Bey, annesi Neyire Hanım'dır. Soyu, baba tarafından Giresun'un Görele ilçesinin Daylı köyünden Ömer Efendi'ye, anne tarafından ise III. Selim döneminde yaşamış Kaptan İsmail Tosun Ağa'ya kadar uzanır. Çocukluk yılları Mevlevî kültürünün ve geleneklerinin etkin olduğu bir toplumsal çevrede geçmiştir. Musiki üstadı Mehmed Celaleddin Dede Efendi'nin yanında müzik eğitimi görmüştür.

Eğitim ve Meslek Hayatı

Eğitim hayatı henüz dört yaşındayken Laleli'deki Yolgeçen Mektebinde başladı. Ardından Taş Mektep'e kaydı yaptırıldı. 1906 yılında girdiği Mekteb-i Osmaniye'yi 1911'de üstün bir başarı ile tamamladı. Mekteb-i Osmaniye'den sonra Vefa İdadisine gitti. İlk yazısı "İntikam Olsun" adlı eserini burada

“

Paris'te bir süre görev yapan Yücel, Fransız Edebiyatı ve Kültürü üzerine araştırmalar yaptı. 1930 yılında Türkiye'ye dönen Hasan Ali Yücel, Maarif Vekaleti tarafından 3 ay süren yurt gezisi esnasında Mustafa Kemal'e danışmanlık yapması için görevlendirildi.

yazdı. Darülmualimin-i Aliye’de (Yüksek Öğretmen Okulu) okurken Ahmet Hamdi Tanpınar ve Yahya Kemal gibi şairlerle tanışma fırsatı buldu. Darülmualimin-i Aliye’den mezun olduktan sonra 19 Aralık 1922’de İzmir Erkek Muallimin Mektebinde Türkçe öğretmeni olarak göreve başladı. Ardından Kuleli Askerî Lisesinde edebiyat öğretmenliği ve İstanbul Erkek Lisesinde felsefe öğretmenliği yaptı. 1927 yılında Mıntıka Müfettişi olarak İstanbul Maarif Emirliğinde göreve başladı. 1929 yılında terfi alarak İkinci Sınıf Maarif Müfettişi-i Umumiliği görevine getirildi. Paris’te de bir süre görev yapan Yücel, Fransız Edebiyatı ve Kültürü üzerine araştırmalar yaptı. 1930 yılında Türkiye’ye dönen Hasan Ali Yücel, Maarif Vekaleti tarafından 3 Mart 1931’e kadar yaklaşık 3 ay süren yurt gezisi esnasında Mustafa Kemal’e danışmanlık yapması için görevlendirildi. Bu seyahat esnasında Mustafa Kemal ile eğitim, dilde sadeleşme, dil birliği vb. konular üzerine konuşma imkânı buldu.

Köy Enstitülerinin Açılma Süreci ve Hedefleri

Osmanlı Devleti’nin son dönemlerinden itibaren eğitimde yaşanan aksaklıklar herkes tarafından bilinmektedir. Bu aksaklıkları gidermek amacıyla birçok kez batıdan eğitimciler gelmiş ve farklı araştırmalar yapmıştır. Bir devletin ve toplumun ayakta kalmasında eğitimin önemi bilindiğinden Cumhuriyet Dönemi’nde de eğitime verilen önem devam etmiştir. Bu kapsamda 1924’te ABD’den John Dewey Türkiye’ye davet edilerek kendisinden Türk Eğitim Sistemi’ne yönelik rapor hazırlaması istenmiştir. Hazırlanan bu raporda daha çok sosyal hayatta işe yarayacak pratik bilgilerin öğretilmesi ve yaparak yaşayarak öğrenmeye dair malumatlara yer verilmiştir. Dewey’in hazırlamış olduğu rapor doğrultusunda 17 Nisan 1940’ta çıkarılan 3803 sayılı yasa ile Köy Enstitülerinin kurulmasına karar verilmiştir. Hasan Ali Yücel TBMM’de yaptığı konuşmada Köy Enstitülerinin diğer projelerden farkını şöyle açıklar: “Biz bu kurumlara, Köy Öğretmen Okulu demedik. Çünkü önceden bu isimde kuruluşlar vardı. Bunları ona bağlamak istemedik. Enstitü kelimesini biz Avrupalıların telaffuz ettiği şekliyle aldık ve buna alıştık. Biz Köy Enstitülerini sadece içinde kuru bilgiye dayalı eğitim yapılan kurumlar olarak düşünmedik. İçinde ziraat sanatları, dericilik, basit marangozluk gibi uygulamalı birtakım faaliyetler bulunduğu için okul adıyla anmadık. Enstitü diye adlandırmayı uygun gördük.”

“

Biz Köy Enstitülerini sadece içinde kuru bilgiye dayalı eğitim yapılan kurumlar olarak düşünmedik. İçinde ziraat sanatları, dericilik, basit marangozluk gibi uygulamalı birtakım faaliyetler bulunduğu için okul adıyla anmadık. Enstitü diye adlandırmayı uygun gördük.”

Köy Enstitülerinde öğretmen adayları iş içinde çalışarak hem barınaklarını, dersliklerini ve diğer gereksinimlerini karşılayacak yerleri yapmışlar hem de tarım çalışmaları yaparak köy için gerekli olan beceriyi kazanmışlardır.

Köy Enstitüleri ile ulaşılmak istenen hedefler şunlardı:

1. Halkın eğitim düzeyini yükseltmek
2. İnkıpların halk tarafından benimsenmesini sağlamak
3. Halkın ekonomik, kültürel ve sosyal yaşama aktif olarak katılmasını sağlamak
4. Halkı sahip olduğu birtakım haklar konusunda bilinçlendirmek

Deniz ÖZYÖRÜK

Ceza ve Tevkifevleri Genel
Müdürlüğü Denetimli Serbestlik
Daire Başkanlığı Sosyolog

Müzik

DÖN BAK AYNA'YA!

1996 yılında müzikseverlerin karşısına çıkarak halk müziği örneklerini rock motifleriyle süsleyip kendi tarzını oluşturan, albüm satışları 1 milyonu geçen, Türkiye'de ve dünyada 2000'den fazla konser vererek Guinness rekorlar kitabına giren ve 90'lı yılların çocuklarının güneş gözlüklerini bir gün çıkarsalar diye yıllarca beklenen gruptur. Evet, "Grup Ayna"dan bahsediyoruz.

Grup beş kişiden oluşsa da daha çok Erhan Güleriyüz ve Cemil Özeren adlı solistleri ile bilinmektedir. Aslında Erhan Güleriyüz "Gari-bim" isimli albümüyle 1995 yılında müzik piyasasına girmişti ve Ayna grubu kurulmadan önce de tanınmaktadı. Cemil Özeren ise rock ağırlıklı grubuyla çalışmaktaydı. İkisinin birbirlerinin tarzlarını harmanlamalarıyla Grup Ayna'nın temelleri atılmıştır. Halk müziğini rock tarzında yorumlamaları ve şarkı sonlarında okudukları şiirleriyle çok büyük bir hayran kitlesine sahip olan grup, ilk albümünde müzik listelerinde en üst sıralara tırmanmıştır. O dönemin bütün ödülleri de toplayan Ayna, unutulmazlar arasına gireceğini ilk albümünde hissettirmiştir aslında. Klasik aşk şarkıları ve depresif melodileriyle sevilen grup aynı zamanda Boney M.'in 1978 yılında uluslararası hit şarkısı "Rasputin'i" "Dön Bak Ayna-ya" şeklinde uyarlayarak müzikal başarıya imza atmıştır.

1990'lı yılları bilenlerin mutlaka Ayna şarkılarıyla tanışıklığı vardır. Duygusal şarkılarında efkârlandıran, hareketli şarkılarında coşturan bu grup bugün eski popülerliğinde değil. Hiçbir şeyin durağan olmadığı, devamlı bir yeniliğin hâkim olduğu müzik piyasasında kimsenin 25 yıl aynı kalması da pek gerçekçi değil aslında. Grubun solistlerinden biri olan Cemil Özeren'in vefatıyla dağılma süreci yaşayan grup bilinen tarzlarından farklı bir tarza yönelerek müzik hayatlarına devam etmişlerdir. Hatta çıkarttıkları

"Yirminci Yıl" albümünde eski şarkılarını yeniden seslendiren grup hepimizin akıllarında kalan o soft şarkılarını daha rock tarzında bizlerle buluşturmuşlardır. Bu durum onların da değişimden etkilendiklerini, farklı bir tarza yönelindiklerini göstermektedir. Tabii ki bu değişim geçmişte yaptıkları işleri ve bize yaşattıkları o duygu yoğunluğunu unutturamaz çünkü 90'lı yıllarda onları tanıyan herkesin hatırasında hala o güzel şarkılar var. Unutmamak gerekir ki bazı şeyler belli bir döneme ait olmakta ve o dönemdeki müzik kültürünün kitlesine hitap etmekte.

Grup Ayna bizdendir, içimizdendir. Öyle benimsemişizdir ki onları ne zaman eski şarkılarına denk gelsek farkında olmadan eşlik ederiz onlara. Şarkıların sonundaki şiirlerini ezbere biliriz hala.

Ayna aynı zamanda hayatın da özeti gibidir aslında. Yayınladıkları kliplerde severler, âşık olurlar, kavga ederler, ayrılıp barışırlar. Bazen sitem de ederler, belki biraz da kırgınlık yaşarlar ama umut hep vardır yüreklerinde ve bize hissettirirler, mutlu olacaklardır en sonunda.

Gözlükleriyle gördüğümüz grubun şöhretten kaçmak için gözlüklerini hiç çıkarmadıklarını, gözlüklerinin şöhretten kaçmak için onlara kalkan olduğunu biliyor muydunuz? Bir dönem herkesi etkisi altına alan Ayna Grubu, 90'larda gözlüklerinle, birbirinden güzel şarkılarınızla hafızalara kazındınız. Gittiğiniz yağmurla gelin lütfen!

İsa TİYEK
Gaziantep Açık CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Tarihte Bu Ay

1 ŞUBAT

- **2020-** Brexit ile İngiltere 47 yıl önce üye olduğu AB'den resmen ayrıldı.
- **1938-** Atatürk Gemlik'te suni ipek fabrikasını açtı.

2 ŞUBAT

- **2016-** Sabancı suikastı failleri 20 yıl sonra yakalandı.

3 ŞUBAT

- **1975-** Kıbrıs Türk Hava Yolları, Türkiye-Kıbrıs seferini başlattı.

5 ŞUBAT

- **1994-** Saray Bosna'da pazar yerinde havan mermisi patladı. 68 kişi hayatını kaybetti.

6 ŞUBAT

- **1968-** İlk televizyon oyunu "Şair Evlenmesi" canlı olarak yayımlandı.

7 ŞUBAT

- **1973-** Maraş şehrine 'Kahramanlık' unvanı verildi.

8 ŞUBAT

- **2018-** e-Devlet üzerinden alt-üst soy bilgisi sorgulama (soyağacı sorgulama) hizmeti başladı.

9 ŞUBAT

- **2021-** İlk Milli Uzay programı açıklandı. İlk hedef Cumhuriyetimizin 100. yılında 2023 yılı sonunda Ay'a ulaşmak olarak belirlendi.

10 ŞUBAT

- **2018-** Afrin Harekâtında helikopterimiz düştü. Düşme sonucu Üsteğmen Erdem Mut ve Yüzbaşı Mehmet İlker Kahraman şehit oldu.

11 ŞUBAT

- **2008-** Almanya'nın Ludwigshafen kentindeki bir apartmanda çıkan yangında hayatını kaybeden 9 Türk'ün cenazesi Gaziantep'te toprağa verildi.

13 ŞUBAT

- **1995-** İlk Türk füzesi, Konya-Karapınar füze fırlatma üssünden başarıyla fırlatıldı.

14 ŞUBAT

- **2021-** Irak'ın kuzeyindeki Gara bölgesinde 13 vatandaş şehit edildi. Şehitlerimiz arasında asker, polis ve siviller de vardı.

16 ŞUBAT

- **2021-** Psikolog ve yazar Doğan Cüceloğlu 83 yaşında hayatını kaybetti.

17 ŞUBAT

- **1939-** Hatay Meclisi, Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını Hatay kanunları olarak kabul etti.

18 ŞUBAT

- **2008-** Türkiye, Sırbistan'dan ayrılarak bağımsızlığını ilan eden Kosova Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını tanıdı.

19 ŞUBAT

- **1915-** I. Dünya Savaşı Gelibolu muharebeleri başladı. İtilaf Devletleri'nin Çanakkale'ye denizden yaptıkları saldırı başarıyla püskürtüldü.

22 ŞUBAT

- **1991-** Irak kuvvetleri Kuveyt'teki petrol bölgelerini ateşe verdi.

24 ŞUBAT

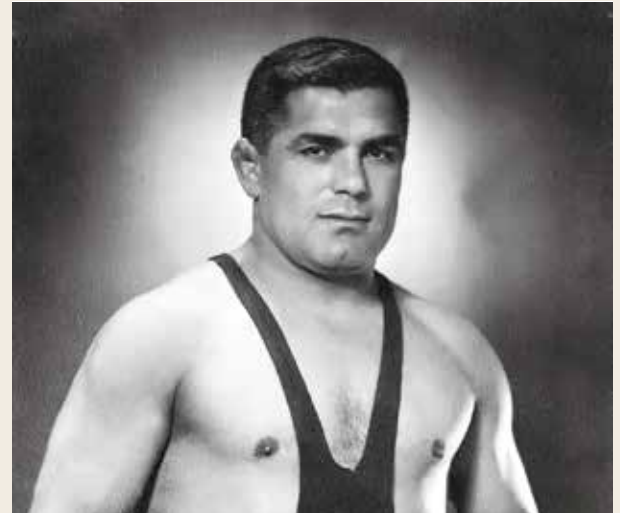
- **2022-** Rusya, Ukrayna topraklarını işgal etmeye başladı.

25 ŞUBAT

- **2009-** THY uçağı Amsterdam Havaalanına inerken düştü. Kazada 9 kişi hayatını kaybederken 50 kişi yaralandı.

28 ŞUBAT

- **1950-** Güreşçi Yaşar Doğu, Lahor'da Pakistan Şampiyonu Kola'yı 1 dakikada tuş etti. Yaşar Doğu çıktığı 47 maçın 46'sını kazandı.

Eski çağlardaki adı ile Germenikopolis, İrem-Nak (Cennet Bağları) veya Er-me-nak yiğit yetiştiren yamaç adıyla bilinen Ermenek'ten yazıyorum sizlere.

Genel geçer bilgidir coğrafya derslerinde. Yazları kurak, toprağı çorak, bitkisi maki... Öyle bir yamaç ki bilinenin aksine dünyanın en büyük yer altı akarsu nehirlerinden birisidir Maraspoli. Sedirler, ladinler, cevizler, çeşit çeşit ardıçlar, kızılçam ormanları ve hatta ulu çınarlar; 300, 500, 1000 yıllık yaşayan tarihtir her biri.

İmparatoriçe Kleopatra ve Roma kralı Antenus Orta Toroslarda bulunan sedir ormanları için yıllarca savaşmışlardır. Acımasız kanlı savaşta Kleopatra'nın kaybettiği yalnızca orman değildir. Doğanın eşsiz güzelliği, tırnaklarından şakırtı sesleri çıkartan alageyikler, dağ keçileri, sessizce dolaşan sincaplar, bütün heybeti ile uçuşan şahinler ve kartallar... Kısacası Kleopatra, "köklerinde hayat, gölgesinde huzur bulduğu" eşsiz ormanları kaybetmenin üzüntüsüne dayanamayarak son vermiştir hayatına.

İnsanoğlu unuttur, ağaca ve doğaya olan muhtaçlığının aslında doğduğunda içinde sallandığı beşikle başladığını. Isınma, barınma ve hatta öldüğünde içinde taşındığı tabutla biterken hayatı, aldığı her nefesin her zerresindeki oksijeni ona borçlu olduğunu!

Bir hadisi şerifte Peygamber Efendimiz: "Herhangi biriniz elinde bir hurma fidanı varken kıyamet kopacak olsa derhal onu diksin." buyurur.

Bir Türk atasözü ise şöyle der: "Yaş kesen baş keser." yani aslında kesilen bir ağaç değil, geleceğe karşı açıkça işlenmiş bir cinayettir.

Bir kültüredür doğa ve orman sevgisi; Akdeniz'den Orta Toroslara öbek öbek, oymak oymak göçer Sarı Keçili Yörükleri. Her 15-20 km'de otağ kurup ateş yakarlar. Bir göç döneminde 500 km'ye yakın yol kat eder ve her yıl aynı güzergâhı kullanmalarına rağmen 400 yıldır kayda geçmemiştir bir tek orman yangını.

Hızla çoraklaşan, kuraklaşan topraklarımız ve azalan su kaynaklarımız ile doğaya verdiğimiz acımasız kirliliğin karşısında doğanın bizlere vermiş olduğu tepkiler, sizce de düşünmeye değer değil mi?

En azından geçmişten aldığımız güzellikleri gelecek nesillere aktarmak için çaba sarf etmekse gayemiz eğer, çocuklarımıza doğa ve orman sevgisi bilincini yerleştirme çabası içinde olmamız her şeye değer.

Son zamanlarda Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüzün imzalamış olduğu Adalet Ormanı ve benzeri protokoller takdire şayan ve alkışa değer.

Hüseyin ÖZTÜRK
Trabzon E Tipi Kapalı CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Pratik Bilgiler

HAYATINIZI KOLAYLAŞTIRACAK PRATİK BİLGİLER

Kahve düşkününüz yaz aylarında buz kalıplarına bir miktar sütlü bir miktar sade kahve koyup dondurabilir ve harika bir lezzet elde edebilirsiniz.

İçecekleri hızlı soğutmak istiyorsanız şişenin etrafına ıslak kağıt sarıp buzdolabına koyunuz. İçeceğinizin 2-3 dakika içerisinde buz gibi olduğunu göreceksiniz.

Pilav pişirirken içine koyacağınız birkaç damla limon suyu ile pilavın tane tane olmasını sağlayabilirsiniz.

Sodalı kaynar suyu, tıkalı lavabo deliğinden dökerseniz tıkalı yer açılacaktır.

Kahve telvesini mutfak lavabonuza döküp bol su ile akıttığınızda kötü kokuları ve su borusunda biriken yağları yok edebilirsiniz.

Bir kaseye konan bir miktar karbonat ya da buzdolabı rafında bulundurulmuş birkaç limon dilimi buzdolabındaki kötü kokuları çekecektir. Ayrıca küçük bir kaba biraz süt koyup dolabınızın içine yerleştirirseniz istenmeyen kokuların giderilmesini sağlayabilirsiniz.

Sinek ya da böcek ısırдыysa kaşıntı ve acıdan kurtulmak için o bölgeye yarım çiğ patates bastırabilirsiniz.

Karbonatın beyazlatma ve temizleme özelliği ile can sıkıcı paslı lekelerden de rahatlıkla kurtulabilirsiniz.

Aldığımız bir kavanozun veya hediye eşyanın üzerindeki etiketlerden kurtulmak isteriz. Bunun için mobilya cilasını bir bez yardımı ile etiketin iz bıraktığı yere sürünüz.

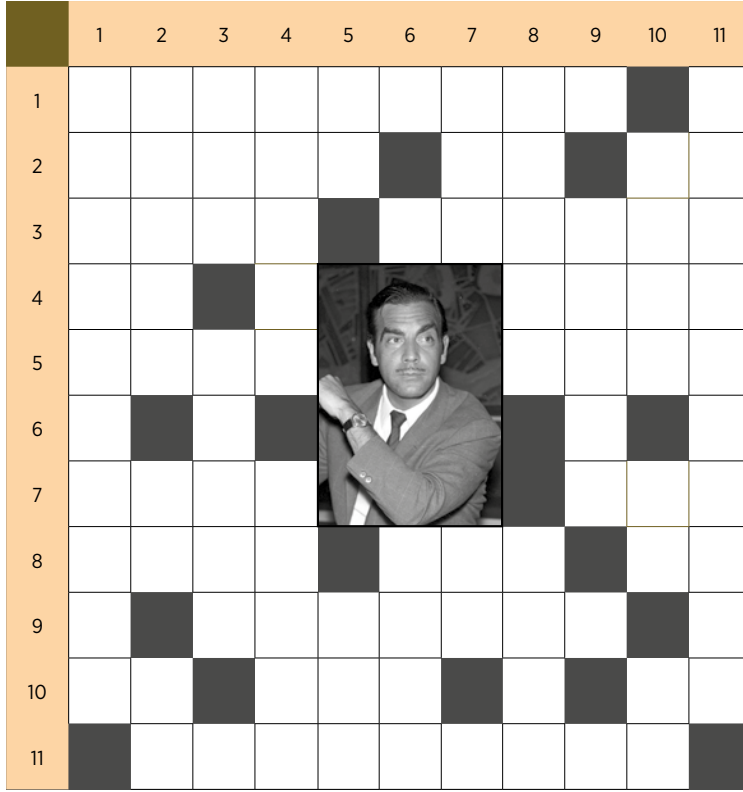
Yanınızda ağrı kesici yok ve başınız çok ağrıyorsa yapmanız gereken hemen bir muz bulmak. Muz kabuğunu alnınıza yerleştirdikten sonra ağrınız hafifleyecektir. Çünkü muzda bulunan yüksek potasyum ağrıları hafifletmektedir.

Mehmet VARNALI
Silifke M Tipi Kapalı CİK,
Uzman Öğretmen

Bulmaca

kare bulmaca

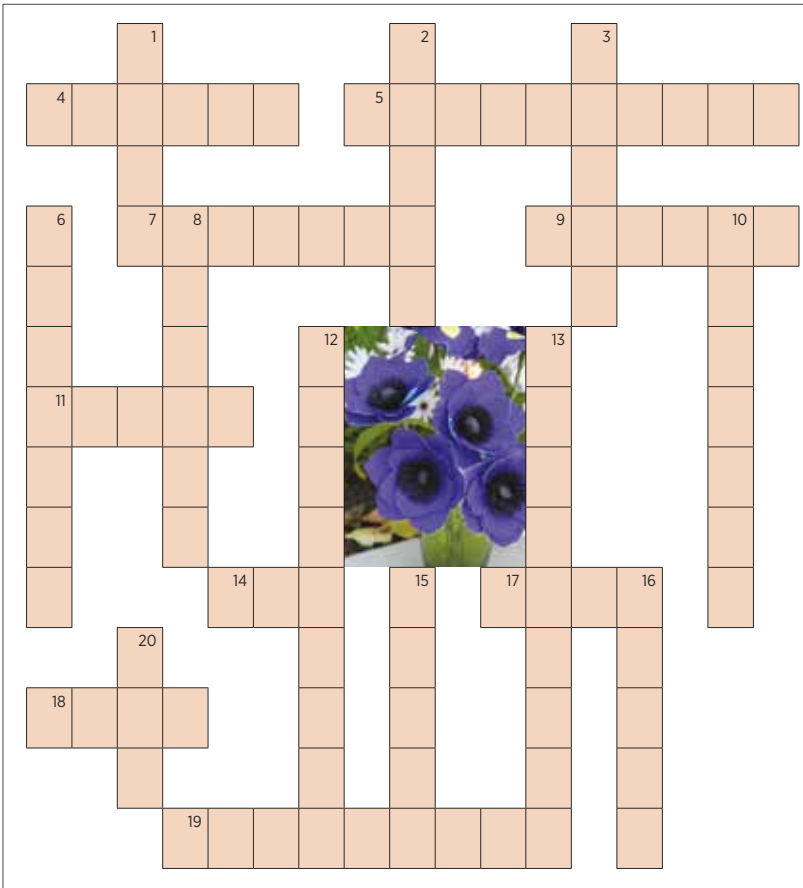
SOLDAN SAĞA

1. Fotoğraftaki Yeşilçam yıldızı
2. Antalya'nın bir beldesi - Rütbesiz asker - Tavlada iki
3. Kemiklerin içinde yer alan sıvı - Bir bitki
4. Lityumun simgesi - Akdeniz bitki örtüsü
5. Namaz çağrısı - Bir medeniyet
7. Köklü bir aileden gelen kişi - İşve, cilve
8. Rusya'da bir kent - Göğün tepesi - Takım (kısaltması)
9. Yeşilçam aktörlerinden biri
10. Boru sesi - Bir sayı - Vilayet, şehir
11. Sanat güneşimiz

YUKARIDAN AŞAĞI

1. Masal teyzemiz
2. "Bu ne dünya kardeşim" şarkısıyla ünlenen şarkıcımız - Hayati içeceğimiz - Belirti, kalıntı
3. Hava meydanları işletmesi (Kısaltma) - "Rona" soy isimli ünlü Yeşilçam sanatçımız
4. Fatih'in Fedaisi Kara Murat "Cüneyt" - Samsun'un bir ilçesi
5. Bir soru sözü - Bir sayı
6. Çaba, gayret, vazgeçmeme duygusu
7. Maho Ağa "Şener" - Kan grubu değeri
8. Uzaklaşma - Bilinç
9. Batman'ın bir ilçesi
10. Hücrelerin bir araya gelmesiyle oluşan organizma - Bir binek hayvanı - Yabani hayvan yuvası
11. Mahmut Hoca

sarmal bulmaca

1. Osmanlı'da bir devre adını vermiş çiçek
2. Akdeniz iklimine özgü yaprakları hoş kokulu bir bitki
3. Orta oyununda kadın rolünü yapan erkek
4. Genellikle pembe ve beyaz renkli, hoş kokulu bir Akdeniz çiçeği
5. Çiçekleri hava kararınca açan pembe renkli bir çiçek
6. Sevenin umudu uğruna yapraklarını kaybeden çiçek
7. Baharın müjdecilerinden pembe renkli bir çiçek
8. Şerbeti de yapılabilen bir tür fesleğen
9. Dağ lalesi
10. Bahçelerin süsü rengarenk çiçekler
11. Hawaii halkına özgü selamlama
12. Et yemeklerinin yanında garnitür olarak sunulan çubuk şeklindeki bitki
13. Fatih Kısaparmak'ın bir şarkısında da geçen evleri sarmalayan bir çiçek
14. Tanımlanmayan uçan nesne
15. Beş yapraklı pembe bir çiçek
16. Sarı renkli güzel kokulu bir çiçek
17. Tüketme, bitirme
18. Yaprakları kılıç şeklinde, mor, mavi ve beyaz renklerde bir çiçek
19. Kasımpati
20. Bir nergis türü

Kahramanmaraş'ta meydana gelen ve 10 ilde yıkıma sebep olan depremlerde göçük altında kalarak hayatını kaybeden personelimize; Allah'tan rahmet, ailelerine sabır ve başsağlığı diliyor, yaralananlara da geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

*Milletimizin ve teşkilatımızın
başı sağ olsun.*

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

<https://cte.adalet.gov.tr>

ctegmkurumsal

ctekurumsal

ctekurumsal

DEĞER

www.cte.adalet.gov.tr